

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 18

[S.l.], [1. Drittel des 9. Jh.]

Expositio de missa et de ordine ecclesiastico missae et de ordinibus ecclesiasticis, et de ratione sacramenti baptismatis. Diversi canones (Graeciae, Africae, Galliae, Hispaniae). Decretales ...

[urn:nbn:de:bsz:31-1718](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1718)

IN OPUS DE LIBRIS METHIMOLOGICARUM NON NULLA DECEPTA

133 13

SCISIDORI IN PRIMIS DEDO

Beatissimus hieronymus uir eruditissimus. & mult
linguayse peritus. hebreoyse nominu interpret
atione primus in latina lingua conuersit. Ex quib;
physeicatem presley misit multos. quedi huc ope
ri adiecti in ter predictionib; interponenda stu
dii. Vocebulorum au expositio sicut indicat quid
uellint intellegi. habent enim quedi ex propria
causis nomina rationem. In principio au x nomi
na ponimus. quib; apud hebreos dr uocatur.

Primum apud hebreos di nomen. eli dicitur. Quod
aludm. alu ethimologicu ei exprimentes schydr.
id fortim inter preslatum. Ideo quod nulla infir
mitate opprimatur. sed sicut est & iustificans
ad omnia perpetranda.

Secundum nomen eloi
Tertium eloe. quod utiq; in latinum dr dicitur.
Est au nomen in latinum ex greca appellatione
translatum. Nc dr grece. theos sebor dicitur. id e
timor. unde tradum e dr. quod cu colentib; sit q
mor. Dr au proprie nomen e trinitas. p tinent ad
patrem & filium & spm scm. Ad quam trinitate
dicuntur aliqua que in do in frastum posita uocabula

Quartum nomen dicitur. sabaoth. qd referunt.
uestitur in latinu ex erectu siue uirtutum. de q
impulmo ab angelis dicitur. qui e iste rex glorie dr
uirtutum. Sunt eni in huius mundi ordinatione
uirtutes multae. uti angeli arch. uigeli principa
tur & potestates. cum etiq; celestis militie ordi
ner. Quoy tamen ille dr e. om eni sub ipso sunt.
eius que dominatu subiacent.

Quintum nomen est eleon. qd in ter preslat in latinu
excelsus. quia supra celos e. Sic scriptum e de eo.
excelsus dr supra celos gloria ei. Excelsus au die
tur ps ualde excelsus. & cum ps ualde ponitur.
Sicut eximius quasi pro ualde eminent.

Sextum nomen e. id est. quies. Dr enim solus
qui dicitur est. hoc e quia exordium non habet. et
sentis nomen uere tenet. Hoc eni nomen ad sem
moysen p angelum delatum. quoy et q eni quod cet
nomen ei. quie p gose ps cepiebat ad populum
ex egypto liberandum. Respondit. ego sum quisum.
& dicit filius isrl. quies est misit me ad uos. Te quam
mei comparatione quies e quia incommutabilis
e. cuq; commutabilia saltu sunt. quies non sint.
Quod eni dicitur. fuit non e. & quod dicitur. erit non
dum est. Dr au esse tantum nouit. fuisse & futurum
esse non nouit. Solus eni pater cu filio & spu sco
uocatus est. cuius esse comparatum esse.

nam non esse est. Unde & in conloquio dicimus
uult dr. quia essentia uita uiuit qua mox n habet.

Septimum adonai. quod generalit in ter preslat dr.
quod dominatur creaturae cuncte. ut quod creatura
omnis. eius dominatu deseruiat. Dr ergo & dr.
ut quod dominatur omnib; uel quod timeat acum ltr.

Octauum ia. quod in do tantum ponitur. Quod & iu
mallelua in nouissima syllaba sonat.

Nonum. tetragrammaton. hoc e quat tuor ltr
rayi. quod proprie apud ebyeor in do ponitur.
Iode iode. id est duabus ia. que duplicata. ineffabi
le illud & gloriosum di nomen efficiunt. Dicitur
au ineffabilis. non quia dici non potest. sed quia sicut
sensu & intellectu humano nullatenus potest. Et
ideo quia de eo nihil digne dici potest ineffabilis eni e.

Deimus. sed dicit. id est omnipr. Uocatur au omnipotens
eo qd omnia potest. sed a faciendo quod uult. non ad pa
tendo qd non uult. Quod si accedent. nequa que esset
ompr. facit enim quicquid uult. & ideo omnipotens.
Item. Ompr. quia ipsius sunt omnia que ubiq; sunt. so
lus enim totius mundi habet & imperium.

Dicuntur au & alia quaedam in do substantiuor
nomina. ut in mox dicitur. incorruptibilis. incommu
tabilis. ad es huc. Unde & moxto cuncte ps ponitur
creaturis. In mox dicitur sic de eo scriptum e. qui solus
habet in mox dicitur. quia in ei natura nullae est
comutatio. Nam omnis mutabiliter non in conu
entur mox dicitur. sed in quon & in omnia dicitur
mox. non qui in corpore ut in aliquam alteram substan
tiam mutatur & uestitur. sed in ipsa siue substantia

Quicquid alio modo nunc e. aut fuit. sed in id quod dicitur
tunc esse quod erat mox dicitur utiq; deprehenditur.
Ac hoc solus dr dicitur in mox dicitur. quia solus incommu
tabilis incorruptibilis appellatur. qui corrumpi
& distalci non potest nec diuidi. Quicquid enim capite
diuisionem. & in totum capite. ille nec diuidi potest
nec in totum. inde incorruptibilis est. Incommutabi
lis e quia semp manet. & mutare nescit. nec ps fieri.
quia pfectus e. nec defecte quia ad es huc. Ad es huc
e quia sine tempore est. non enim habet initium neq;
finem. hinc & sempiternus. eo quod semp ad es huc.

Aquib; dam au ad es huc dicitur. habere dicitur. quo
celum sedis ei habet dicitur. unde e illud. celu celi. & huc
iste quat tuor unis significat. Nam una eadem q;
yer dicitur. siue dicitur. dicitur dr. siue in mox dicitur.
siue incorruptibilis siue incommutabilis. Inuisibilis.
quia nu quon p substantia suam apparuit oculis mo
tuelu trinitas. nisi speciem subiecto creaturae
eiusdemq; corpore. Nam non potest ipsa man

festatione essentia dicitur in dolo & in uero. sic dicitur
 e moysi. Unde dicitur in euangelio dicit. dñm nemo uidit
 unquam. *Resoluitur* inuisibilis. ideo q: n̄ oculo sed cor
 de queyendur̄. Inuisibilis. quia nullis perturbatomb;
 afficitur. quib; frigiditas humana succūbit. Non enim
 adtingunt eū ille passioner. aut libido. iracundia. cupi
 ditat. timor. moysi. inuidia. & cetera quib; mens hu
 mana perturbat. Sed cū dicit dñm irasci. aut zelare. aut
 dolere n̄rō usu dicit. apud dñm enim perturbatio nullū ē.
 apud quem trienquillitas summa ē. Simplex cū dicit.
 siue n̄ amittendo qd̄ habet. seu quia n̄ aliud ē ipse. &
 aliud qd̄ in ipso ē. sic in homine. cuius aliud ē esse. & al
 liud scire. nam & esse potest & scire non esse.
 Dñs cū habet essentia habet & scientia. sed qd̄ habet
 hoc ē. & omnia unū ē. ac proinde simplex ē. quia in
 eo aliquid accidentis ē. sed & quod ē. & qd̄ in ipso ē essen
 tialiter est. excepto quod uoluntate aliquid cumq; p̄so
 nā ē. Summe bonus. quia in cōmunitate ē. ceteru
 ra uero bonum. sed non sumū est. quia mutabilis est.
 & dñs sit quidam bonū. non tamen esse non potest & si
 mum. Incorporeus aut ut incorporeus ideo dicit dñs.
 ut sp̄s excedat ut intellegat esse non corpus. Nē dñs
 dicit sp̄s. eius significat substantia. Imensur. quia
 in cuncta concludit. ipse a nullo concluditur. sed
 omnia in tra ei omnipotentia consistunt. Perfec
 tur dicitur. quia nihil ei possit adici. at tamen de
 consumatione alicuius facti p̄fectio dicit. Dñs autē
 qui non ē factus. quomodo ē p̄fectus. Sed hoc uocabu
 lum de usu n̄rō sūp̄sit humana inopia. sic & yeliqua
 uerba. quatenus id qd̄ ineffabile ē. ut cūq; dici possit.
 quō dōdō nihil digne humani sermo dicit sic sunt. & alia.
 Cetero dicitur p̄ totius mundi reb; ab ipso ceteris.
 nihil enim ē qd̄ non origine adō traxerit. Ipse dñs
 qui ad uindictā potest. ut quia nihil aliud esse potest.
 qd̄ tantundem capiat potestatis. Hec igitur que dōdō
 dicitur sunt ad totū p̄tinent trinitatem. p̄p̄t unā
 cōsistentiam substantiam. siue in patre. siue in filio
 ei unigenito in forma dī. siue in sp̄s scō quia unū
 sp̄s dī patris & filii unigeniti. Sunt & quedam
 uocabula & usum n̄rō ad dñm sumpta de membris n̄r̄.
 siue de membris n̄r̄. & quia in p̄p̄ria natura inuisi
 bilis & incorporeus ē. p̄ efficientia tamen causa
 yx in ipso yx specier ad se habent. ut moysi locutio
 n̄r̄ facilius se ipsum insinuat. Ut quia omnia
 uidet dicit oculus. & p̄p̄t qd̄ omnia audit dicit
 auris. p̄ dōcū quod a uerit̄ ambulat. p̄ eo qd̄
 sp̄s dicitur. Sic & lineol̄ horū similib; ab huma
 nis membris trahit similitudo ad dñm. sic ē obliu
 cent & memorant. Hinc ē quod propheta dicit. In
 reuert dñs & eret uū p̄ anima sua. non qd̄ dñs anima
 habeat. sed hoc n̄rō narrat affectu. Nā & facies dī

in scripturis scit non cecidit sed diuina cognitio intellegit
 Eadem ratione quia p̄ faciem consp̄ctam quisq; cog
 noscat. Hoc tū in oratione dicit dō. ostendebit
 faciem tuam. ac fidet. de nobis cognitionem tuam.
 Sic & uerba dī dicuntur. quia nunc dī p̄ sp̄sculum
 agnoscat. Ad p̄fectum uero om̄p̄t p̄p̄t. dñs
 in facie ad faciem quib; q: dicit p̄sentabit.
 Ut ipsam sp̄ciem contemplantur. cum uero uerbi
 que conprehendit conuertur. hoc ē quē uideye p̄
 sp̄sculum dicitur. Nam & sicut & habitus & locus &
 tempus in dñm non p̄p̄t. sed p̄ similitudinem
 trāns lator dicuntur. Quippe sedeye sup̄ cherubim
 dicitur quod ē ad situm. & abysum. tū quā uerbum
 tum admittit. quod est ad abysum. & cetera. tū non de
 ficit. qd̄ ad tempus p̄tinet. & si a se dē dñs in colum
 tu ibit. qd̄ ad locum manet. Nam & in p̄p̄s ph̄e pla
 tri positio fenum. sp̄s dicit ad dñm dicit. Et hęc om
 nia p̄ figuram dñs. quia nihil horū ad p̄p̄rietatem
 substantia eius. **DE FILIO Dī.**

Multis & diem modis xp̄s appellari in scripturis inueni
 tur. Nam ipse dī patris unigenitus filius. dicitur
 equalis patri. p̄p̄t salute n̄rā formā seruū. acco
 pit. P̄p̄t inde quēdam nomina illa & diuinitatis substi
 tūe. quēdam & dispensatione suscepto humanitatis
 ad sumpta sunt. Xpi namq; a xristmate ē. appelle
 tur hoc ē unctus. P̄ceptum enim fuerat iudeis ut
 sacrum conficerent unguentum. quo p̄ungui possent
 hi qui uocabantur ad sacerdotum ut ad yegū. Et sic
 nunc yegib; indumentū purpure in signo ē yegē dig
 nitatis. sic illis unctio fieri unguenti nomen ac potē
 tatem yegie conferebat. Unde xpi dicit a xristmate
 qd̄ ē unctio. nam xristmagytee. lactine unctio nuncu
 patur. Quē & dñm dñs nomen ad cōmodum factū
 sp̄s dicit. quia sp̄s unctus ē adō patre. sic in altibus
 apostolorū dicit. Collatū est enim in hac ciuitate
 ad uerū sēm filia tuam quē unxisti. non utiq; oleo
 uisibili. sed gratia dñi. quod uisibili significatur
 unguento. Non ē uū saluatoris p̄p̄s nomen
 xp̄s. sed cōmunis nuncupatio potestatis. Dñs enim
 dicit xp̄s. cōmune dignitatis nomen ē. dum ih̄s xp̄s
 p̄p̄t uocabulum saluatoris. Xpi uū nomen nū
 quā alibi omnino. n̄ & in aliqua gente fuit. nisi tan
 tum in illo yegno ubi xp̄s p̄p̄s ph̄e abatur. & unde
 uentur uerax. Messias uū hebraice dicit. gytee
 xp̄s. lactine uū locutione unctus. Ih̄s hebraice. gre
 ce sother. latine uū saluatoris siue saluator inter
 p̄tatur. p̄ dōcū quod unctus gētib; saluator uer
 nit. Et h̄mologiam enī nominis haurit. & cū dñm
 gelistice significat dicit. uocabit nomen ei ih̄m. quia
 ipse saluum facit & populum suum. Sic enim xp̄s sig
 nificabat yegē. tū ih̄s significat saluatorion.

Non itaque quos fiduos fecit quicquid: **Yex**. sed **Yex** saluator.
quod uerbum lecta lingua antea non habebat sed ha-
bere poterat. sicut potuit quando uoluit. **Emmanu-**
el ex hebreo in latinum significat nobiscum deus. scilicet
quia per uirginem natus est hominibus: in caesare moysi
apparuit. ut reseruit uiam salutis ad celum aperiret.
Adiuu in ecclesiis substantiam quo pertinent. ista est. **dr** dicitur.
Dr cum dicitur propter unitatem compati substantiam.
On cum propter seruentem executionem. **Dr** cum & ho-
mo. quia uerbum & caro. unde & bilingentur dicitur.
Sive quia pater eum genuit sine matre in desinitate.
sive quia mater sine patre in tempore. **Unigenitus**
cum uocatur. secundum dicimus ecclesiis excellentiam quia sine
fratribus. **Primogenitus**. secundum susceptionem ho-
minis. in qua per adoptionem gratie fructus habere dig-
naturus. quibus & **primogenitus**. **O** mouision patris. abu-
nitate substantiae appellatur. substantia enim ut
essentia. **g**reco. utia dicitur. **omo**. unum. **U**terque igitur
coniunctum. sonat una substantia. **O** enim uocat
omouision. quod est ego & pater unum sumus. hoc est qui-
dem compati substantia. **Q**uod nomen. & scriptum
in scripturis nominatur. in adfectione tamen totius
trinitatis defenditur. quia datur ratio. unde & de
dici ostendatur. **S**icut & patet in illis libris nusquam
genitus legitur. sed tamen dicendum est atque exelen-
dum dubitatur. **O** mouision. similis substantiae. quia
qualis deus. uel est & imago eius. Inuisibilis deus & ima-
go inuisibilis. **P**incipium. eo quod ab ipso sunt om-
nia. & quia ante eum nihil fuit. ut quia dignatus est
in fine temporis humiliter in caesare nasci & mori.
& iudicium nouissimum ipse suscipere. **U**el quicquid
agimus. ad illum referimus. & cum ad eum peruenimus.
ultra quod querere non habemus. **O**rdi est quia uer-
bum eius est. nam sicut uerba que per linguam fiunt.
sepe dicimus illic & illa lingua. **I**tae & pro di uerbo or-
ponitur. quia moysi ut uerba formentur. **U**er-
bum cum ideo dicitur. quia a patre omnia condidit
sive iussit. **U**eritas. quia non fallit. sed dicitur quod
promisit. **U**ita. quia exequit. **I**mago dicitur propter
patris similitudinem patris. **F**igura est. qui suscipi-
ent firmam seruati operum uisumque similitudinem
patris in se imaginem atque inmensam magnitudinem
designauit. **M**anus deus est. quod omnia per ipsum fac-
tuntur: hinc & dextera propter effectum operis to-
tius creaturae que per ipsum formata est. **B**rachium.
quia ab ipso omnia continentur. **U**isus. pro quod
omnem potestatem patris in se ipsum habet.
& omnem celi terraeque creaturam gubernat. & conti-
net atque regit. **S**apientia. pro eo quod ipse reuelat
mysteria scientiae & archana sapientiae. **S**ed tamen
cum sit pater & spiritus sanctus sapientia & uisus & lumen

135
& lux. proprie tamen his omnibus; filius nuncupatur.
Splendor autem appellatur propter quod manifestat. **L**um
quia illuminat. **L**ux. quia ad ueritatem contemplan-
dem cordis oculorum reseruat. **S**ol qui in luminat. **O**mnis
quia lumen fontis. & illustrator est **Yex**. & quod omne
nos faciat ad uitam aeternam. **P**ons. quia **Yex** omnium
origo est. quod saturat sitienter. **I**psa quoque. **Alfa** & **O**. **Alfa** bini-
litera nulla praecedat. prima enim littera **Yex**. sicut
& filius dei. **I**psa enim se principium iudicis inter se geniti-
bus esse respondit. **U**nde & iohannes in apocalypsin p-
prio ipsam litteram ponens ait. **E**go sum **A** & **U** p-
mus & nouissimus. **P**rimus quia ante eum nihil est.
Nouissimus quia iudicium nouissimum ipse suscepit.
Mediator. quia inter deum & hominem mediator constitu-
tus est. ut hominem ad deum perducere. unde & illum **g**reco.
mesiten uocant. **P**araclitus id est aduocatus. quia per
nobis intercedit apud patrem. sicut & deo dicit iohannis.
Aduocatum habemus apud patrem in **X**pm iustum
Paraclitum. uel **g**reco est. quod latine dicitur aduocatus.
quod nomen & filio & spiritu sancto adscribitur. **I**uxta quod & dicitur
in euangelio ait. **Y**esabo patre. **S**icutum paraclitum dabit
uobis. **I**ntercessor cum ideo uocatur. quia pro culpa nostra ueniam
uenda curat. **S**ponsus. quia descendens ex celo ad heretice secte.
ut pace noui testamenti essent duo in caesare una. **A**n-
gelus dicitur. propter adnuntiationem patris. ac sup-
uoluntatis. **U**nde apud prophetam magni consilia
angelus legitur. dum sit deus & dicitur angelorum. **M**issus
dicitur. eo quod apparuit huic mundo uerbum caro factum.
Unde & idem dicit. **E**go a patre exiui. **Q**ui enim
hunc mundum. **H**omo cum dicitur. quia natus. **P**ro-
pheta. quia futura reuelauit. **S**acerdos. quia pro nobis
hostiam se obtulit. **P**rophetor. quia uisitor. **M**agister
quia ostensor. **N**ezayeur uerba a loco. **N**ezayeur ame-
no id est seruum mundus. quia peccatum non fecit.
Siquidem & de celis inferioribus rebus nominum specie-
et ad se trahit **X**pm ut facilius intellegat. **D**icit enim
pater. quia caro. **U**itis. quia sanguine ipsius redemp-
tus sumus. **F**lor. quia odoratus. **U**ice. quia per ipsum addimur.
Ostium. quia per ipsum addimur in **g**redimur.
Mons. quia fortis. **P**etra. quia firmitate excedentium
Lapis angularis. ut quia duos parietes eductos id est
decircumcisione & preputio. **C**lementer muna fabry-
cum ecclesie iungit. uel quod pace se angelis & hominibus
facit. **L**apis offensionis. quia uenit humilis offen-
derunt meum increduli omnes & factus est petra scien-
dum. sicut dicit apostolus. uidetur quidem scandalum.
Fundamentum cum ideo dicitur. quia fides meo firmis-
sima est. ut quia super eum catholica ecclesia constructa
Nam & **X**pm agnus in dimmo centia. & uisus propter patris
entia. & uisus propter principatum. & dicitur propter

similitudine ceteris peccatis. & utatur pro quod nobis
 immoletur. & ille pro magno & fortitudine. & seipsum p
 moste & sapientia. Adom elucens quia resurget
 & quicquid propter quod post resurget honorem ad astrare
 moerent. Nam si uisibilibus significationibus fi
 guratur. quousque ad hanc passionem seu ceteris con
 tumelias descendisse cognoscitur. Quidam sic di pa
 tris ceteris uisus contra se filius. postquam uisus plenitudo
 temporis propter salutem nostram formam serui accepit.
 & factus est filius dei hominis filius. Inde quodam de il
 lo in scripturis secundum formam dei. quodam secundum for
 mam serui dicitur. Quorum exempli gratia duo que
 dam commemorantur ut singuli ad singula referant.
 Secundum formam enim dei de se ipso dixit. ego & pater
 unum sumus. secundum formam serui. quo pater maior
 me est. Homines cum minus intellegentes quid pro quid
 dicatur eaque propter formam serui dicitur. uo
 lunt trahere ad formam dei. Et uisus eaque
 dicitur ut ad se in uicem personae referantur. uolunt
 nomina esse naturae atque substantiae. & faciunt esse
 yem in fide. Sic autem dei filio coniuncta est humana
 natura ex duabus substantiis fieri & una persona. So
 lus igitur homo pertulit crucem. sed propter unitatem
 personae & deus dicitur pertulisse. Hinc est quod scribitur.
 si enim cognouissent. numquam dominum glorie cruci
 fixissent. Filium ergo dei crucifixum fatemur. non
 ex uisitate diuinitatis. sed ex infirmitate humani
 tatis. non ex sua natura per incarnationem. sed ex
 susceptione. DE SPUSCO

Spiritus sanctus ideo dicitur deus. quia ex patre filioque procedit &
 substantiam a se habet. Neque enim aliud de patre pro
 deo potuit. quia quod ipse est pater. Spiritus sanctus autem dicitur.
 secundum id quod aliquid refertur spiritui. & spirans utique spiritus
 inspirans est. & ex eo appellatur spiritus sanctus. Propter
 eam modo quodam dicitur spiritus sanctus. secundum quod refertur ad
 patrem & filium quod eorum spiritus sit. Nam & hoc nomen
 quod spiritus dicitur. non secundum id quod refertur ad aliquid.
 sed secundum id quod aliquam naturam significat. Omnis
 enim in corporea natura. spiritus in scripturis sacris ap
 pellatur. Unde non tantum pater & filio & spiritu sancto.
 sed omni rationabili creature & anime hoc uocabulum
 congruit. Igitur spiritus dei seruoatur. quia pater & filio
 se iacet. Nam cum sit & pater spiritus. & filius spiritus. &
 pater spiritus. & filius spiritus. proprie tamen ipse uocatur
 spiritus sanctus. tunc quia se iacet coessentialis & consubstanti
 aliter amborum. Spiritus sanctus ideo non dicitur genitus. ne duo
 in unitate filii suspiciantur. Ideo non predicatur
 in genitus. ne duo patres in ipsa trinitate excedantur
 procedentem autem dicitur testimonium dei dicentis. mul
 ti habeo ad huc que uobis loquor. sed non potest illi
 le modo audire. Veni & cum spiritu ueritatis qui a patre

procedit. & de meo accipiet. ille uobis indicabit omnia.
 Sic autem non solum natura procedit. sed semper procedit
 deo opera trinitatis in deum procedit. Hoc uisus in
 naturam filium. & procedentem spiritum sanctum. quod
 filius ex uno nascitur. spiritus sanctus ex utroque procedit. Et
 ideo dicit apostolus. qui cum spiritu christi non habet hinc
 est eius. Spiritus sanctus ex opere diuini & angelus intelle
 gitur. Dicitur enim de illo. & qui uisus sunt ad
 nuntia bit uobis. Et utique angelus graece loquens
 tuus interpretatur. Unde & duo angeli apparuerunt
 loth. in quibus dominus singulariter appellatur. quos in
 tellegimus filium & spiritum sanctum. nam pater nunquam leg
 tur missus. Spiritus sanctus quod dicitur per actum a consola
 tione dicitur. paraclitus enim loquens consolatio
 appellatur. Christum enim & apostolus iugiter misit.
 postquam ab eorum oculis ipse in celum ascendit.
 Consolator enim trinitatis mittitur. secundum eiusdem
 domini sententiam. beati loquentes. quo ipsi consolabun
 tur. Ipse diuini dixit. tunc loquentes filii sponsi cum
 ab eis ablectus fuerit sponsus. Item paraclitus
 pro quod consolationem praestabit. in uicem quoque gra
 dum temporale amittunt. Alii paraclitum loquen
 te orationem ut ad uocatum inter praesentantur. Ip
 se enim spiritus sanctus dicit. ipse docet. per ipsum dicitur sermo
 sapientiae. ab ipso se scriptura inspiratae. Ideo spiritus
 sanctus septem formis nuncupatur. propter dona quod deum
 tate ei plenitudine particularum quibus ut dignis sunt
 consequi prodestentur. Ipsius enim spiritus sapientiae &
 intellectus. spiritus consilii & fortitudinis. spiritus scientiae
 & pietatis. spiritus timoris domini. Spiritus autem principis in
 psalmo quinquagesimo legitur. ubi quia testis spiritus
 refertur. Nonnulli trinitatem intellexerunt
 in deum. quia scripturae dicitur spiritus sanctus. Quod enim non
 est corpus. & tamen est. uisus ut refertur ut spiritus.
 Intellegunt enim ibi nonnulli trinitatem signifi
 cari. In spiritu principis patrem. in spiritu uisus filium.
 in spiritu sancto spiritum sanctum. Spiritus sanctus ideo donum dicitur eo
 quod dicitur. ad eum enim donum est nuncupatum.
 Notissimum est enim dominum ihesum christum cum post resur
 rectionem amouisset. ascendisset in celum dedit se
 spiritum sanctum. quo descendentes impleri linguis omnia
 gentium loquebantur. In tantum cum donum dicitur.
 in quantum datur eis qui peccata diligunt dominum. Apud
 se autem dicitur. cepud nos autem donum est. sed semper spiritus
 spiritus sanctus donum est. distribuent singulis pro ut uult.
 gratiaque dona. Neque si propter phrasin quibus uult imp
 tit. & peccata quibus uult dimittere. nec peccata sine
 spiritu sancto non donantur. Spiritus sanctus inde proprie uocatur
 nuncupatur. ut quia naturaliter eos sequitur. pro
 dit coniungit. & se cum eis esse ostendit. al qua
 in nobis id agit ut in deo in eum ut ipse in nobis.

Unde & Iudonius dicit nihil maius est ceteritate. & in illa
est maior donum di quoniam spiritus sanctus. Ipse est & gratia
que quia non impeditur nisi seculo voluntate diuina
gratia dicitur. inde gratia nuncupatur. Sicut autem
unicum di uerbum proprie uocamus nomine sa-
pientie. cum sit uniuersaliter & spiritus sanctus & pater
ipse sapientia. Itaque spiritus sanctus proprie nuncupatur
uo cabulo ceteritate. cum sit & pater & filius uniu-
salytor ceteritas. Spiritus sanctus dignus esse in libris euari-
gelii aptissime declaratur. Cum enim unus euari-
gelista dixisset indigito di eicio demonia. ali-
us hoc idem dixit in spiritu di eicio demonia. Unde
& indigito di scriptura lex est de tacto quinquagesimo
ab occisione cogni & die quinquagesimo. uenit spiritus
sanctus a passione domini nostri ihesu christi. Ideo cum spiritus di dicitur.
ut eius operatoria uisetur cum patre & filio signifi-
cetur. Unde & patet autem. hęc omnia operat
unus atque idem spiritus. diuidens singulis putat uult.
Sicut autem preceptissimum in christo moriemur & ueniam
emur. Itaque spiritu signamur. quod est dignitas di & spiritus
tuo signaculum. Spiritus sanctus idcirco in columbe specie
uenisse scribitur. ut naturam eius pauem simplici-
tatis & innocentie declararetur. Unde & dicitur. esto
to inquit simplices sicut columbe. hęc enim auis cor-
poraliter ipsum felle cetera. habens tamen inno-
centie & amorem. Spiritus sanctus in denomine ignis ap-
pellatur. pro eo quod in apostolorum actibus per di-
uisionem linguarum ut ignis apparuit. qui & inserit su-
per unum quęque eorum. Propter eę autem diuersitatem gra-
tiam apostolis dedit. ut idonei efficerentur fide-
lium eruditione populorum. Quod uerbum supra sin-
gulos sedisse memoratur. id causa est ut intellegat.
per plures non fuisse diuisus. sed in ceteris se in singulis
totus. Sicut fere in ignibus. mos est. hęc enim hęc
beati naturam ignis accensur. ut quare ad eum quib;
tueri in purpuree splendoris aspexerint.
tanti uisum suę lucis in partiat. Tanti ministeri-
sum munus tribuat. & ipse nihilominus in suam
tegritate permaneat. Spiritus sanctus nomine aque ap-
pellatur. in euangelio dno clamante & dicente.
siquis sitit ueniat ad me & bibat. qui cędit in me.
flumina aque uiuę fluent de uentre eius. Quan-
gelista autem se posuit unde dicebat. sequitur dicitur.
hoc enim dicebat de spiritu quo accepturi erant cę-
dentes in aam. Sed & hęc quę sacramentum. aliud
aqua quę significat spiritum di. aqua enim sacramenti.
uisibilis est. aqua spiritus sancti inuisibilis est. Ita abluit
corpore. & significat quod fit de eadem trinitate in a-
mina. Per illum autem spiritum sanctum. ipsa anima man-
datur. Spiritus sanctus ideo in uerbo dicitur. iohanne testan-
te apostolo. Quia sic olam naturaliter pondere sup

137.
festur omniquori. ita in principio sup se habet
spiritus sanctus. Unde & dicitur oleo & uoluntate hęc spiritu
sco legitur. fuisse unctur. Sed & iohannes aposto-
lus spiritum sanctum unctorem uocet dicens. Quos inquit uncti-
onem quę accepistis de eo permaneat in uobis. Et
necesse non habet ut aliquid doceat uos. sed sicut
unctio eius de celo uos de omni re. Ipse est enim spiritus
sanctus unctio inuisibilis. **DE IDEM TRINITATE**
Trinities appellatur. quod fiat totum unum. & quib;
idem tribus quasi trinitas. ut memoria intello-
gentia & uoluntas. In quibus mens habet & in se quon-
dam imaginem diuine trinitatis. Nam dum tria u-
num sunt. quia & singule in se inueniunt. & omnia
in omnibus. Propter igitur & filius & spiritus sanctus. trinitas
& unitas. idem enim unum. idem & tria. In natura
unum. in personis tria. Unum propter maiestatis co-
munionem. tria propter personarum proprietatem.
Sicut alius pater. alius filius. alius spiritus sanctus. sed alius qui-
dem non aliud. Quia pater simplex. pater quę in
comunicabile bonum & eo se habet. Pater solus non
est de celo. ideo solus appellatur ingentur. Filius so-
lus de patre enatur. ideo solus dicitur genitur. Spiritus
sanctus solus de patre & filio proprie dicitur. ideo solus in bo-
rum nuncupatur spiritus in hac trinitate. Alię appel-
latiua nomina. alia propria sunt. Propria sunt
essentia. ut dicitur omnipotens. immutabilis. inmostic-
lis. Et inde propria quia ipsam substantiam sig-
nificant quia unum sunt. Appellatiua uerbo. pater
& filius & spiritus sanctus ingentur & genitur & procedent.
Eadem & relectiua. quia ad se inuicem referunt.
Cum enim dicitur de essentia est. quia ad se ipsum
dicitur. Cum uerbo dicitur pater & filius & spiritus sanctus
relectiue dicuntur. quia ad se inuicem referuntur.
Nam pater non ad se ipsum. sed ad filium relectiue
dicitur. quia est ei filius. Sic & filius relectiue dicitur.
quia est ei pater. Sic & spiritus sanctus quia est patris filius.
spiritus. In omnibus appellationibus hoc significatur
quod ad se inuicem referunt. Nam ipsa substan-
tia quia unum sunt. proinde trinitas in relectiue
personarum nominibus est dicitur. Non tripliciter. sed
in singulorum est. Quia si tripliciter. deorum induci-
mur pluralitatem. Nomen autem deorum in angelis
& sanctis hominibus. ideo pluraliter dicitur. propter quod
non sint merito equaliter. De quibus. predicatur. ego dixi
di estis. De patre autem & filio & spiritu sancto. prop-
ter unam & equalom diuinitatem. non nom deorum
sed di esse ostenditur. sicut ait apostolus. nobis
tamen unum deum. Vel sicut uocediuina dicitur. Au-
di uerba dicitur deum est. scilicet & trinitas
sit & unum deum deum sit. Fides apud grecos de trinita-
te hoc modo est. Unce uisus. ac sic dicitur una natura

aut una essentia. **T**er yppocritis qd ysonat in lectu
ut tres personarum ut tres substantias: nec in lectu
proprio non dicitur deo nisi essentiam. Substantiam
uero non proprie dicitur sed ab utroque. quod uero substantia
apud gregorem persona intellegitur nominata

**IN GP DULCINTIA BIAIOR MONAGO
RUM ARMONII II HONORII DE LIBRIS CANONI
CIS VETERIS ATQ: NOUI TESTAMENTI. SED ET IA CON
FESSIO FIDEI CATHOLICAE. QUAM BREUITER UIRO
M IUSTRI THIO HI LO DIREXERUNT.**

Inter cetera Et ad locum diuinarum scripturarum tes
tominiis introducti patrem et filium et spm scm tres
personas coaeternas coaequales unius substantiae
unum dm pia fidei credulitate confitemur. atque uene
ramur. Et qm dm patrem et dm filium dm spm scm ins
cripturis diuinis legimus. atque secundu dogma catho
licu et apostolicu confitemur. Absit anobis et longere
pellatur gentilis erroris impietas. Ut trinum in una
deitate personarum. tres deos faceri uideamur.
Absit absit hoc anobis Et procul a priorum mentibus
excludatur. Nos enim iuxta scae ut ostendimus scri
pturae auctoritate nominum tantu modo ac perso
narum distinctione in trinitate facimus. Ceterum
ditate unam Inuisibile. Inenarrabile. Incapabile. In
comprehensibile confitemur. quia ipse est in patre. Ip
sa est in filio. Ipsa est in spu sco una et perfecta diuinitas
Non enim tres deos dicimus qui una diuinitate facemur.
neque oblitus sumus scriptura dicente. Audisrl dñs dñs tuus
dñs unus est. Et rursum dñs dñs tuus. Ipse est in caela sur su.
Et in terra deorsum. Et non est alius nisi ipse. Et ideo
denique cum gentibus aut hereseis numeru in ditate
non facimus. neque cu iudaeis mysteriu trinitatis ne
gamus. sed confitemur existere patrem. Existere fi
lium. Existere spm scm. In personaru pprietate uni
tatem ditatis. In trinitate credentes atque ueneran
tes. Id est tres personas patris et filii et sps sci unum
dm esse confitemur. Et ideo ds et omnipotens quia
ante omnia initia. Et ante omnia principia. Et ante
omnia saecula Omnipotentē coaeternu sibi. sine ullo
omnino initio genuit filiu. genuit enim non creauit.
neque fecit. qm neque factura neq; creatura est. sed cae
ternus coaequalis filius patri. Et spu sco ab omnib; catho
licis confitebitur. Qualiter autē secreto illo & in enarra
bili consilio sit gentis nullus catholicus prorsus debet hoc
gloqui. neq; mente uel qualibet cogitatione concipere. Cui
pbeta aper tissime increpans dixerit generatione autē eius
quis enarrabit. **D**s est ergo pater. filius dñs est xps. Id est
unctus eo quod in nostro saeculo unctus sit oleo laetitiae
p re consortib; suis. **I**hs eo qd saluator est omniu nroꝝ credentiu.
Dñs eo quod maiestatis est dñs qui etiam p nobis crucifixus ē.

Uerbu eo quod ex persona patris loquitur propheta.
eructu aut cor meum uerbum bonum. **U**irtus eo quod
omnia quae sunt in caelo et in terra Et in mari Et in his
quae in eis sunt. Ipse dixit et facta sunt. Ipse mandauit
et creata sunt. **S**apientia eo quod omnia in sapientia fac
ta sunt. Et sine ipso factu est nihil. **L**ux eo quod in hoc mun
do uenit. sicut e ipse dixit. Ego sum lux mundi. **U**eritas eo qd
nihil in eo mendaciu sit. **U**ita eo qd per ipsum accessu habemus
ad patre. **U**ita eo quod in ipso uiuificati ex mortuis in hac
qua nunc sumus carne resurgimus. **R**ex eo qd ipse est rex regu
et dñs dominantiu. **S**acerdos eo qd ipse est sacerdos in aeternu
secundu ordinē melchisedech. **B**rachium eo quod sua excellen
tia Et fortitudine nos de manu mortis liberauit. **D**extera
eo qd nihil in illo sinistra sit. **R**etia eo quod in mundu tamqua
in mare ueniens maiestate sua complexus est. **E**telegit nos. **L**a
pis eo qd positus est in caput anguli. Et continet duos parietes
uetus atq; nouum testamentu. **F**undamentu eo qd redemptio
et salus nra sit sicut apostolus ait. fundamentu aliud nemo
potest ponere praeter id quod positu est. xps ihs. **A**quila
eo qd ad caeleste altitudinē de terrenae humilitate remouit.
Leo eo quod uictor est diaboli sicut scriptu est. absorpta est mors
in uictoria. **U**itulus eo qd hostia p nobis uoluntarie oblatu
et immolatus est. **H**omo eo qd unus in utriusque naturis
manentibus id est ditatis Et humanitatis homo xps ihs est.
Agnus eo qd innocens p nobis condemnatus passus cruci
fixus ac mortuus est. **E**t tertia dies sur rex atq; abstulit
peccata mundi. **G**igans eo qd in eo gemina substantia est.
Id est uerbi et carnis Et uirtute et fortitudine sua omnia
transcurrit. **U**ermis eo qd sine cotu & semine conceptus et de
uirgine natus ē. **S**peculu eo qd est absq; macula uel ruga quippe
in magno ditatis. **I**anua eo qd per ipsum ingredimur ad uita
aeternam. **S**ponsus eo qd uirgo de uirgine natus eccle
siam sibi immaculatā copulauit. **P**astor eo qd discernit
agnos ab hedis Et utriusq; in resurrectione secundum meri
tu reddit. **P**anis eo qd ipse sit panis unius qui de caelo
descendit. **U**itis eo qd eius sanguine potamur in remissione
peccatoru. **F**orma dñi eo qd aequalis ē patri et spu sco. In eade
substantiae diuinitate. **F**ons eo quod ipse est fons uitae.
qui nobis plenitudinem gratiae donauit. In generatione
onem baptismatis. **I**gnis eo qd ipse est qui in coluina nubis patris nris
apparuit. **A**trubro moysi. **A**gnosignum et eloquio. **O**mnipotentis
iustitina dñs pater optime rerum. quo generante natus
sine semine tempore matre ortu. sine loco.
uel membris. post caro natus per mrtens cerni.
Multo quoque nomine dicitur. spes ratio. uita. uita. salus.
sapientia. mens. mons. iudex. porta. gigans. rex. gemma.
propheta. sacerdos. messias. sabaoth. rabbi. sponsus.
mediator. **U**irga. columba. manus. petra. filius. **O**mnium hel.
lux. uinea. pastor. ouis. pax. radix. uitas. oliua. fons. **E**ros
panis. agnus. uitulus. leo. ihs. uerbu. homo. rex. **L**apis. dñs. ds.
Omnia xps. amen. **E**X P L I C I I

INCIPIT NONNULLAE INCIPITAE
SENTENTIAE DE SYNODICIS CONSTITUTIS SPANIE
SIS PROVINTIARUM SUBANATHI MATI PROIATAE. CON
TRARIOS QUI PERVERSA DE DIVINITATE SENTIUNT.

- S**iquis dixerit aut crediderit ad omni potente mun
dum hunc factum non fuisse. atq; eius omnia in
strumenta. anathema sit.
- S**iquis dixerit atq; crediderit dm patrem eundem
esse filium ut peractum. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit peractum & eundem esse
patrem ut peractum. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit peractum ut patrem
esse uel filium. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit carnem tantum sine anima
a filio di fuisse susceptam. anathema sit.
- S**iquis dixerit uel crediderit xpm inuisibilem
esse. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit deitatem inuisibili
lem esse. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit deitatem xpi conuerti
bilem fuisse ut passibilem. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit alterum dm esse prius
collegitatorum & angelorum. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit ab initio deo mundum
factum fuisse. & non ab eodem quo scriptum est. In
principio fecit deus celum & terram. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit corpora humana non
resurgere post mortem. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit animam humanam di
positione ut di esse substantiam. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit alios scripturas pre
ter quas & cetera catholice recipit in auctoritate
habendas ut esse uenerandas. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit deitatem & carnem. u
nicum in xpo personarum. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit esse aliquid qd se ex
tra diuinam trinitatem possit extendere. anathema sit.
- S**iquis crediderit logie uel mathematice estimat et
se credendum. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit coniugia hominum
que secundum legem diuinam habentur ex se
credibile esse. anathema sit.
- S**iquis dixerit ut crediderit castitatem seape
codum que ad eam datus sunt non tantum pro car
nitate corporum abstinendum sed ex ecen
dum esse. anathema sit.
- S**iquis in exilib; priscilliani sectam sequatur
ut proficiatur ut dicitur in felicitate beatiissimi con
trario sedem seipsum faciat. anathema sit.

ITEM IN ALIO CONCILIO

- O**mnis ergo qui fidem & communionem ab anno
uenientem & usq; conobis & ceteris adhuc tenore desi
derat & de tota cordis intentione nondum nat. anathema sit.
- Q**uicumq; filium di dnm ihm xpm negauerit a patre
una substantia sine initio genitum. & equali patri
esse ut consubstantialem. anathema sit.
- Q**uicumq; spm sem non credit aut non crediderit a pa
tre & filio p dcedere. eumq; non dixerit coelestem esse
patris & filio & coeternalem. anathema sit.
- Q**uicumq; in patre & filio & spu sco pronas non distin
git. & unius diuinitatis substantiam non agnoscit.
anathema sit.
- Q**uicumq; filium di dnm nrn ihm xpm & spm sem alia
esse patrem inuicem adserit & gradibus separa
uerit creaturamq; esse dixerit. anathema sit.
- Q**uicumq; patrem & filium & spm sem unius sub
stantiae omni potentie ad se hinc & illinc esse non cre
dit. anathema sit.
- Q**uicumq; nescire filium di dnmq; patrem scire dix
erit. anathema sit.
- Q**uicumq; initium filio di & spu sco deputauerit.
anathema sit.
- Q**uicumq; filium di scdm diuinitatem suam uisibilem
aut passibilem dicere ausus fuerit. anathema sit.
- Q**uicumq; spm sem sicut patrem & filium uerum dm
& omnipotentem esse non credit. anathema sit.
- Q**uicumq; alibi fidem & communionem catholice
prelor ecclesiam quam in zeni & constantinopol
itani. & primi ephesini & calcedonensis concilio de
cybele tenent pater & honorant. anathema sit.
- Q**uicumq; patrem & filium & spm sem honor & glo
ria & diuinitate separat & disiungit. anathema sit.
- Q**uicumq; filium di & spm sem cum patre non credide
rit esse glorificandos sed honorandos. anathema sit.
- Q**uicumq; non dixerit. gloria patri & filio & spu sco.
anathema sit.
- Q**uicumq; se beatorum sanctorum sacrorum opus bonum esse
credit aut crediderit agere aut egerit. anathema sit.
- Q**uicumque libellum de testabilem duodecimo con
no leuigilde rege conobis edictum. in quo continetur
simoniorum ad heresem arrieanam trinitate
in quo gloria patri per filium in spu sco comale
anobis instituta continetur. hunc libellum si quis
prouersus habuerit. anathema sit in xpm.
- Q**uicumq; crimine nrre concilium non ex toto corde
respuerit & idem nauerit. anathema sit.

ITEM IN ALIO CONCILIO

Siquis patrem & filium & spm scm non confite-
 tur psonas unius substantie & unitate ac poter
 tetur. sic catholica & apostolica & clericali docet. sed
 unitatem ac solitatem dicit esse psonam. tunc
 ipse sit pater qui filius. ipse & uem sit pater ac
 sps. sicut siebolliar & priscillianus dixerunt. anath sit
Siquis extra seam trinitatem alia nescio qua di-
 uinitate sit trinitatis. sicut gnostici & priscilla-
 nus dixerunt. anathema sit.

Siquis dicit filium di dnm nrm ante quam exur-
 gine nasceretur non fuisse. sicut peculiar sanosaten
 pe & forinar & priscillianus dixerunt. anathema sit.

Siquis natalem xpi sedm cyrum non ieiunio ho-
 rat. sed honorat se simulac ieiunans in eo-
 dem die & in dominico. quia xpm in hominis na-
 tura natum esse non credit. sicut cerdon. mercion
 menicheus & priscillianus. anathema sit.

Siquis animas humanas ut angelos exedi credit
 substantia & fuisse. sicut manichaus & priscilla-
 nus dixerunt. anathema sit.

Siquis animas humanas dicit prius in celesti habi-
 tatione peccasse. & hoc in corpora humana in-
 ra dei & dicit. sicut priscillianus dixit. anathema sit.

Siquis dicit diabolum non fuisse prius bonum ange-
 lum ad o factum nec di opificium fuisse naturam
 eius. sed dicit eum ex tenebris emersisse. nec al-
 quem sui heboye auctorem. sed ipsum esse princi-
 pium atq; substantiam. sicut manichaus & priscilla-
 nus dixerunt. anathema sit.

Siquis credit quia aliquanties immundo creatura di-
 abulus fecerit. & tonitrua & fulgura & tempesta-
 tes & siccitates ipse diabolus sua auctoritate faci-
 at sicut priscillianus dixit. anathema sit.

Siquis animas humanas fatales credit adstringi.
 sicut peganus & priscillianus dixerunt. anath sit.

Siquis duodecim signa desiderata que mathematice
 obseruare solent. p singulas anime ut corporis me-
 bra dissipata credunt. & in omnib; patriarcharum
 ad scripta dicunt. sic priscillianus dixit. anath sit.

Siquis coniugia humana dicit nat. & per creationem
 nascentium perorrescit. sicut manichaus & priscilla-
 nus dixerunt. anathema sit.

Siquis plasmationem humanam corporis diaboli dicit
 esse signentum & conceptionis mutens matrum
 operib; die demonum figurari. p dicit quod &
 resurrectionem cyrus non credit. sicut maniche-
 us & priscillianus dixerunt. anathema sit.

Siquis dicit cyretoyem uniuersis cyris non opifi-
 cium di sed malignorum esse angelorum sicut priscil-

lianus dixit. anathema sit.

Siquis immundus putat cibos ceteros que de musu
 hominum dedit. & non propter afflictionem corpo-
 ris sui. sed quasi immunditiam putaret. tunc abstine-
 at ab eis ut nec halera coctis cibus hibi; per gustat.
 sicut manichaus & priscillianus dixerunt. anath sit.

Siquis clericorum ut lucorum pretermissis aut
 germanan ut dicitur qui proximi consanguini-
 tate iunguntur. alios reliquos quasi adoptiuos se-
 muer secum velint. sicut priscillianus dicit
 docuit. anathema sit.

Siquis quinte feria paschale que uocet educti
 hora legitima post nonie ieiunium in ecclesia mi-
 ser non relinquit. sed sedm solentem priscillianus festi-
 uitatem ipsius diei ab hora tertia permittit desine-
 torum soluto ieiunio colat. anathema sit.

Siquis scripturas que priscillianus sedm suu de pra-
 uitate egypti. ut tractate dicitur quos ipse die
 tuius. utroque conuictor dicit scripte sub nomine
 patriarcharum prophetarum & apostolorum suo erro-
 ri consona confixerunt legat. & impia eorum signa
 sequitur aut deus dicit. anathema sit.

esset velinquant. Pharisaei & sadducei inter se contra
ritum. Niam pharisaei ex hebreo in latinum inter pre
tentur diuino. eo quod traditionum & obseruationu
quos illi de veteris uocant iustitiam preferunt. Un
de & diuini uocentur eo populo quos sup iustitiam.
Sadducei inter prestant iusti. uindicant enim sibi qd
non sunt. corporis iesu & rationem negant. & conima
interire cum corpore predicant. Quinquaginta uenit
librorum legis recipiunt. prophetarum uaticinia respu
unt. Esne dicunt ipsum esse xpm quid docuit illor om
nem abstinentiam. Morbani dicunt ipsum esse xpm
quid docuit illor in omni sabbato. Genistei dicit
eo quod de geneze abraha esse gloriantur. Nam cum
babylonia uenisset populus di. pleriq; uelinq; uer
oyes suos: babilonicis uentibus uenit conuicta exort
genti. Dum iesuisti essent de babilonia. diuiserunt
se ab omni populo. & adsumpserunt sibi hoc nomen
iustitiae. Meristei appellati. eo qd separant se pp
turiat. non excedent omnib; prophetis. dicent alit
& alit spiritibus illor prophetae. Sameritei dicit
quod legem solam custodiunt. nam psd pharisei non ye
cipiunt. Imoye baptesis. eo quod cotidie uestimenta
sua & corpora laeant.

DIHIRISIBUS XPIANORUM.

Quidam dicit heretici quide & secta seceserunt. Gene
mine suo auctoris nuncupant. quide uerba ex auctis
quos eligent instituerunt. Simoniani dicit
a symone magico discipline poyto. cui p dicitur malitib;
apostolorum male dixit. pro eo qd in apostolis sps sci gra
tiam pecunia amore uoluit. **H**ereticum dicitur
non ad o. sed a uisitate quadam superbia creatum.

Menendriani. amenandys magno discipulo symonis
nuncupati. qui mundum non ad o. sed ab angelis factu
asserunt. **B**asidiani ab esilido appellati. qui inter ye
liquis blasphemias pmissum ihm abnegant.

Nicolaites dicit. anicolico diacono & eie hierosolymorum
quicu stephano & ceteris constitutus e uerba. Quippe
pulchritudine uelinq; uore. ut qui uelle & ac ueret.
uoyse e in stuprum. uelut consubido utinice coniu
gia comutarentur. Quos iohannes in apocalypsin in p
bet dicit: sed hoc habet quod odisti facta nicolaitoy.

Gnostici. propt & excellentiam scientie se ita appellare
uoluerunt. animam naturandi esse dicunt. bonum
& malum dm suis dogmatibus fingunt.

Casprocrati. a caspocrate quod uocant. quid xpm
homine fuisse. uirtu. & de uerba: sexu pro genitum.

Cirintiani. acimto quod nuncupati. hi in cetera cir
cucisione obseruant. mille. annos post iesu & ratio
nem in uoluptate uerba futuror predicant. unde
& grece cihasto. Latine milicisti sunt appellati.

Nicayei dicit. quidam xpm quia a uico nazareuse

appellatus est filium di confitentur. omnia
tamen ueteris legis custodiunt. **C**olubri. a colu
bris nominati sunt. Coluber enim grece ofidierit.
Colunt enim seipsum dicent tot ipsum impia
dise induxisse uisitate cognitione. **U**alentiniani.
a ualentino quodam platonico sectatoye uocati.
quia conat id a seta quedam in origine di creatoy
induxit. xpm quoq; de uirgine nihil corporis assu
pisse. sed p eie quasi p fitulae transisse asserunt.

Appellite quorum appello pnceps fuit. quia ce
atoyem angelum nescio quem gloriosum supero
ys di faciens. dm legi iri illum igneam ad firmam
appellite. quoy auctor appello quid dixit xpm n
dm in ueritate sed homine in fantasia apparuisse.

Arcontiaci. a principib; appellati. qui in uisitate
quae di concludit opera esse archangeloy defendunt.

Ademiani uocati. qd adae imitent nuditatem. un
de & nudiorant. & nudu inter se mayer femineq; con
ueniunt. **C**aiam. proinde sic appellati. quo cum
adorant. **S**ethani nomen acceperunt a filio adae
qui uocatur e selh dicent eundem esse xpm. **M**e
lech sedechiani uocati. p dco quod melchisedech sa
cerdotem di non hominem fuisse sed uisitate di er
se arbitrentur. **A**ngelici uocati quia angelos co
lunt. **A**postolici. hoc sibi nomen inde presumpse
runt. quod nihil possident propriu nequaquam
respiciunt eos qui a aliquid in hoc mundo utuntur.

Cerdoniani. a cerdone quodam nominati. qui duo
contraria principia asserunt. **M**astionitico
a macione stoico philoso pho appellati. qui cer
donis dogma secutus. alterum bonum. alterum
iustum dm asserunt. tam qua duo pncipia crea
toris & bonitatis. **A**rcoterite ab oblatione uoca
ti. panem & uisite offerunt. dicent p m m ho
minib; oblatione a fructib; terre & a fructib; om
um fuisse celebratum. **A**quarii appellati. eo qd
aque solae offerunt in ecclie sacramenti. **S**erou
ani a serouo ex ostium non bibunt. uelut testa
mentum & iesu & rationem non recipiunt.

Tatiani a tatiano quodam uocati. qui & en cratis
dicit. qui cypher ab hominartur. **A**logi uocant
tamquam sine uerbo. logos enim grece uerbu di
cit. dm enim uerbum non credunt. respuentio
hionis a angelum & apocalypsin. **C**atafrigi
nomen punitia catafrigia dedit. quia ibi & stitoy
auctor eorum. montanus. p rita & maximilla su
erunt. hu aduentum sps sci non apostolis sed in se
traditum asserunt. **C**etaydo p p munditiam ite
fenomin auoy. gloriantes enim de iesu moye negit
penitentib; uenie peccatoroy. **U**iduat simpsonit
ta qua adulteroy damnant. mundioy seccoy p dicit.

Tatiani a tatiano quodam uocati. qui & en cratis
dicit. qui cypher ab hominartur. **A**logi uocant
tamquam sine uerbo. logos enim grece uerbu di
cit. dm enim uerbum non credunt. respuentio
hionis a angelum & apocalypsin. **C**atafrigi
nomen punitia catafrigia dedit. quia ibi & stitoy
auctor eorum. montanus. p rita & maximilla su
erunt. hu aduentum sps sci non apostolis sed in se
traditum asserunt. **C**etaydo p p munditiam ite
fenomin auoy. gloriantes enim de iesu moye negit
penitentib; uenie peccatoroy. **U**iduat simpsonit
ta qua adulteroy damnant. mundioy seccoy p dicit.

Quinonon sui sic cognoscere uellent mundanos se potius
quam mundos uocari. **P**eculiani apocalypso fateno
exoptant. quid dicit non semper fuisse xpm scilicet
sumptisse in regnum. **E**rmogeniani ab ermogeno quo
dam uocati. qui materiam non natam in se ducent do
non nato esse co peccant. matre q: elementorum & deum
adferunt. quos apostolus improbat elementis seruian
ter. **M**icnichei a quodam per se gestiter qui uocatus est
micnis. hic dicitur naturas & substantias in se duxit. id
bonam & malam. & in malis ex deo quiescit & alij quo fonte
manare adferunt. testamentum uelut respiciunt. no
uum & pro se recipiunt. **C**enoniani id quia latine
sine lege dicuntur. **A**rtisid pomor filij dicit. pro eo quod
simplicitate iusticie dmi habere humana membra q:
indiumis libris scriptis sunt uerbis trahuntur. **A**rtisid po eni
græco latine homo inter pretant. ignorantes uocem
dmi qui ait sps dicit. in corpore esse enim nec membris
distinguitur. nec corporis mole consistit. **E**raclite
ab eraclio auctore exopti. monachos tantum recipi
unt. coniugia respiciunt. regna celorum paruulos ha
bere non credunt. **N**ouatiani a nouato sime urbis pto
exopti. qui ad uesum coshelium cathedram sacerdoti
lem conatus in ualere. heresim instituit. nolens aposto
licis suscipere. & rebaptizans baptizatos. **M**onteni
heretici dicit. qd tempore persecutionis in montibus latu
erunt. qua occasione se a catholice ecclie diuiserunt.
Ebionites ab ebione dicit. hi semi iudei sunt. & itate
nent & in golum ut legem ceteris seruient. ad
uersus quos & galatas apostolus scribens inuenitur.
Potimiani a potino gello græce sermie epo nuncupa
ti. qui ebionites heresim suscitant. asserunt xpm
amara ioseph nuptialis cotu fuisse conconceptum. **A**e
riani ab aerio quodam nuncupati sunt. hi offer
re sacrificium pro defunctis spernunt. **A**liciani
ab alio sunt uocati. idemq: & inoniani. ab inonimo
quodam dilectico a dno discipulo & cuius nomine
magis innotuerunt. dissimilem patri asserentes fi
lium. & filio spm sem. dicunt & uicem nullam in parte
peccatum in fine manentem. **O**rigeniani orige
no auctore exopti sunt dicentes. quod non possit fili
us uideye patrem. nec sps ser filium. & in malis quoq: in
mundi principio dicunt percussis. & pro diuersitate
peccatorum ecclie usq: ceteris diuersa corpora
quasi in cala meruisse & que causa factum fuit
semundum. **N**ooteni a quodam nobis uocati. quid
cebat xpm eundem esse & patrem & spm sem. ipse
q: trinitatem in officiorum nominibus non in personis ac
cipiunt. unde & patri passiam uocant. quia patrem
pater sum dicant. **S**abelliani ab eodem nobis pupa
lesse dicuntur. cuius discipulum phibent fuisse sa
bellum. & cuius nomine maxime innotuerunt.

143.
Unde & sabelliani uocati sunt. huius personam patrem & fi
lium & spm ser adstruunt. **A**rticani ab artio alexandano
pbro exopti sunt. qui coselium patrem filium non agnoscunt.
diuersas trinitate substantias adferunt. **C**ontrad
lud quod ait dicit. ego & pater unum sumus. **M**acedonia
ni. amacedonio constantino politico epo dicitur. ne
gantes dmi esse spm sem. **A**pollinenses ab apollinace
uocati sunt dicentes. xpm corpus tantum modo sine anima
suscepisse. **A**ntedico in eorum appellati sunt pro quod me
ris uir trinitati contradicunt ad se uentem post qua
uicem uisus fuisse commixtum. **M**ouengis nominati.
ideo tamen nomen acceperunt. quia angeos græce uas di
asferunt enim sic esse in patre filium tanquam uas in
intra uas in uas. **P**ietriciani. a quodam patreio nun
cupati sunt. qui substantiam humanam ceteris ad diabulo
conditam dicunt. **C**oliuthiani. a quodam goliutho
nominati quid dicunt dmi non facere mala. contra illud
quod scriptum est. ego dicitur exiens mala. **F**loriani. a flo
no. qui & contra dicit dmi exiens mala contra illud quod
scriptum est. fecit dicitur omnia bona. **D**onatiste adonato
quodam afro nuncupati. quid enim media uolent. totam
pene africam sua persuasione decepit. ad se uentem in uis
patrem filium. & in uisem filio spm sem. & rebaptizans
catholicos. **B**onosiaci ab onosa quodam epo exopti p dicitur.
qui xpm filium dicit adoptiuum non proprium adferunt.
Circumcilionenses dicit. eo quod exopti sunt quos copruer
uocant. supra dicit heresim habentes dicitur. hi a
moyse martyri sem & ipse perimunt. ut uolentes de
hac uita discedentes in eisdem nominent. **P**risillian
niste a prisilliano uocati. qui in spama ex errore
gnosticorum & manicheorum pmixto dogmate compo
sit. **L**uciferiani a lucifero sime epo exopti. qui episcopo catho
licis constantino persecutione p fide. assanorum con
sentientes erant. & postea correcti redire in catho
licam delegerunt. damnantes siue quod crediderunt siue
quod credidisse simulauerunt. quos & ecclia catholica
matris ho recipit sinu. tamen quam p dicitur post flau
negationis. hanc illi matris castitatem superbe accipien
tes eos recipere nolentes ab ecclie comunione rece
serunt. & cum ipso lucifero auctore suo qui in uisem
batur cedere meruerunt. **I**ouianiste a iouiano
quodam monacho dicit. ad se uentem nullam nuptiarum
& uirginum esse distantiam. nullumq: inter abstinen
tes & simpliciter epulantes esse discrimen. **G**luidi
ani ab eluidio nominati. quid dicunt post natum xpm.
alio merita filios de uisem ioseph peperisse. **P**acter
nienti a paterio quodam exopti qui in feriores corpora
pater ad diabulo factis opimatur. **A**rtelici nuncupa
ti eo quod in arabia exopti sunt dicentes. anima cu cor
pore mori. atq: in uisem uisem utrumq: resurgit.
Testullianenses dicit. a testulliano pbro afro nuncupati

cunitatis esse regnentur anima immortale esse sed cor
 porale predicantur. Et animas hominum peccatorum p
 mofo in demonio uofu pnter. **T**esferofque docet
 dte diti. quod quefice deema luna ptecha cu uulpir ob
 fer uendum contendunt. Ncm tetteries quat tuor
 dte dte significat. Nictigor uofmo nuncupati
 qf uigilias noctis refpuant. fup ftitionem esse dicen
 tes. iura temerare diuina quanoftom adyfeque ty
 bur. **P**oliticum apolicio monacho ofti. hiliberum ar
 bitrium diuine gracie ante ponunt dicentur fufcipere
 uoluntatem adimplenda iuffa diuina. **N**eftorio a
 neftorio confuato mo politico epo nuncupati. quibe
 atic uirginem mariani nondi fed hominis uofu modo
 cefferunt genitricem. Et dicit psona ceffus. alie facer d
 di uofu. Ne unum xpm in uerbo di & ceffo exalidit.
 fed separatim atq; feruntim alterum filium di alio
 x hominis predicauit. **E**uticiani dicit ab eutice con
 ftantino politico abbate qui xpm poft humanam
 affumpcione negauit ad fufitote deduab; naturis fed
 folam meo diuinam cefferunt esse naturam. **A**cefaly
 dicit id sine ceffite que fequunt heretici. nullus enim
 eoy x pponitur auctor cequo exofitunt. huius cel
 cidonensium ceppuloz impugneto xer duayx in xpo
 fufitenciaz propri etatem negant. & unam mei
 psonam naturam predicant. **T**heodofiani & gaglia
 nite appellati atheodofio & gagiano. qui temporib;
 iuftiniani principis in alexandria populi pueri
 elatione uno die sunt ordinati epi. huius xer eu
 ticelis & dte ofori fequentes celedonense conciliu
 refpuunt ce duab; unam in xpo naturam adferunt.
 quon theodofiani corrupte geganite incorrup
 tum contendunt. **E**noite & tritoite atheodofienis
 exofitunt. fe quib; gnate abignor. uita dicit. quia
 puefti teate aquo exofitunt. id adiciunt qd xpi diuin
 itas ignora futura que sunt fepta. de die & hora nouit
 fima. non xcor dicentes xpi psonam in ceualo quib; qf.
 dicit iudicium in corde meo. **T**ritote uof uocati quod
 sint psonas. In trinitate. tte quoq; xer ad fufitunt.
 de of offe contax illud quod fecriptum e. audiuit dnr
 dr tuas dr unum of. **S**unt & cece heyefer sine aue
 roye & sine nomib;. Ex quib; alie triformem pu
 tiant esse dm. Alie xpi diuinitatem paffibilem di
 cunt. Alie xpi de pte natiuitate initium temidant.
 Alie liberationem hominum apud inferos facte
 xpi defenfione non ce dunt. Alie unam magi
 nondi negant. Alie animas con uofu in demonio
 & in qua cumq; animalia ceftimant. Alie demum
 diftatu diffontiunt. Alie innumerabiles modos
 opinentur. Alie cequam de ce ceffo fecerunt. Alie
 nudis pedibus ambulent. Alie cum hominibus n
 manducant. **H**ae sunt heyefer adueffur ce tholice

fidem exofit. & ce pofolice & ce p ayob; ut concili
 is pcedunt. **Q**uo dum in femaloz erydyb; diu
 fe inuicem fibi diffontiunt. **C**omuni tamen nomine
 adueffur ce tholice di con fpirant. **S**ed & quicunq;
 alio fe pcuram fcam intollegit que fontur fpr fci
 flegrat a quo con fepta of. **H**ec de cece non ye
 ce fery tamen heretice appellari potef.

DE CLERICIS

Clerus & dicitur hinc appellatur. quia mathias fofte
 el dicitur. que p pmi papofolice legimus ordinatum.
Clerus enim grece fof ut hereditas dicit. **P**roprie
 ergo dicitur clericus qui ad of fof fof dicit. uel qua dmi par
 tem habent. **G**ener aliter clericus nuncupant om qui
 in ce tholice xpi defof dicit. quoy x gradus & nomina heet.
Oftit. **P**feclmiftra. **L**ector. **E**xorciftra. **A**colitur. **S**ub
 diaconus. **D**iaconus. **P**rebriter. **E**pifcopus. **O**rdio epi
 coporum que dicitur pte uel ad of. **I**n pte ce tholice. **A**rchi
 epi. **M**etropolitice atq; epi forunt. **P**atry archa gre
 ce lingua. fummus patrum in ce prelatur. **Q**uia pri
 mum idem cum xelina locam. & deo quia fummo
 honoye fungitur. tcl nomine ce fofur. **S**icut ydina
 nus. antiochenus. & alexandrinus. **A**rchiepi quod fe
 fummus epy. tendentem apofolice com uicem. & pte
 fidet. tcom metropolitice. que epi ce tholice. **S**ingulis
 enim pcurtis ptemid. quoy ce tholice & ce
 tyne ce tholice facer dotes fibi dte funt. **S**ine quib; nih
 il reliquos epy ce tholice. **S**ollicite tando enim totius
 pcurtis ipfe commiffice. **O**mmes fupenur dte fignat
 ordines. uno eodemque cabulo epi nominantur.
Sed deo priuato nomine quidam utuntur. p dte
 diftmationem potef dte que fingulis accoperi
Dicitur ce tholice pector principum. **A**rconum p pte
 dicit. **A**rchiepi. princip epy. ficut metropolitice.
Epifcopus au uocabulum in dte dte. quod illo qui fa
 p efficitur fup intendat. curam ce tholice fub dte am
 geyent. feopin enim ce tholice dte dte. **E**pifcopi
 grece. ce tholice fpe ce tholice inter p dte. **N**am fpe
 culictor of pte pte in ce tholice dte. ce quod fpe
 ce tholice atq; pte pte in fpe pte pte mo
 xer dte. **P**ontifex princip ce tholice of
 que fia fe quod dte. ipfe & fummus ce tholice. **I**pe
 pontifex maximus nuncupatur. **I**pe enim of fice
 ce tholice atq; ce tholice. **I**pe om ordines ce tholice
 difponit. **I**pe quod unum quifq; ce tholice of
 dit. **A**rce autem pontifex & ce tholice. **N**ie ma
 x hce er at ce tholice. ce fce of dte dte ce tholice
 ut pontifex. unde & ydine in pte ce tholice
 dte ce tholice. **V**ictor autem appellatur. ce tholice
 fce ce tholice. **N**am modo ce tholice modo p
 pholice fignificat. modo pte. **A**ntice ce tholice

dicitur ab eo quod ante factum. Primus enim in ordine
 dicitur. & supra se nullam habet. Sacerdos autem nomen
 habet compositum ex greco & latino quasi sacer dicitur.
 Sicut enim rex regendo ita sacerdos sacrificando uo-
 catur. Consecratur enim & sanctificatur. Sacerdos autem gentili-
 um flammam dicitur. In incipit habent pileum.
 in quo erat bysantur erga deum. habent leone aliquid. quod
 cum postea ferre non possent: filo tantum cepta ye-
 ligate cooperunt. Nam nudis pentur eorum ceptis; in-
 cedere neficerat. Unde a filo quo utebantur flammam dicitur
 sunt: quasi flammam. Verum festis dicitur filo depo-
 sito. pileum imponitur. p[er] sacerdotum emittitur.
 Pr[imum] grece latine senior in[ter] presb[iter]os. non p[er] d[omi]n[u]m
 ul[ter] decepta sonat. sed propter honorem & digni-
 tatem que accipiuntur p[ro]p[ter] nomina. Ideo etiam
 & p[ro]p[ter]bi sacerdotum uocantur quia sacra dicitur: sicut &
 epi. Quia h[ab]et s[an]cti sacerdotum. tamen pontificatur
 apicem non habent: quia nec xristmate fronte sig-
 nant: nec paraclitum sp[iritu]m dicitur: quod solus debet
 ep[iscop]i & t[er]tio al[ter]um apostolorum demonstrat. Un-
 de & apud uelociter idem epi & p[ro]p[ter]bi fuerunt: quia il-
 lud nomen dignitatis est. hoc s[an]cti. L[ate]n[se] genomi-
 ne auctoritate uocati. de d[omi]n[u]m l[ate]n[se] exco[n]stituit
 a quibus in templo diuinitatis sacramentis ministeria
 explebantur. In grece diacones latine ministri di-
 cuntur: quia sicut in sacerdotum consecratio. ita in
 diacono ministerii dispensatio habetur. Ippodi-
 acones grece. quos nos subdiacones dicimus. qui ideo
 sic appellantur quia subiacent p[re]ceptis & officii
 l[ate]n[se]. Oblationes enim in templo diuinitatis
 ipsi suscipiunt. & leuiter sup[er]ponen[tes] altari; de-
 ferunt. hi apud hebreos nathinnes uocantur.
 Lectores legendo. Psalms te psalms canendo
 uocati. Illi enim predicant populis quod sequantur.
 iste canent ut excitent ad compunctionem animos
 auditorum. Licet & quidam lectores ita miserant
 p[ro]nuntiant: ut quosdam ad luctu lamentationeque
 compellant. Idem & uicem & p[ro]p[ter]bi nuntiatorum uocantur.
 quod porro ad nuntiant. Tunc enim & t[er]cio clera
 ent eorum uox. ut quam uis longe positorum aures
 adimplent. Cantor etiam uocatur quia uocem modulatur.
 in cantu huius duo generaduntur. In astromusica
 sicut & dicitur homines licet dicere potuerunt.
 p[re]centor & succentor. P[re]centor scilicet qui uocem
 p[re]mittit in cantu. succentor autem qui subsequenter
 canendo respondet. Conceptor autem dicitur quia con-
 sonat. nec concinit nec concepitur. Ac colti grece.
 latine cetero for[is] dicuntur. ad op[er]andis cereis
 quando legendum est & uelociter aut facit officium
 p[ro]p[ter]bi. Tunc enim accendunt luminaria ab eis
 & deponunt: non ad effugandas tenebras. du[m] sol

eodem tempore uelociter. sed ad signum lacerat. domini
 trandum. Et sub typo luminis corporalis illa lux ostendit
 dicitur. de qua in euangelio dicitur. erat lux uera que in
 lumen. et omne hominem uenientem in hunc mundum.
 Ex ortu grece in lectum adiuuantur siue in g[ra]m-
 ter uocantur. Inuocant enim supercicum inos ut sup[er]
 eos qui habent sp[iritu]m immundum nomen d[omi]ni ihu[m] uelociter
 uenit p[er] eum uelociter ab eis. Osticari idem &
 uelociter qui in uelociter testamento & d[omi]ni sunt ad cur-
 todicem templi. ut non ingredietur & uelociter immundus
 in omni. Dilicet osticari quod p[ro]p[ter] ostia tem-
 pli. Ipsi enim tenentes clauem omnia intus exatque
 custodiunt. Atque inter bonos & malos habent iudi-
 cum. fideles suscipiunt. uelociter infidelis.

DE MONACHIS.

Monachus greca ad h[er]imologia uocatur eo quod sit sin-
 gularis. monachos enim grece singulariter dicitur.
 Ergo si solus in interpretat uocabulum monachi.
 quid facit in arbore qui solus est. Plura sunt autem gene-
 ra monachorum. Coenobite. quod nos in commune ui-
 uentes possimus appellare: coenobium enim plura
 morum est. Anachorite sunt. qui post coenobium
 uitam deserte p[er]sunt: & soli habent p[er] deserte.
 & uelociter quod p[ro]p[ter] ab hominibus: uelociter uelociter
 nomine nuncupantur. Sed anachorite helian & iohanne.
 coenobite apostoli imitant. H[er]emite h[er]emite
 qui & anachorite ab hominibus conspectu uelociter. h[er]emite
 in deserto solitudine uelociter. Ne h[er]emum
 dicitur quasi uelociter. Abba syrum nomen. significat
 in latinum pater. quod p[er] uelociter uelociter uelociter
 dicitur. In quo d[omi]n[u]m abba p[er] uelociter. In uno nomine
 dicitur: ut in lingua dicitur abba syrum nomine p[er] uelociter.
 rursum latine nominat idem patrem.

DICENTIS FIDELIBUS.

Xpianus quatuor in p[ro]p[ter]bi ostendit de uelociter dicitur.
 siue de nomine auctoritate & uelociter. Ap[osto]l[u]s enim xpianus
 sunt cognominati: sic auda iudei. Demagistris quippe
 nomine cognomen s[an]cti uelociter: dicitur. Xpianus autem ob-
 uelociter quasi ob ob probrii nauis uelociter. P[ro]p[ter]bi
 d[omi]n[u]m atque saluator a uelociter quod dicitur nauis uelociter ap-
 pellatur. Non s[an]cti glori[os]i xpianus quia nomen habet &
 factan habet. Ubi autem nomen secuti fuerit opus: co[n]f[ite]r
 me ille xpianus. quia s[an]cti factan ostendit xpianus ambulat.
 sic & ille ambulat a quo & nomen traxit. Catholici
 uniuersalis siue generalis in p[ro]p[ter]bi: na[m] grece uni-
 uersale catholicum nominant. O[ste]n[dit] d[omi]n[u]m & uelociter
 uelociter. & uelociter uelociter. O[ste]n[dit] enim grece uelociter
 dicitur. doxo glori[os]i. hoc uelociter uelociter glori[os]i. Quo nomi-
 ne non potest uocari quia uelociter uelociter. Neophi-
 tus grece. latine nouellus & uelociter fidelis ut n[on] p[ro]p[ter]bi
 in p[ro]p[ter]bi potest. Ceterum in dicitur p[ro]p[ter]bi quod

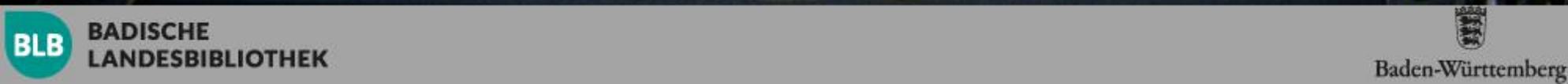

panis & calicis conabunt. **L**ibatio eam tenam modo calicis
 oblectio. hinc illud & libatio de sanguine uiuae. Sic &
 seculorum quibusdam postea. nunc inquit patet liba
 re ioui. Libatio ergo proprie funditio. Sumptusq; nom
 & libatio quodcum. quingraecia usum seponit utit. **H**or
 tae apud ueloxer dicuntur sacrificia que fiobent ante
 que cal hostiam pgerent. **V**ltimoque sic sacrificia que
 post uictoriam deuictis hostibus immolebant. **E**re
 rent uelimo maiore sacrificia quam hostia. **A**liuic
 tiamem dictam parauerunt qui uictu peussie adobiet.
 ut quia uicta adaxat ducebat. **H**olo caustum illud e
 ubi tota igne consumitur qd offeratur. **A**ntiqui tñ cum
 maxima sacrificia admittuntur. solebant tota hor
 tae in sacrydram consumere flamma. **E**lipse orant
 holocausta tota. **O**lo enim graece tota dicitur. **C**haur
 tis incensio. & holocaustum totum incensum. **C**ose
 monie apud latinos dicuntur sacra omnia que apud gre
 corum uocantur. **A**pproprie eam usum e doctonib; aca
 yndio appellari. quasi ceynonia. eogd ee m sacrydium
 offerunt in uocauit ceyserit homines qd nom & uic maku
 e litteray scay. **A**liuic ceynonia p p r i e m o h i s t o r i a t i o
 nib; iudeoy credunt. **A**bstinentia se felice queranda e
 x scdm ueloxe lege. eogd obseruauer ceyserit h i s t o r i a t i o
 sebstinauent. **S**acrydium dicitur quia sacry factu
 quia p r e e m y s t i c a c o n s e c r a t i m m e m o r i a p n o b d o m i n i
 ce passionis. unde hoc eo iubarit corpus xpi & sanguinem
 dicit. **Q**uidam sit & fructib; terre seificat & sit sacra
 mentu operante inuisibiliter spu di. **C**uius panis & ca
 licis sacramentu graeci eucharistia dicunt. qd latine bo
 na gratia int prelet. & quid m diuis sanguine & cospore
 xpi. **S**acramentu e in aliqua celebratione cu se gestae ita
 fit. ut aliquid significare intellegat qd se accipiendu e.
Sunt tñ sacramta. baptisma. & xristina corpus & sangu
 nis. que ob id sacramta dicunt. quia sub tegumto cospo
 raliu se x i n s t a r d i u i n a s e c r e t i u s s a l u t e e c r a n d e s a c r a m
 toy operat. unde & ueloxer in s t a t u t i b; ut a sacry sacra
 menta dicunt. **Q**ue ideo fructuose penes & cleroy sunt.
 quia se in eam anbi spr. eunde sacramentaru latent
 operat effectum. **U**nde se up bonos se up malos m m i s
 ty d r i n t r e d i & c l e r i a m d i s p e n s e n t. u e m q u i a s p r s e m y s
 tice illa uiuificat. **Q**uoniam apofolici m t e p o s e u i
 sibilib; apparebat operib; nec bonoy m o s t r d i s p e n s a
 toy amplificant h e e d o n a n e m a l o y a t t i n u u r t u y.
Quia neq; qui plura e aliquid neq; qui riget. sed qui in
 gementu dat dr. **U**nde & graece m y s t e r i u d i c i t q d s e c r e t a
 y e o n d i t e h a b e a t s e p o s i t i o n e. **B**aptisma graece. latine
 ueloxe int prelet. que idcirco m t e p o s e d i c i t. quia ibi ho
 mo spu grae immelior m m u r a t. & l o n g e d i u d q u e e
 y r e t e f f i c i t. **P**rius eni fedioram de formate peccator.
 m p r a t i n t e t i o n e s e d i m p u l c h r i d e a l b a t i o n e u n s t a t u
Unde & m c o r t i c i s s e n b r e a n t i q u o y. que e i s q u e s

condit de albio. **C**uius mysterium non aliter nisi sub signa
 ty designatione id est patris & filii & sps sci con nomina
 tione complatur dicente dno ad apofolos. **H**ic docet om
 genter baptizant eos in nomine patris & filii & sps sci.
Sic eni m t h; ueloxib; fact omne uerbu. ita hoc sacramtu
 confirmat t o s h a r t u r n u m e r u s n o m i n u d i u i n o y. **Q**uod
 paque baptisma datur h e e n o t i o e. **U**olunt eni dnr uelox
 illic inuisibilis p congruentem. sed p seculo contractabilem
 y e m & u i s i b i l e i n p e n d e r e l u r e l m t u m. s u p q u e d i c i t i n p r i n
 cipio ferobat sps sci. **N**ic sic aqua purgat ex totus corpus.
 ita latenti ei mysterio p spm scm purificat & amittit. **C**u
 ius seificatio ita e. **I**nuocato eni do discondit sps sci deget.
 & m e d i c a t i s a q u i s s e i f i c a t e a s d e s e m e l i p s o. & a c c i p i u n t
 uim purgationis ut m e n t e & c a s u s d e l i n n a d e l e t t r i n q u i m a
 tie mundet. **X**ristina graece. latine unctio nominat ex
 cuius nomine & xpi dicitur. & homo pluuay seificat.
Nic sic in baptismo peccatorum remissio dicit. ita p unctio
 ne seificatio sps adhibet. **E**t hoc de pristina disciplina.
 quauingu in sacerdotu & in yegri solebant. **E**x quo & uelox
 amoyse ueloxe. que duca h i s t o r i a t i o n e s p i r i t u a l i t e p f i c i t.
Quomodo & ipse baptisma graecia uisibilis actus qd in aqua
 m o r g i m u r. s e d s p i r i t u a l i t e f f e c t u r q d d e l e t t r i m u n d a m u r
Hoc significat illud unguentum. qd peccatrix mulier su
 p pedes. & ecce que dicit non fuisse peccatrix sup caput ihu
 fudisse describunt. **M**anus impositio ideo fit. ut p bene
 dictione ad uocatus in ueloxe sps sci. **T**unc eni ille p u r a c l i
 tur p m u n d a t a & b e n e d i c t a c o r p o r a l i b o n i s a p a c t i e d e s c e n
 dit. & quia sup baptisma aqua uem quon sup p n s t i n a t e
 de se cognoscent qui se. **N**ic legitur qd in principio aquis
 sup se ferobat sps sci. **E**xorcismu graece. latine conuictio
 siue seismo m c e p a t i o n i s e a d u e s t u s d i a b u l u m u t d i s c e d a t
Sic e illud in zacharia. & ostendit mihi ihm sacerdotem
 magna stantem coram angelo dni. & sicut staret ad dex
 trisei ut ad ueloxer ei. **E**t dixit dnr ad sicut. m c e p e l
 dnr in te factum. & m c e p e l d n r i n t e q u i e l e g i t h i e r u s a l e m.
 hoc e exorcismu. m c e p a t i e & c o n u i c t i o a d u e s t u s d i a b u
 lum. **U**nde sciendum quod non exorcitur ad i n f a n t i b; exor
 z i z a t u r a u t e x s u f f l a t u r. s e d i l l e s u b q u o s u n t o m n i q u i
 peccato nascuntur. e eni p r i n c e p t p e c c a t o y. **S**ymbolu
 p lingua graecam signu ut cognitio int preletur. **O**u
 cen s u r i e n n a p o s t o l i a d e u a n g e l i z a n d u m i n g e n t i b u s.
 hoc sibi predicationis signum uel iudiciu posuor. **C**on
 n e i c o n f e s s i o n e t r i n i t a t i s & u n i t a t e e c c l e. & o m n e x p i a
 n i d o g m a t i s s a c r a m e n t u m q d s y m b o l u f i d e i & s p e i n t e
 n s e n b r e i n c a s t r a & a c r a m e n t o. s e d i n t a b u l i s e o r d i s c a s t r a
 libus. **O**ratio p e l t i o d i c i t. n i c o r i g e e p d i o s e. s i c e x o r
 ye i m p e r a r e. **C**onfecta u oratio. loco & t e m p o r e. **L**oco
 quia n ubiq; cu p h i b e a m u r a x p o i n p u b l i c u. s e d u b i o p o
 t u n t a t d e d e n t a u t n e c e s s i t a t i m p o s t u a t u r. **N**e q u i t u c o n
 t r e p r e c e p t u s e p u a t a b i e p o s t o l i s f a c t u m. q u i a m e i o r
 c e y e a u d i e n t i b; c u s t o d i b; o r a b i u n t & c u n e b i u n t d o

In tempore uero dictum sine intermissione orate. sed in hoc
 singulis horis. Nam obseruatio quarundem horarum comu-
 num quaedam inter spacia signant. Testis sexta et nona
 similiter dicitur. Sed ideo hec orandi hora diuisa sunt.
 ut si forte aliquo fuerimus opere detenti. Ipsi uero ad of-
 ficium tempus ad moneat que tempora in seipsum in-
 ueniunt. Primum enim spiritus congregatis discipulis hora ter-
 tia infusus. Postquam quadidionem communicationis in illo
 uasculo expresso sexta hora orandi gratia ascenderit.
 Idem dicitur cum iohannes hora nona templi adit. quando para-
 lyticus sanatus fessum uenit. Sed et danieli legimus hanc te-
 pora in oratione obseruasse. Et utique ex ista disciplina
 ut nemini que ter diei cedamus. Debet uero et simi-
 trium patris et filii et spiritus. Exceptis utique et ad ista legitime
 orationibus que sine ulla admonitione debent in gressu lu-
 cis ac noctis sine uigiliis. Sed et cibum non prius sumere
 quam inter postica oratione. Priora enim habenda sunt spiritus
 refrigeria quia priora celestia que cetera. Quia uero
 uult oratione sua uoluntate ad deum fieri ut illi diuitiarum
 uel elemosinam. descendat cetera et excudat.
 Ieiunium propterea uel ab abstinentia que ciborum. cui
 nomen inditum ex quodam parte uiscerum tenui se-
 dia uel quod uulgo ieiunium uocatur. Unde ieiunium nomen
 ex dicitur diuinitatem. quod in media uiscera existit.
 Ieiunium autem dicitur. factio autem demilitate ex
 emplo nomen accepit. prodeoque nulla libertate obuon-
 ens excelsis stationem militum ascendit. Nam libertas
 libenter. tristitia sollicitus administrat disciplina.
 Unde demilitarum nunquam in memores sacramenta magis-
 trationibus parant. Discunt autem quidam inter iei-
 unium et factio. Nam ieiunium est indifferens
 cuiuslibet diei abstinentia non secundum legem sed secundum pro-
 priam uoluntate. Factio autem est obseruatio statutorum
 ut diei ut temporum. Dierum ut quiesce feris et sexis
 feris ieiunium ex aduerso lege preceptum. De qua fac-
 tione in euangelio dixit ille. ieiunabitis in sabba. id est
 quiesce et sabbati. Temporum autem que legalibus
 ac prophetis institutionibus testimantur tempo-
 ribus factio sunt. Ut ieiunium quod est quinti septimi
 ac decimi mensis. Vel sicut in euangelio dicitur in quibus
 ablutur sponsum. Vel sicut obseruatio quadragensi-
 me que in uicibus orbis institutione apostolice ob-
 seruatur circa confinium dominice passionis. Hic testis
 unigenitus quidem adieciunt. que xephragie dicunt
 abstinentiam scilicet ciborum humerum. unde et non
 hoc elatum eo quod sic quidem est et uocatur. Pabu-
 teria appellata que sunt penitentia. eo quod ipse ho-
 mo in se penitendo punit. quod male commisit. Non enim
 ille ad agunt quos uocant penitentem. nisi id quod ma-
 le fecerunt impunitum esse sinerunt. Coquippemo-
 do sibi non parcunt; ille punit. cuius aliam iustitiam.

iudicium nullus contemptor eadem. Per felicitate cum pr-
 nitentia prodeoque deflexo. et futura non admittit.
 hanc secundam in similitudine fontis. Ut si forte impug-
 nante dieculo aliquid peccatum reperit. huius factio
 factio purgetur. Sicut factio autem causas peccatorum
 et suggestionis excludit. et ultra peccatum nitentem.
 Reconciliatio uero que pro complementu penitentis ad-
 hibetur. Ne sic conciliemur deo quando primum agimus
 uere conuictum. Itaque conciliamur quando pro pecca-
 tu penitendo reuertimur. Exomologesit prope uocatur
 bulo dicitur quod licet in confessione int prelat. Cuius non
 nisi duplex significatio. Aut enim in laude intellegitur
 confessio. sicut Confitebor tibi deo peccati celi ac terre.
 Aut dum quisque confitetur sua peccata. ab eo indulgen-
 tia cuius indeficiens misericordia. Ex hoc igitur exomolo-
 gesit uocatur quod exprimitur et frequenter exomologe-
 sis. quia delictum in domino confitemur. Non quidem ut
 ignoscatur. Cuius cognitio nihil occultum. sed confessio
 est. scilicet eius que ignorat pro se facta cognitio. Ut
 enim sibi ac iocundum quisque se esse estimauerat.
 receperit. ad alterum furcari. sed ab ipse uel deo diu-
 natione obnoxia esse cognauit. Cognitum hinc confitetur
 errorem. Confessio autem est pro se factio est defini-
 di. Definendum ergo a peccatis est dum confessio est.
 Confessio autem ante cedit. remissio sequitur. Ceterum
 et tra ueniam qui peccatum cognoscit. nec cognitum
 confitetur. Itaque exomologesit pro se factio non de
 militandi hominis discipline habita atque uelut sacco
 et in ore incubere. corpus sordibus obscurare. ani-
 mum memori bus dei cetera. illi que peccat. insti-
 tutionem mittit. Labianis autem grecorum
 appellanti. quod ligno dicunt ydagationes. Item le-
 ticia uel de exomologesit pro sola confessione
 peccatorum aguntur. In eadem uero que in dicitur
 tur propter ydagationem. et impetrandum mali-
 quomiseri cordi meo. Sed nunc iam utrumque uo-
 cabulum sub una designatione habetur. Hec dicitur
 uulgo utrumque labianis an exomologesit iudicantur.
 Supplicationis autem nomen quodam modo nunc
 exomologesit et notatur. Nam ferice uel le-
 gimus erant apud eos autem dicitur. Indistincte
 autem quia peccata et antiqua ydagationum. et
 conlectione sacrificabat. Aut cetero debent die
 nec totum unde supplicare dicuntur. Supplicatio
 neque felicitate debent peccatorum supplicia. sacre-
 tum prope debent exercendorum fieri.

Jacob ordinavit nepotes suos officium & manasse & simon & levi
pater sui in iudicio potest fuisse.

DE IO QVO PATER POTEST MINOREM NATV PRÆCIPERE

Jacob prædicit officium iuniorum manasse dicens minor
servus minor.

Enimvero moyses & levi & simon & levi & iudithum quando
loquuntur ad pharaonem.

Deinde ordinavit salomonem iuniorum quem adonias.

DE IO QVO TRIVANTVR XIIII HIRITATIT PRO DE IURE SVO

Simoon & levi iuramentum patris sui tunc tunc gredientes
hereditate in divisione terre chanaan præcipiunt.

DE DIVISIONE HEREDITATIS INTER FRATRES SORTIT

Iesus in silo misit sortes coram dno. divisitq; terram repmissionis
in unum partem filii isrl.

DE HEREDITATE NON HABENTIS FILIOS SERVANDA

Homo cum mortuus fuerit absque filio ad filiam eius tunc
bit hereditas eius. si filiam non habuerit habebit frater suus
hereditas. quod si non habuerit frater. dabit hereditatem
fratris sui patris eius. si autem non habuerit fratrem patris. da
bitur hereditas his qui ei proximisunt.

DE HEREDITATE SERVANDA FILII LEGITIMIS

Deit abraham cum dicitur quae possiderat isaac filio suo.
Item isaac iacob.

Item iacob servavit partem ioseph filio suo.
Item aleph dedit in hereditatem ceteris filii suis ditatem.

Item ioseph mortuus officium filii sui dedit in hereditate
Item dauid hereditatem salomoni dedit.

Tobias mortuus dedit omnia sua filii sui.

Non debet pater fraudare filium suum. sed ut legem dicitur
aut hereditatem daret debet.

DE MULIERIBUS IARGI ENDIS CONCUBINARUM FILIIS

Abraham omnia quae habuit dedit isaac filio suo. filii autem
concupiscentiarum eius largi dicitur emunera. & separavit eos ab isaac

DE HEREDITATE FILII MORIENTIS ANTE PATREM DANDA

AGUSTINVS SIT IN LIBRO DE HEREDITIBVS.

Noli thosca iuvenis. ther autem caducis. noli subimagine pietatis
causare peccatum dicitur. filii maris servabo ius magis
nec quae non potuit illi servare quae fecit ex nihilo & ei
qui te pater ex his quae fecit ipse pater & filios suos.

neq; molis commendare filio quae ex te tuo. moriuntur
pro magna servare. Contigit autem plerumq; unum de filiis
aut mortuum esse. & non mitti post eum patris parte
eius. & pater ipsius non dividit adque pervenit ad xpm. qua
fuerit utraque et ad filium tuum cum mitti pater suo
in celo. cum & dicitur. ther autem dicit vobis. ther autem
in celo. hic teneatur ut pater ther auris. illic pater ubi
pater est.

DE DIVISIONE HEREDITATIS IN TRIS PARTES

ORIGENIS IN LIBRO DE HEREDITIBVS SIT

ORIG Pater mortuus del testam partem filii. & testam ceteris
quam ceteris. si non habuerit & ceteram del pateribus. si non
habuerit ceteram. dividat in filios & ceteram. si non habue
rit ceteram nec ceteram in filios & pauperes dividat.

DE HEREDITATE SERVANDA IN HEREDITATE NEGLECTIS AD PROPRIOS HEREDIS REVERTENTIBVS

Verus angelus pater demon factus. mundum non suum in quo
possedit. Pater q; filio hominis demon de hereditate id est
verus heres testaturus est. ut dicit. Iher in sua pater dicit.
Et ut data est mihi omnis potestas in celo & in terra.

Item adam de sua sublimitate id est. pater. v. ce xxxviii. se
pater. ab hereditate. pater dno ad celestem partem cum
suo semine servaturus est.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

DE HEREDITATE SERVANDA IN HEREDITATE NEGLECTIS AD PROPRIOS HEREDIS REVERTENTIBVS

Verus angelus pater demon factus. mundum non suum in quo
possedit. Pater q; filio hominis demon de hereditate id est
verus heres testaturus est. ut dicit. Iher in sua pater dicit.
Et ut data est mihi omnis potestas in celo & in terra.

Item adam de sua sublimitate id est. pater. v. ce xxxviii. se
pater. ab hereditate. pater dno ad celestem partem cum
suo semine servaturus est.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

Item genus chum. id est genus sem de syria. & abraham aquo
tunc est sem in hereditate generis sui dicit.

DE IO QVO DARE DEBET HEREDITATEM PATER FILIAE INTER FRATRES

Celeph dedit hereditatem uxore filiae suae postulantem.
Iacob mortuus dedit partem filiae suae dimico. quae vidua
manet post aurum.

DE IO QVO DARE DEBET HEREDITATEM PATER FILIAE INTER FRATRES

alium operum alium operum probet mercedem. alium
saxo alium dominum alium fagi alium fageo. Sed hinc
Inequalitatem quae in istis alium necesse est subsecutio
diuina misericordie in occasionem iustitiae & misericordie
humanae caritatis conuoluit. Videtur hinc in hominibus agunt
fieri ut; cuius iuste agendi cum eo cui mercedem operum exsoluit
est. & faciendi misericordiam cum eo quid debilitate soluit
sit suspensa intercedente debito soluit non potest.

Aug Quid debet de inopi opus. Xpianum opus
Orig Quique debet ab inope. & aliorum ab inope efficietur
Syst Sicut mendicantibus propria caueat exigat alienis cui tibi comendat
si non habent unde reddat alienis exigat. Propter enim in
opiam dnr dimitto seruo.

Aug **De iniquitate de mendicitate cordis**
Qui sponte ut inopia pecuniam debitam reddere noluit. di
mitte illi. Obduerit enim per noluit. ut quod non habet et
quod auarit sit. fage; alium acupidus.

De his qui debent comitari debita
Quat tuos comitentur debita. Rictico stipulationem testat
idonei serpejo. Si hinc omnia et tuba uisunt tunc iuram
tument. & tunc debita soluentur.

De mercede mercenariorum reddenda cito
Non negabis mercedem fructus tui siue adueng quimo
ratur in terra tua. sed ex domo reddere prelium labo
ris tui ante solis occasum quia pauper est. & de eo sustenta
animam suam. ne clamet contra te ad dnm & sepulchur
tibi in peccatum.

Merces mercenariorum usum clamat. ut medelerra
Vna hora labore consummato dedit denarium.

De mercede mercenariorum non cito reddendo
Considerandum est opus mercenarium & tunc
merces reddenda est. si preponitur.
Item omnis mercenarius ad oculum feruit. ideo & aliorum
Item merces dicitur iniquitatem mercenarius &
non congruat dispersum eo quod fructum non fuit.

De datis beneficiis sine vice
Amicus sine condicione dicitur beneficiarius. & illi
relatit tractat argenti. uenit ut homodi ad illum &
at. opes non egrediatur. ut cum exeret uti. non e
enim dicitur cum sit & cum sit filius efficitur. Et tunc homodi.
Si pater in robore exeretur bellum consistere. super hoc
dnr faciat ut hostibus tuis. Et tunc homodi. Tece cor. acc
Dixit q; sicut sine condicione hominandi. quid ergo si de re
latur quae dedit in tibi. ut. Et respondit homo di. Relm
que. quae habet dnr unda tibi duxit possit multas in plura.

De pignore sumendo
Sideber aliquid fructu tuo non habent quod reddat. si
me pignus ab eo & custodi ut accipias quod debeas.
De quantitate pignoris et ratione eius

Sonod ibi statur. quintam partem debiti in pignus tibi
ut in lege dicit. reddat quinta partem. & si non soluit pignus
suum usq; ad costum tempus non soluit in alium aliquid
et tunc debetum nisi in seipsum illius.

De eo quod mistralior dicitur pignus sumendum

Ezechiel de homine iusto dicit. hominem in opem non de
pignus. & pignus debent aliquid reddat.

Lex Cum sepe aliquid quamvis a proximo tuo quam debet tibi
non in grege dicitur domum eius ut auferat pignus. sed sic
bis fage. & ille tibi proferat quod habuit. Si pauper est
non prodebit. apud te uestimentum ei. sed reddet ei an
te solis occasum ut dormiens benedicat tibi & habeat
iustitiam coram deo.

Lex Non tollet molam aut uestimentum proximi tui in pignus
quia his sustentatur ut accipit.

De usuris que reddenda

Omnia quae accipit reddenda sunt cum fructu
longe enim dilata usura non parit.

Dnr in uisum cum usura sua pecunia exigit.

Qui accipit pecuniam alienam cum usura accipienda &
quantum in se tunc tunc ex se debet. Si enim qui
mutuum dat ut usuras accipiat. Itaque elemosinam
dedere uoluerit bene. **De usura non querenda. Lex dicit.**

Leuendo uisum dicit. qui pecuniam suam non dedit ad
usuram. & munera super innocentes non accipit.

Poenam eius debet. & nudum opus. & pecuniam suam
debet ad usuram. & super habundantiam non accipit.

Usuram quae sine uice fructu sine uice nihil in se est.

Accomoda fructu tuo. & accipe quod dedisti nihil super
fluum querat. **Si uis scire. Si quis in uisum fructu sine uice accipit cor
reptionem quae sine uice
pignus dicitur. alium
mercedem.**

De iudicibus soribus et ratis et stipulationibus capitula viii. de iudicibus

De eo quod fideiussor dicitur manu pro ex

Nolite esse cum his qui defigunt manus suas. & qui ualde
offerunt pro debitoribus. Si enim non habuerit unde
fructus quid uisum est ut tollat opem tuam de debitoribus.

Defixisti manum pro extraneo. ut sic uisum libere.

Item ad fructum malo qui fidem fecit pro extraneo.
Item Tolle uestimentum qui fideiussor existit alieni.
& pro extraneo. ut ser pignus ab eo.

De eo quod non debet clericus esse fideiussor

Clericus seruatur fideiussoribus deponatur.

Clericus si pro gentili homine fideiussor fuerit in qua
cumque quietate si conuenerit quod non in iure est
pastoriam aliquam gentili ille fallat deo; tunc sol
uat debita. nisi a firmis conuenerit extra etiam c. p. uisum.

De personis indignis ad fideiussionem

None digni fideiussor fieri seruatur nec pignus nec
breuitas nec monachus nisi in potestate abbatis nec filius

Non tenet abis fructum
suo ad usuram
Item. Sicut quid pignus
merces dicitur. alium
mercedem.

anno incipiente iubeloi nomen agrum quanto uideat potest
tanto estimabit. Si uero potest aliquantum tibi possit sub
partiebit sacerdos pammum iuxta annorum numero qui reliq
sunt usque ad iubelam sed dicitur ex parte. quod si uoluerit
fuit usque ad iubelam ille qui uoluerit addet quintam partem est
nuptiarum pecunie. Et deinde possidebit eam. Si uero noluerit
fuit usque ad iubelam ille qui uoluerit addet quintam partem est
qui uoluerit fuit usque ad iubelam non potest

DE III QUIBUS IGI MVS IN EMP TO AGRO.

III Accipit librum possessionis signatum accipit stipulationis
ait. Et tunc et signa firmat eam.

DE III VENDITIS REBUS IN IUBILO REVERTENTIS.

VI Omnia uenditio agrorum et possessionum et seruatorum sub
LEX DI redemptione iubeloi id quinquagesimi anni uidentur.

DE TEMPORE QVO NECESSARIA ADVNT IN IUS ANTIQV.

VII AGVST IN IUBRIS DE VIRGINE SINCITI DICI.

Nolite sperare eae quae uelate ratio tradidit in
obliuionem. Ait eae quae patet memoriae seruit.

ORIG Quicquid sine propria malicia relicta. ut quidam
yeger aut tunc op. transibunt non facit yeger.

SINOD HIBER Quicquid per quinquaginta annos manent. hoc usque annu
iubelam manent uero durabit. sine inuentione
aut de communicatione in p. non yeger.

**DE RE QVOB OBSERVANDA SVNT IAN TAV LEGIS
IVRIS ETIAM IN NOVO**

SINOD AT De uindicta ad iudicis. Licet uerum nam quae uoluerit
obser. uandae sunt in leges iubeloi id quinquagesimi anni
ut non ad firmabit in certis tempore uoluerit. Et deo om
nis nego. pro si b. p. r. o. ad firmata est.

DE DOMO QVA NON REVERTIT ETIA IN IUBILO.

IX Qui uindidit domum in terra in his mudi habebit licentia
redimendi donec unus implatur annus. Si non redime
rit et anni circulus fuerit. possidebit eam & postea eius
in p. p. uum. & redim non potest. Et eam in iubeloi.

DE HIS QVA IN IUBILO NON REVERTIT SVNT.

SINOD HIBER Aliis tibi iubelam opponit tibi. respondet. Annus iubeloi
de reb; uandit tibi & commodat qd ad proprios hered. anno
quinquagesimo reuertit tibi. Non de uis; quis commat qd.
& non de his quae p. u. r. p. u. r. t. non de his quae sine p. r. o.
funt. non de his quae uindunt de alib; heredibus. non de his
quae in t. yeger & d. e. t. u. m. sunt. Quia yeger proprium d. e. t. o. q. u. i. t. o.
t. e. n. p. o. r. e. non sub t. r. e. h. e. i. t. e. t. e. t. a. u. r. y. e. g. i. t. non de his quae
funt in t. s. s. i. quia f. r. e. t. f. r. e. t. e. m. non f. r. a. u. l. e. t.

DE III CAUSIS QUIBUS FACTVS EST IUBILO.

XI Iubeloi hoc e. remissio di. t. y. b. i. causis facturo. Primo. p. m.
opio cibi. ac pecunie. Secundo. pro seruis quib; or. et con
suetudinem uenditio sine redemptione. Tertio. ne futur. r. o.
in populo erit. ne scilicet fluctuatum tempus quo emerit
aliquid aut uideat.

DE PRINCIPALIV. QRTV. LXXXVII.

DE ORDINAM DO PRINCIPIS CVM SORTI.
LUCAS IN ACTIBVS APOSTOLORVM.

Et factus est duos ut b. e. n. e. d. i. c. t. u. s. & m. a. t. h. i. a. n. & c. o. n. s. t. i. t. u. t. u. s.
erunt. Tunc quicorda hominum nostri ostendebat
quomodo legat ex his duob; accipere locum ministerii huius
& apostolatus de quo p. y. e. u. a. n. g. e. l. u. s. e. i. u. d. e. a. & h. a. b. e. a. t. m. l. o.
cum suum. & d. e. d. e. r. u. n. t. & e. c. c. l. e. s. i. a. s. o. y. s. t. i. n. u. s. s. u. p. m. a. t. h. i. a. n. s. i. n. u.
m. e. r. a. t. u. s. e. u. m. x. i. a. p. o. s. t. o. l. o. r. u. m.

DE ILLI GENITIBVS OR DINATIONIS.

II Quatuor genere ordinationis sunt in lege.
Primum ordinatio ad solo. ut moyses ordinatus ad solo.
Et factus in forma sup. qua e. a. l. o. b. a. u. t. u. s. d. e. c. e. g. y. d. u. a. n. d. e. m. i. n. i. s. t. e. r. u. m.
Secundum ad homine. ut ier. fluuium. ad e. i. m. o. y. s. i. o. r. d. i. n. a. t. u. s. e. s. t.
Tertium ab hominibus p. m. i. s. t. o. d. i. u. g. o. t. h. o. n. i. e. l. p. o. s. t. i. o. s. u. e.
ordinatus est. Quae populari p. p. n. c. i. p. e. d. i. s. t. r. i. c. t. u. s. d. i. c. t. u. s. e. s. t.
Quis ibi. a. n. t. e. m. o. r. d. n. i. s. t. e. r. i. t. e. t. i. d. e. a. a. n. t. e. u. o. r. i. b. i. t. e. i. n. d. e. s. o. m. e. l.
ipsi ordinati p. n. c. i. p. e. s. a. l. i. o. s. q. u. i. d. e. m. b. o. n. o. r. a. l. i. o. s. m. a. l. o. r.
Quartum ordinatio a maligno. ut ab imeloch.
Fieri in e. y. e. p. a. t. d. i. c. i. t. u. r. u. i. c. e. a. o. b. i. t. p. n. c. i. p. e. s. i. s. r. a. e. l.
f. r. e. m. h. i. e. r. e. m. i. a. s. u. e. p. a. s. t. o. r. u. m. q. u. i. d. i. s. p. e. d. u. n. t. & l. a. c. e. r. a. n. t.
g. r. e. g. e. m. p. a. s. t. o. r. u. m. d. i. c. i. t. d. n. s.

DE BONIS TRINCIPIBUS.

III Debent illi pastorem suscipere curam. quoniam in corpore
suo possunt flere lux oruce domo. *
SINOD HIB Opotea omnium p. n. c. i. p. e. m. u. t. t. e. r. a. s. i. t. a. d. s. u. s. t. e. n. d. u. m.
Cuboy. n. e. t. o. r. s. i. t. a. d. c. o. m. m. u. n. d. u. m. A. n. c. h. o. r. a. s. i. t. a. d. s. i. s. t. e. n. d. u. m.
M. u. l. l. e. n. s. i. t. a. d. p. a. c. e. n. d. u. m. F. o. x. e. p. e. s. i. t. a. t. e. n. e. n. d. u. m.
S. o. l. s. i. t. a. d. i. l. l. u. m. i. n. a. n. d. u. m. R. e. s. s. i. t. a. d. m. a. l. i. f. i. c. a. n. d. u. m. P. a.
g. l. l. a. n. s. i. t. a. d. s. e. n. b. e. n. d. u. m. L. i. b. e. r. s. i. t. a. d. l. o. g. e. n. d. u. m. S. p. e. a.
l. u. m. s. i. t. a. d. c. o. n. s. p. i. c. i. e. n. d. u. m. T. o. y. s. s. i. t. a. d. c. o. n. s. p. i. c. i. e. n. d. u. m. I. m. i. g. r.
s. i. t. i. n. o. m. n. i. b. b. o. n. i. s. V. e. s. t. e. o. m. n. i. a. i. n. o. m. n. i. b. u. s.

DE MAJIS TRINCIPIBVS INCREDITANDIS.

IV Timeo hoc quod uideo. ceteri affeclate officium pastora
le. maxime cum nihil in semel ipsi pastore est prepara
uunt discipline. sed lamice tam dulcesque & dissipato
alienos labores. q. fecerit semp. p. a. d. e. y. o. q. u. a. c. o. n. s. e. r. u. y. e.
ISIDOR IN IUBRIS DE OFFICIIS.

Quatuor au genera apostoloy. una ad t. m. ut moyses.
Alterum phominon & d. m. ut ier. Testum t. m. phominon
sicut h. r. e. m. p. o. n. b. u. r. f. e. u. o. y. e. p. o. p. u. l. i. & p. o. r. e. s. t. a. t. u. m. i. n. f. a. c. t. u. m.
d. o. c. t. u. m. s. u. b. r. o. g. o. n. t. Quatuor au genus ex t. e. e. s. i. c. u. t. p. i. e. u.
d. o. p. r. o. p. h. e. t. i. a. & p. r. e. u. a. p. o. s. t. o. l. i. :

IIICH Vice pastorib; ut qui t. m. l. i. p. s. o. r. n. e. e. g. r. e. g. e. m. c. u. s. t. o. d. i. e. b. u. n. t.
n. e. p. a. s. c. e. b. u. n. t. L. u. c. a. g. r. e. g. i. b. u. s. b. i. b. e. b. u. n. t. : S. e. g. o. a. u. m. e. d. i. u. m.
n. o. n. p. a. s. c. o. b. i. e. n. t. d. i. c. i. t. d. n. s. E. t. q. u. o. d. i. n. f. i. r. m. u. m. f. u. i. t. n. o. n.
s. e. l. i. d. a. b. a. n. t. q. u. o. d. f. r. a. c. t. u. m. n. o. n. a. l. l. i. g. a. b. a. n. t. q. u. o. d. a. b. i. e. d. u.
e. s. t. n. o. n. y. e. d. u. c. e. b. u. n. t. & q. u. o. d. p. e. g. o. r. a. t. n. o. n. q. u. e. s. e. b. u. n. t.
s. e. d. c. u. m. a. u. s. t. e. r. i. t. e. i. m. p. e. r. i. e. b. u. n. t. & s. e. c. o. n. f. i. t. e. o. r. p. s. t. o. r. b. o. n. y.

IDE DIC * Quod p. baculum designat. nisi pastoralis cura. Baculus d. n. s. u. s. t. e. n. e. t.
erigit custodit.

Non est facile stare in loco pacis ut pauli tenebat ecclesiam
 in antiochia cum christo. In diebus non sanctorum filii qui
 tenent loca eorum sed qui seruant opera eorum.

Vin sublimi culpe grande peccatum. quanto enim hono-
 rabilius est pro peccato tanto acerbissimum peccatum.

Quidam ad sumptu ecclesie diuitem diuitem eleuant. & cum
 totus factus superbia parui pondunt. hoc magis caner quam
 principis nomine.

DE LOQVOD PRINCIPIS HONORABILITATE PARVOCTI

Admonendi sunt subditi. ne propositi eorum suorum utraque
 teneant iudicant. & reprehensibiliter uideant. In dicitur per
 se facit dicitur ad purgationem. sed abscedit oratione dicitur.

En ad sententiam dicitur inculpando moysi propter uxorem
 & inopiam lepra magna damnatur. quod nobis timendum
 qui bonis principibus delictum propter mediocres maculas.

DE SVBIECTIONE POPULI PRINCIPALI

Populus terre oboediatur & principi nec contradicatur
 timet unusquisque uos & honorem & honorem.

Minister uos estis & unusquisque uos principem suum
 sciat cui assistat ac minister dicitur & abiciatur.

**DE LOQVOD NON HABET PRINCIPALIS HIBI QVIBUS
 TRIVS SVBIECTVS**

Opostolus cum quatuor principibus prius monachum esse
 & cum quatuor hereticis prius pium esse & sim qui
 uult docere discipulum esse.

DE INIUSTITIA INHONORIFICATIONE PRINCIPIS

Quoniam oboediatur principi. moysi moysi. nunc autem
 periret quantum iudicet ecclesie iudicauerit ut ab dicitur
 abiciatur.

DE MANSVETVDINE ET HUMILITATE PRINCIPIS IN TO

Neminem contempsit & humilis fuit ad amicum suum.

Moyses erat uir mitis simus coram deo.

Princape neminem indebita contempnit.

Princape humilis esse debet. gredum enim humilitatis
 accipit non superbiae.

**DE LOQVOD NON MINVS DEBET PRINCIPIS MINISTRARE
 QVAM MINISTRARI**

Quicumque uoluerit maior fieri inter uos sit
 uos totus minister.

Princape debet seruus esse & minister. quia gredum
 ministracionis accipit. ut dicitur. non uenit filius homi-
 nis ministrari sed ministrare.

**DE LOQVOD NON HABERE DEBET PRINCIPIS DOMVS
 PROPRIAM IN CIVITATE SVB**

Princape quatuor per se non debet. & per uicium domum non
 habeat. sed quatuor per se non debet ut christus qui non habet

filium hominis ubi caput suum uoluit. **DE LOQVOD NON DEBET SERVARE SE IN DOMVS SVB**

Sed debet principem ecclesie nihil proprium scire sed omnia
 sub manu ministerii colligere. uelut uelut. & agnoscere
 se seruum honorare. omnibus ministrare. exemplo
 christi dicitur. non uenit filius hominis ministrari sed ministrare.

Intende quod christus locutus est ad adalandum pueri
 pueri nihil proprium scire.

DE LOQVOD DEBET PRINCIPIS HABERE MINISTROS

Moyses habuit ministrum iohannem filium naui. cuius sine
 consilio nihil faciebat.

Isaia abraham habuit ministrum. cui omnia sua commisit.

David quoque habuit multos ministros.

Phericeo rex egypti ordinavit ioseph prefectum & ioseph
 egypti. tunc & puti phiceo cum prefectum succedimus.

Dominus ihesus habuit ministros quibus locos eorum & ioseph eorum
 apostoli per dicitur ordinauerunt. vii diaconos & commisit.

**DE LOQVOD DEBET PRINCIPIS PARVA DONARE SINE
 CONSILIO SVBIECTORVM**

Opostolus principem omnia pensare per manus ministrorum
 in usus pauperum & subiectorum & pauperum.

**DE LOQVOD DEBET PRINCIPIS PARVA DONARE SINE
 CONSILIO SVBIECTORVM**

Non debet princeps facere quicquam sine consilio subiecto-
 rum nisi parua in liberationem uinculorum & in conse-
 lationem pauperum & uiduorum. & sieliger ab inter sint
 tunc facere.

DE OBOEDIENTIA MINISTRI PRINCIPIS

Seruus oboediatur archiepo nec seymonet ei mutatur
 ideo dicitur sed iuuuere illum.

Iesus oboediuit moysi & nihil sine consilio eius fecit. inde
 mesuit populo precesse.

Apostoli per oboedientiam ministerii sui apostolatium
 meruerunt. per qui in manibus eorum dicitur perentibus distribuit.

Stephanus per oboedientiam ministerii quod illi uinctu
 erit accipere spiritum sanctum mesuit.

DE IN COMMUNICATIONE CONTRA DICENTIS PRIN

Qui factus superbiae domino suo contredixit. **DE IN COMMUNICATIONE CONTRA DICENTIS PRIN**

Qui factus superbiae domino suo contredixit. **DE IN COMMUNICATIONE CONTRA DICENTIS PRIN**

Qui factus superbiae domino suo contredixit. **DE IN COMMUNICATIONE CONTRA DICENTIS PRIN**

DE IN COMMUNICATIONE CONTRA DICENTIS PRIN

Qui factus superbiae domino suo contredixit. **DE IN COMMUNICATIONE CONTRA DICENTIS PRIN**

Qui factus superbiae domino suo contredixit. **DE IN COMMUNICATIONE CONTRA DICENTIS PRIN**

DE LOQVOD DVS SOLVS ORDINAT PRINCIPEM

Dominus solus ordinat. semuelus

Solus ordinat moysen in deserto. Solus ordinat in hierosolima.

Solus ordinat isaiam. Solus ordinat paulum.

Solus ordinat petrum & andream. **SUCCESSORS**

DICONS IN SVB POPVLI SVB PRINCIPIS IN ORDINANDO

Moyses coram multitudine filiorum israhel ordinatus est
Saulis de consensu populi ordinatus est
David de consensu populi ordinatus est
Jacobus de consensu populi ordinatus est
Matthaeus de consensu apostolorum ordinatus est

Simeon

Definitur omnis principem non ordinandum nisi uocata presbiteria
et delegat manum consentientibus

HIER

Intra est ordinatio nisi coram omnibus ordinetur
Tunc ordinatio necessaria sunt consensus bonorum testium

XXXI

**DE EO QVOD CAVIDVM EST OMNI PRINCIPIS
NE MALE REGAT ECCLESIAM SVAM**

HIER

Tria omni principi praevidenda ne subjectionem ecclesie male
agat non uideat tabernaculum dei et carum sub iudicium esse
ne non solum inuita et a se ipso sed etiam in iudicio boni
bonum successorem praevideat. nemo ualeat sentire a se ipso

XXXII

**DE SANGVINE SVB DITORE DEMANU GVBERNATORVM
QVESITO SI MALE GVBERNANT**

ESAIAS

Sacerdotes eorum non proder eis. cecum non possunt
lecturae uos demulserit lac ouium et comederit eis. ego uindi
cabo sanguinem eorum de manibus. ubi die dñi omnip. Dñi. ut
nisi fuerint iusti iniquo iniquitatem suam sanguine ei
requiram de manu tua

XXXIII

Sanguis innocentis de manu speculatores sequitur. quia peccatum
subditur culpa propositi deputat sit acerbis. unde
quoque hic addit. Sicut in adhaerentibus. Et non sicut conuictus
suis ab impietate sua et uia sua impia ipse quoque in iniquitate
sua moratur. Tu uiuam tuam sic uisisti.

HIER

Non solum pro peccatis suis sed etiam pro rationem sed etiam
pro eo quod utitur donis et nequaquam decorum salu
te sollicitus sumus. Cur miles principis in locis suis sunt

IOHANNIS

Ideo feliquae seorsum a peccato huius habitantur. quia animae
seorsum non sequuntur de quibus miseris quo agnum dei sequuntur
quocumque ierit ad similitudinem angelorum de quibus dicitur. In quoniam
desiderat angelus prospicere. quanto magis. ut in seorsum
ut ipse seorsum in quoniam ut per uiam cordis macula
habent prope quam ad feliquae seorsum relinquunt malum. uelle
accusentur pro culpa in uis. Aut quia apud deum paruus est
addamendum peccatorum propter inuolens peccato. sed se
liquae seorsum sub eius nomine uolunt. peccatorum ergo
his diuitis deus indulget ad similitudinem iude seorsum
cuius dabit auxilium suum et largietur non alius apostolus qui
mundum pro nihilo sperantem uis sperabare seorsum
illorum induitur confidentis ut accipit.

XXXIII

**DE MALE REGENTE DE RANTIBI PRINCIPATU INDIG
NE HOCEST INSTITUTIS: AUT INSTE MVNDICVIT SV**

XXXIII

Quamquam prope peccatorum de magisterium suscipit quod pro
modicam non dicitur animam

XXXIII

Timeo hoc quod uideo cum affectu officium peccatorum
Debet prope quod docet in formatur quod teneat

XXXIII

Quamquam prope peccatorum de magisterium suscipit quod pro
modicam non dicitur animam

Timeo hoc quod uideo cum affectu officium peccatorum
Debet prope quod docet in formatur quod teneat

et sic lucerna super candelabrum posita luceat. et candelabrum
non impletur. conceptionem exultationis flammae non extinguitur

XXXIII

**DE MALE REGENTE DE RANTIBI PRINCIPATU INDIG
NE HOCEST INSTITUTIS: AUT INSTE MVNDICVIT SV**

XXXIII

Huic quod manus sanguine plenas non accedant ad altitudinem
David autem sanguinis non gelificatur in inhielomum.

XXXIII

Quidam de idolo honoris inflat de summis episcopis non sicut
et sunt repente ex laici principes. ac in uis de se legio
posita ducatum accipiunt qui necesse adhuc milites dicitur
sunt. peccandum quid sit subiectis dicitur proferendum qui
antequam hinc discipulatur accipere se necesse locum ma
gisteri non formidant.

XXXIII

**DE EO QVOD INDIGNISSIMI PRINCIPATU ECCLESIAE QVIB
BINE REGENT DOMVS SVAS**

XXXIII

Quoniam regimini in seratione habuit nec sua delibere dicitur
nec enim filiorum corrumpit. cum impudicus magis dicitur
quam princeps. Et in sacerdotum dicitur magis honorat filios
tuos quam me. Item. Nouit et indignos regere filios suos. et in compa
risonem. quicquid dicitur. ut si bene praecesserit. quomodo
ecclesiae potest habere regimina.

XXXIII

**DE EO QVOD NON GENVS NIGRVS SIT MORIS AEDIFICI
NOS QUI PRAESUMIT NON GELOCORVM NEE GENVS DIGITATE SED
SEMORVM NABILITATE IMMOTVS DOBOMVS. NE QUI ARBVM CLC
HATE DEEL FIDELI PVRITATE**

XXXIII

De penitentia blasphemantis principum bonum
Quis in uis et uerba blasphemiae contra principem bonum
pro odium et inuidiam penitentem capere et aqua in diebus
ad exemplum michi contra moysen murmurat.

XXXIII

DE CA VEX DO PRINCIPIS

XXXIII

Sollicite praevideandum est ne quis peccatorum quibus lupi
inueniat. quam multum sunt propositi quicquid peccatorum
nunc magis exercere quam amaram.

XXXIII

**DE EO QVOD INSTITUTIS IRASISSE NON DEBENT
SINODVS HIBERNI PATRICIVS DICERENT**

XXXIII

Quoniam si peccator nullomodo peccatorum liquet sed sub manu
abbatis catholici opus suum exercet.

XXXIII

DE MALE PERSONIS TINTORI NOVVS. NIG

XXXIII

Novissimis temporibus. Atque tempora pessima sunt ho
mines sui amatores. magis ad dignitatem superbia blasphemiam
peccatoribus in obediencia iniqua impia sine affectione
sine peccato accusatorum in temperantem crudeliter adhibebit
ter bonum. pro dicitur magis quam a peccatoribus. habent
formam peccatorum in uis et abnegant.

XXXIII

DE MANENDO IN OMNI VOCATIONE

XXXIII

Vnusquisque in quo uocatus est in eo permaneat in nequam
nisi uoluntate mutetur sub iudicio nec sub iudicio sine sermo
ne consilio locum prioris obtineat.

XXXIII

**DE EO QVOD NON DEGRADANDI SUNT PRINCIPIS AD
VNCI ETIAM MALE RE**

XXXIII

Salomonem dignum mille modis dicitur non degradantur
David scilicet uocatur ad dñm postquam peccator ab eo dicitur

XXXIII

Honore pro eis qui in dignitate et in officio abluuntur et in sum

XXXIII

David scilicet uocatur ad dñm postquam peccator ab eo dicitur

XXXIII

David scilicet uocatur ad dñm postquam peccator ab eo dicitur

nonne eius diuinitas est. tunc dicitur in officio ordinis regalis
 dicitur per se in ordine seculari in regem sed tunc non
 am de gradat opibus. DE EO QD SUBT. ^{MAIUS PRIN} ^{CIPIS}
 Subdit dominus estote. non tantum modesti sed & sic dico
 Item filii holi malierant tunc sacerdotum & dona populi
 his non delectati sunt.

A. nias & ceteros qui uisus fuerunt xpm diuinitate
 culantur non puerunt ad d.

Xp̄ qui uisus non erat iudam futurum esse. tunc dicitur.
 loculos quos ei credidit ab eo non traxit.

DE PESSIMIS PRINCIPIBVS IECIENDIS.

Superbus angelus de celo iectus. ^{id est}
 Adam p̄ peccatum de paradiso in terra quae coluntur
 Roboam p̄ iniquitatem x. m̄bus de se iectus
 Omnes heretici quauis magnae ciuitatum principes
 sint denudati heresi eorum ac cathedr̄ consensu sinodi iecti.

DE EO QD NON DEBEAT PRINCEPS DISPICERE MONA

Non potest ueritatem dicere pedibus non est tibi necesse
 scire sed multo magis quae uidentur membra corporis in
 feritate esse necessarii sunt.

DE EO QD NON DIS PERSA ISSE DEBEAT ECCLESIA

Per contumaciam sed congreganda est
 uelut ovis in ouile.

Siqua contumacia in principem & monachos ei p̄ discor
 diam aliquam ostendit non se iectat pastor gregem in dis
 persionem. nec oues fuerunt pastorem sed p̄cipue curantur
 ad uitam. Pr̄at. ^{uolunt}
 ad uitam diuinitatis. Item gregor̄ tractat hoc dicens
 Ab hoc enim altitudo non quia libel̄ potestatem habet me
 repellere ut dicit. nec fructus ut quia ouile arm̄. non
 insurgunt pedes ad uisum caput neq. caput a se alienos
 esse deputat pedes.

DE PESSIMIS PRINCIPIBVS VITANDIS.

Pro conseruanda debet dominos suspectos uitare. non ut
 uisus eos excommunicare ut mensa amissa aut conuen
 tu. quia non possunt illis dicere qd male uiuunt.

DE EO QD NON DEBEAT PRINCEPS PUIARE PROPRI

VM QD SIBI DATUM SED ECCLESIAE
Pontifex uisus quibus aut cum eccl̄a aut sequens t̄ xpm do
 nat. aliquid hoc in quieti proprium sed uelut feculenta
 eccl̄iae computabunt.

DE DOCTORIB. ECCLIAE. CP. XVII.

DE VIRE DOCTORIS BONI.

In eadem domo mande adentor & bibent̄ quae
 apud illas sunt.
Dignum est ut ceber̄ resona stipendia consequamur
 quibus premia p̄ dote colof̄r offerimus
 Inde p̄cular. huc dicit p̄ minima suscipiens dicit.
 Simo uob̄ spiritus a seminamur. magnum e si uia

GRIG Coenclia melioratur. Quia in se considerandum quod unum
 operi dum merceder debent. una in uia altera in pace. una
 quae non in leuio sustinetur. alia quae non in se sustinetur.
 Item dicit ordinatur qui euangelium nuntiant de euangelio uiuere.

GRIG Hoc commendatur dicens. Pr̄bi duplici honore habentur
 Maxime qui honorant in uerbo & doctrina quam enim
 tunc est h̄c & p̄ dote. tunc tunc p̄ dote non p̄ dote. Et quid
 in conuentione quam stipendia militum; nondum.
 & uine fructum plantantibus. & lac gregum pastantibus.

DE EO QD NON DEBEAT PRINCEPS DISPICERE MONA

Non allegabis os bouis tunc tunc in uia.
DE HONORE DOCTORIS BONI.
Sicut regibus p̄cones falsitatis digni honore habentur.
 quanto magis p̄cones ueritatis.

ORIG Strabule & peller & ministri tunc tunc honorem
 hoc febri. & p̄ dote in clero gema quanto magis co
 lumne hoc p̄ dote sacerdotis. doctoris eccl̄ae.

DE EO QD HABEANT DOCTORES MERCEDI DOCTRI

NAE SVAE APUD DM.
Qui subministrat semen seminarij & ille in panem in
 escam ministrabit.

DE EO QD DOCTORES DEBEANT IMPURE QD DOCENT.

Mundici p̄ dote opes & sic alios mundicio. sic p̄ dote
 p̄ dote. & sic alios sic p̄ dote. lumen p̄ dote. &
 sic in lumine. accipere p̄ dote. & sic alios accipere p̄ dote.

ISAIAS Veni mihi qui uisus pollutat labur ego su. **IE.** Conseruamur in uia
REHE Veni mihi predicant quob̄ si non implem. **ration.**

IEH Vae uob̄ scribis & pharisaeis qui in ponitis onera grauiam
 hominū. & in uia tunc tunc. & in uia tunc tunc.

PAT Castigo corpus meum & seruata subicio. ne sic dicit
 p̄ dote ipse probat officium.

ORIG Doctor docens & non implet simile uisus uerberent
 dorem sonant sonum nondum in uia.

DE EO QD DEBEANT DOCTORES ACCIPERE CONSILIA

Ih̄s aut conuocatis discipulis suis ait. n̄ estis turbis huius
 qui a tunc iam per se uerent mecum. & sic.

HIER Conuocatis quoq. discipulos suos & quod factum uisus loquitur.
 ut ut magister ex em plura tunc tunc. & sic discipu
 lis communienda consilia ut de se mala tunc tunc. & sic.

DE EO QD SEQUENDASIT DOCTRINA DOCTORIS

MAI HONORARIA.
Super cathedram moysi seder̄ scribis & pharisaeis. quae cumq.
 dixerint uob̄ fuerit. factum op̄a eorum non faciat.

PHILOSOP Si uisus prudens meliorem uisum in uia. nonne
 potest & in magno honore habet.

HIER Vt h̄c p̄ dote humidum & sordidum fluens locust.

non loquitur. In bono ad doctrinam p[ro]mulum doctorem laetatur. In
malis credentibus sicut in lacuna sordida munda laetatur. In
Item aqua munda in lacuna sordida munda laetatur. In
dat. In doctrina p[ro]funda peccati fluit. In videri
J[er]on sicut in doctrina p[ro]funda peccati fluit. In videri
et dicitur. In doctrina p[ro]funda peccati fluit. In videri

ISIDOR Quia bene docet et male uiuit. Taquam cimbalum sonu facit
aut ipse tamen sibi m[er]itum sine sensu.
Item dicit. Qui bene docet et male uiuit. quod docet bene ui
uere; proficit. quod uero male uiuit seipsum occidit.
Sicut sacerdos qui indigno se agit ut sacerdos docet docet.
minister uero et sibi dicitur. Indigne aut uiuit ab
enata. Alii quidem agunt loquendo. seipsum interfecti
preuo uiuendo. de hoc quod in illo m[er]ito proprie
eius. quod uero uiuit in eo id sicut minister alienum.

Qui bene docet et male uiuit uidetur ut eosam aliter bene
exponit lucem p[ro]funde. se uero in malis suis consumit. atq[ue].

DE MAIO DOCTORE CONTINENDO

INTE Quod si aliter occurrerit in quo saluatur. ad nihilum utiq[ue] que n[on]
uenit tunc tur s[er]uatur et conculcatur pedibus.

HIER Quod si doctor errauerit in quo doctore emendabitur.
FU Item. Seruus qui se uoluntate dominus et non fuerit.
multis uacillabitur p[ro]p[ri]e.

SIMON Honorandus in quocumq[ue] homo. In honorandus in quocumq[ue] con
fessus.

DE IO QUOD MEIOR DOCTA QVAM SCA RYSTICITAS

HIER Sicut quippe rusticitas solum sibi p[ro]dest. et quantum edifi
cat ex utem[en]to ecclesie. in xpi. in uocel sic contradicent
tibus non uisitat.

AGVS Melior est doctus sapientia minus eruditus qui se iustit
fessus.

DE IO QUOD SCA RYSTICITAS DISCRETIONEM HABET

AGVS In iustitiam recte accedendum ne aut imminuat aut auget. In
his enim dum mens rusticus satiat periculum incipit.
et dum putat iustum esse quod facit mens elouat et in su
p[er]biam ruit. et uerbis scripturarum contempnit.

DE RYSTICITATE CRIANTE CONTRA SAPIENTIA

SALAM Verbis eius rusticus gratia. et labia in sapientia percipit.
HIER Commendatur; Subiecta sicut rusticus concitanti
nisi h[er]etici mali. nunc aut contra sapientiam agit. et gur
gite uerborum suorum gratia eloqui sapientis obscurantur.

DE IO QUOD SCA RYSTICITAS SUB INCI NO N[ON] EST

HIER Tunc s[er]uatur iustitias bene uertit cum sub regimine mon
teru et uerbis et uerbis se p[ro]p[ri]e doceatur.

DE IO QUOD MEIOR EST SCA RYSTICITAS QVAM

SAPIENTIA MINVS IMITENS

SIMON C[on]tinuo meliorem in p[ro]funda rusticitatem esse quam
s[er]uam peccatorem ab in corrupto et p[ro]bato d[omi]no
magis p[ro]funda debent populi se ipse doctorem.

SIMON Indolite rusticus uem sua collegit exempla et op[er]e.
doctorem uero s[er]uam peccatorem destruit exemplo
quod docet ore.

**DE RYSTICITATIS COMPARATIONE SCILICET RYSTICITATE
PEC CATORUM**

GREG Conp[er]sum si placeat illi u[er]bo d[omi]n[us] ignoratiam et inu[er]sam
ROA Item se dicitur. Nos eleu[er]unt u[er]bo. u[er]bo loquuntur. et quasi in
fructu feru arbutu possit odoratum. poma et benedictam.
illo u[er]bum fructus capere non potest. quia odoratum n[on] est.

DE MORIBVS VFR RORVM SCRIPTVRAI

HIER Verbis scripturæ stimulat ad suscitandum. cum u[er]bo ad con
dum. sicut ad saluandum. lucem ad illuminandum. aqua ad
lucandum. animam ad m[er]itandum.

HIER Item lectu diuina. in doct[ri]na p[ro]funda. doct[ri]na comp[er]it. p[ro]p[ri]e
sem sustulit. regem humiliat. p[ro]funda animi. loci ficit
m[er]itum. ignobiliter ex tollit. sup[er]bor lidet. m[er]itum ficitur.

DE QVANTIA SAPIENTIA MINVS IMITENS

PHET Vae uobis qui sapientes estis ad faciendum malum.
DE Item. perit sapientia. a se p[ro]p[ri]e.

JERON Nonne qui clamat et mouet pennam.
**DE IO QUOD DIGNITAS IRASIM SAPIENTIA
CONVERTI QVAM RYSTICOM**

HIER Si rusticus errauerit in quocumq[ue] rusticus tanta facile
confessetur. Sapientis uero si errauerit. In quocumq[ue] sapientis
non ad quereat confessionem. Indecit. Si doctor errauerit
in quo doctore emendabit. quia deprauat u[er]ba scriptu
re. et ad sensum suum p[ro]p[ri]e.

ORIG Si doctor errauerit et in suo sensu firmatus fuerit. nisi per
alton rectam p[ro]p[ri]e. aut ep[iscop]o p[ro]p[ri]e. in no p[ro]p[ri]e. in no p[ro]p[ri]e.

DE NOTATIONE DOCTORVM ET ABIBIS RYSTICIS

SIMON Notandum e[st] quod a sapientibus h[er]etis p[ro]munda dilatare.
DE DOCTORE BONO NON CONTRISTANDO

PEL Quicumq[ue] cont[ra]stauerit doctorem u[er]itatis peccat in xpi
DE et p[ro]p[ri]e omnium q[ui] uocatur. et accepit u[er]itatem.

**DE IO QUOD NON MEMORIS MERCEDIS SIT PARVO
VERBI QVA TERRE NO TAME SATIARI**

GREG Duo sunt elemosinarum genera. Vnum ut dicitur in p[ro]p[ri]e
IN HOM buccella. Alterum ut dicitur in p[ro]p[ri]e. ut dicitur in p[ro]p[ri]e. ut dicitur in p[ro]p[ri]e.
buccella. Alterum ut dicitur in p[ro]p[ri]e. ut dicitur in p[ro]p[ri]e. ut dicitur in p[ro]p[ri]e.
t[er]na. p[ro]p[ri]e se ut indigenti p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e non habet. sed
maius e[st] quod in buccella uel qui habet linguam. Plura enim
pabulo u[er]bi uel uel in m[er]itum p[ro]p[ri]e. quam u[er]bi p[ro]p[ri]e
monstrare cepit. t[er]na p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e.

**DE IO QUOD CONSIDERANDU EST DOCTORI QVIB
CVI QVANDO QVANTER LOQVITUR**

GREG Et enim doctor debet considerare quid loquetur. et in lo
AIT quatur. et quando loquetur. quare loquetur. Si enim unum ha
desiderat. locutio ipse non facit. Considerare enim debet
quid loquatur. et tunc ipse apostolus in 1[er]o. S[er]mo n[on] in p[ro]p[ri]e
sile sit conditus. Pensandum e[st] cui loquatur. Quia sepe
in op[er]e. et in u[er]bis. quod ad m[er]itum p[ro]p[ri]e. Quia sepe
ad m[er]itum. Pensandum e[st] quoq[ue] quando loqui debet.
quia sepe. et si defertur in op[er]e. p[ro]p[ri]e modum bo

nigra scriptur. & prophete adularum linguar non ea
 in subsequenti tempore differendat adnuntiat quare
 Confundunt factum erubescunt quidam tibi euge
 euge. Passidume quoque nobis qualiter loquamur. quare
 potest hic quicquid ad salutem serocant. Alii uulnere
 Vnde paulus ait qui cum tunc admonet dicitur. Argue
 cum omni impetu. & timotheum ex hostelur dicitur.
 Obsecra in tepe in omni patientia & dolentia. Quia
 duobus modis delinquimus. Aut cum iniuste dicimus.
 aut iuste feliciter.

DE DOCTORIB; NON DEPENDENTIB; ECCLESIA

Non ascendit ex aedae. neq; opposuit murum
 pro domo ista. ut sit in proelio iudicium
 Exclusio quippe gradat e. pro defensione syerit
 uocabera haur mundi potestibus conseruato.
 & in die dni in proelio stare est. prout lectantibus
 ex iusticie timore stitit.

DE MONACHIS OPTVLX

DE HO ALNE MONACHI.

Monachus g. unicus. l. siue quod solus in deserto urae
 solus am dicit. siue quia sine in padnato man
 diat. siue quia in hdo solus urae. & in in matior habitet
 iniquus ueritate.

DE PROPHETIA ET VICTORITATE MONACHORVM.

Huius propositi pncipaliter habet & dicitur pulser habet
 fuerunt & dicitur propheta am. qui solent in orbibus iux
 te fludrae iordani habitabant. huius diem propositi
 in euangelio iohannis baptiste & dicitur uictor. qui he
 samam solam incolunt. Quis tunc in diez est melle
 natus. Jam denouo pgenitiant conuersionis ha
 uis nobilissimi pnciper paulus & antonius hilari
 machenar. colerq; potest. quoy exemplis pmas
 mundum adolant in institutione monachorum.

DE TRIBVS MAIORIB; MONACHORVM.

Dicit abbas pater. Qui quiescellosus est monachus ne
 Quicquid p molo reddet monachus non est. Qui in
 cundus est monachus non est.

DE VARIIS GENERIBVS MONACHORVM.

Sex genera monachorum sunt. quoy tunc optima. yeliqua
 usq; de honore atq; omnibus modis eurtienda.
Primum genus est cenobitay id in commune ueritum.
 ad instar scoy illoy qui tempore; apostoloy in hiero
 lymis uanditi distigunt; q; omnib; indigent; habitac
 bant in sca comunione utro non habent aliquid propy
 sed erant illis omnia communia & eorum unum in dnm hoys
 in stituzione monasteria sumptoye pncipia.
Secundum genus heremitay. qui procul ab omib; reco
 dorat de se tuloa & uerit; scilicet iudicij sequi atq; habi
 tate phibent. ad imitacionem scilicet helice atq; iohannis

baptiste. qui recessus heremi pndytrauerunt. In quippe
 incedibili mundi contemptu sola solitudine delectantur
 herbit uentum agerib; cultrenter. aut pmo solo uer
 & aqua contenti. quoy percepti pnt ualla tempore de se
 Sicq; sacratissimi pentat. & ab omnium hominum conspe
 tu ymoty. diuino tantu conloquio perfruant. cui pons m
 ritibus inheser. & propter cuius amorem non solum munda
 sed & uem hominum yelinguunt confortia.

Tertium genus est anachoretay. qui uem cotnobiely conu
 sione p fcti. includunt semel ipsos in cellulis pcul ab ho
 minum conspectu ymoty nulli uel se probantes accessum
 sed in sole contemplatione. uerit; p se uerit; theore
 Sed in de ex ammissione cenobioy probatq; monachib;
 disciplinet monasterij per 70 annos ad hunc contem
 onem poboedientiam elegantur.

Quartum genus est. qui anachoretay imagine blendunt.
 qui uerit; stantur byan quodiam feruoye in pmerdit
 suis cenobi pfectionem uident ex pte. Sed contem
 tepe facti dum pntinos mores ac uita yrecaie contem
 nunt. nec iugum humilitat; sustinere contenti sunt. sub
 de seq; maiorum impeto ad dignantur. Separates ex pe
 rant cellulas. & solitudo sed de desiderant ut uerit;
 lacerat. in uerit; al humiles pnt merray.

Quintum genus est circumcellionum. qui sub habita mona
 choy uagunt. circum ferentes h; poentia circa eum
 prouincias. nusquam missi. nusquam fixi. nusquam steter
 nusquam sedentes. Aliqua non uident con singunt apin
 oner suos habitant prodo. alii membra in uerit; am; & si
 lutea sua magnificunt. gloniam ceptant ab homini
 b; Alii enit incedunt. naxior habent non sic steter
 qui comata. Vnde uidelicet qui cor uiderit. atq; quos illos quos
 legitimus cogit. si uerit; & heliam. sic dicitur. Alii hono
 res quas non acciperunt habere se protestant. Ali
 pnter & con sanguines in illa regione secudisse diuoye
 & deos p goy merrunt. Omnes p dunt. omnes uerit;
 autumpram lucy & gestat; aut simul p goy sci taur.
 Sextum genus est. & ipsum de iohannem atq; neglectum
 quod per ananiam & saphiram in exordio ecclie pululica.
 & apostoly p h; seculy tere succisum est. sic dicitur.
 suo ym nuce nuncupat sunt.

DE IN CATALOGO III GENERA MONACHORVM DICUNTVR.

Primum heremitice. qui nihil commune cum mundo habent
 sed sui uultum manib; suis exquirunt. & dona iniquorum
 ny recipiunt. huius theoream & abt uerit; utro conert. Ali
 uerit; horum uerit; ab alis sperant orationem uerit;
Secundum cenobitice qui in commune uiuunt. in in stit
 famillie apostolorum duplicib; non induunt. numqua
 horre uerit; yelinguunt. sed siue logunt siue orant siue
 utilitatem proximi faciunt.

Tertium genus. uerit; uerit; qui nom monachi desiderant.

* Quiquid quod semel ipso abtobi disciplina sequitur. siue h; uerit;
 uoluntate. & pntoye lingue

habere seil moxer abnegant. in eis mulierculari discuntur
fiabulicet monastioy... nullo subyegimne uiuunt
negotiu seculay... hinc perculam. immineat qua pmiu.
Et occubulum. hinc quod aluud dicit. uicom mhi peccatori. qui
nomi. facti monachi fero.

Quae sunt gona... quidam... sibi in monastio faciunt. semphorofon
domu in castello... hofium. hoxeb; confituntur habent. xl ut eb
domadon in comunem monastioy faciunt. Totum reliquum
tempus suo seruitio exigentor. hinc graues testomib; nihil
sibi iniquod ipi faciunt placent. nulli graui ungunt
neg; monachi. neg; cloysi. neg; plebiles. neg; laici.

DE MONACHIS INIUSTIUM AD B. IN MEDICINAM DICIT.

Quamuis fieri possit... quod si quis...
Si quis eē qd dicit h est monachus quid facit in uib; que
uicq; soloy habitacula no sūt s; multoz & inf; habeo simplicitate
Columbe s; serpens astuciam. Columbe simplicitate ne cuiquam
uicineris dolo. serpentis astucia ne alioz supplantaris in fidiis
Quoniam enī cetero inuenis denumius loquentē in fideiā quāuis hō
quam monachum.

DE EO QUOD NON OTORIT MONACHVM IN R. S. IN AB.

Tanquam piscis in terra sine aqua uiuere non potest. Ita
monachus sine abbate uiuere non debet potest.
Quis nauem agit si gubernator abscedat. quis ab insidiis lupo
rum custodit oves. si pastor curam non agat. quis latib; b;
& sim; ferit & si speculatoz in non habet.

Non oportet monachos sine gubernatione nisi tantum
una hora. ne uideatur discordia. & dissensionis dis per
sonit ecclesiam.

DE EO QUOD NON OPORTET MONACHVM HABERE PPRIV.

Quiquid monacho de rebus seculis; sup habundat. ad luxoria
& diuitias debet se ferre. & quod necessitate & non uoluntate
habere compellit. ut non penuria caedat. in illi ad malū reperit.

DE UNITATE MONACHORVM ELTOINS SVB STANTIAE.

Multitudinis autē exedertu cor unum erat & anima una. &
nulla erat separatio inter. nec bonis suis dicebat suū esse
aliquid. sed tenet illis omnia communia. Græcia quoq; erat
sup om̄ illos. nec enim in eis aliquis indigens. Ne quicumq;
poterit fover. agerum aut domos erant. ubi dicitur ad fere
diare p̄cia illorum & ponebant ante pedes apostolorū.
Diuidebant unicuiq; p̄cipu p̄serat. Vir autē quidam erat no
mine ananias & uxore sua saphira. & uendit agrum
& fraudauit de p̄cia agri conscia sibi uxore sua ad fere
p̄cipu aliqui ante pedes apostolorum. Dixit autē p̄cipu
illi. Ananias quare impleuit cor tuum. sathanas admittit in
dum spū scō. ut fraudem faceret de p̄cio agri. Nonne manib;

tibi manebat. & subditum in tua potestate erat. quare po
tuit in cor delusio haemalum fecisse. non est hominib; mōy
tus sed dō. Audiat autē ananias hiecus. bice cecidit & expirauit.

DE MONACHO PRO IVGO.
Monachum commigrantem ad ecclesiam ultra non sine abba
tysu pmissu ut uoluntate uel sup scriptone nullus suscipit
aut uelinet. sed abicūq; fuit abbatu sui auctoritate se

DE MONACHO NON RETINENDO AB BATE SVO.
Abbas semis sui non uelinet monachum suum ad diste
tione retinere se.

DE MONACHIS RESISTIBVS SCIPITENTIS ET MONACHVS.
Quicquid uelios de loco uilior ad p̄fectionem. quod abbat
re de generauit ab opore di ut me fere ad mensiam scorum
non uelip. & s̄ hinc a tonis ex mine non suscipit. non s̄. sed
malu euidenti onerari. Suscipite enim sine ullo scriptu
lo monacho itales. ad uos uelut de flamma infestū confu
gentes. nequaquam eorum consulta abbate. Illos uel
quoy abbat in demensa scorum p̄cipit infamiam non
arceat. de emus illonolente suscipere. quare magis
ueniente de eis abbatib; & nullo alimodo suscipit. nisi
quod habere p̄cora & uehicula. ut pro consuetudine pa
tite ut pro sua firmitate quæ in lectore habebit
sica humilitate & patientia quæ aratra & trahit. &
f̄s iuxta figeret. t̄p̄e cu p̄tumpione & superbia.
Item necie fratue qui potest natate nate.

DE EO QUOD NON CHVS DEBIT DARE AB BATE QUESTA.
Qui contumaciam in monachū uigens p̄ defectu loca. & t̄p̄e
habere p̄cipu p̄tumpione. Omnia que ad uisib; ab
abbate deserentur. scdm monastioy regulam. ipse uel
t̄p̄e qui fugere sub custodia s̄ uelidur.

DE MONACHO PAULO REMISSIORIS REGVM ADMIT.
Abbas distictionis regulæ non admittat monachum al
t̄p̄e abbatu p̄culo remissionis. & qui remissior est non
uelinet monachum suū ad distictionem retinere.

DE EO QD AMBO EXCOMMUNICANDI SVNT HOC EST MONA.
CHVS FUGITIVVS ET ILE QUI IVM SVSCIPIT.

Qui suscipit monachum. uterque ambo excommunicandi sunt.
Quicumq; excommunicatus fuit. a quolibet cloysi. & ab alio
susceptus fuit. cogualy p̄t̄p̄e uelidur. compit.

DE IVGO MONACHO EXCOMMUNICANDO.

Monachus inconsulta abbate. uocatur ambulans. implebo
debet excommunicari.

DE EO QUOD DEBIT MONACHVS AN BATE P̄MISSVM.
Lupus ut uidetur. p̄cipu bonus. ad uendit. si pelanculaz om̄
deserenda. ouile ouium pelendum.

Fugunt oues uocem pastoz que non agnosunt. & deserte
p̄cipu. Item malū p̄cipu ouib;.

DE EO QUOD NON OPORTET MONACHVM IN DVABVS.
ECCLESIIIS CONSCRIBI.
Non ligat monachum induxi eum in unum sc̄p̄i simul

GREG
ROM
AT

LEVS

SINHOD

GILDAS
DIX

SINHOD

INACTIS
ATOST

SINHOD
ARX
AT

GILDAS
DIX

SINHOD
GILDAS
DIX

SINHOD

GILDAS
AT

SINHOD
PATRIC

PATRIC

HIER

LEVS

SINHOD
GILDAS
DIX

eclesiar. & in qua in toto ordinata. & ad qua con fuge qui
ad p[ro]p[ri]etatem obmanis glorie cupiditatem. hoc au[tem] fugien
ter. f[er]uaciter debet ad hanc ecclesiam in quap[ro]p[ri]etate ordinat[ur]
& ibi tantum modo ministrare.

DE INIURIA MONACHORUM QUI INIURIOSI ERANT.

Monachi prosequentes filios in carceres secludunt
facin[or]osam contumeliam tatione deflentes ut eis ut ad mor
te solus misericordie intuitu comunione gratia por
sit indulgeri.

DE IO QVOD NON OPORTET MONACHOS A CONGREGATIONE SE CIDERI.

Monachis ad solitudo cellulas non liquet & congregacione
secedere. nisi forte probatis. qui post emendat[ur] licet
abbatib[us] p[ro]mittuntur. tunc t[ame]n ut dicitur eadem monasterii
septem manentes separare debent cellulas.

DE IO QVOD NON OPORTET MONACHVM CELLAM CONSTRVERE SINE ABBATIS PERMISSV.

Nullus monachus ambitionis & uoluntatis impulsu cellam
sine abbatis sui uoluntate construxit non presumat.

DE IO QVOD DE BENT MONACHI APVD ABBATEM NON APVD SECVLARES IVDICARI.

Siquis monachus aduersus alium habet negotium. non de
f[er]at & abbatem proprium & ad secularia p[ro]curat iudicia.
sed potius ad h[oc] uentus est apud abbatem proprium. ut casto
consilio eiusdem abbatis. apud quos utriusq[ue] p[ro]pter uoluntate
iudicium continebit. Siquis au[tem] preter h[oc] fecerit
economicis consuetudinibus subiacet.

DE CAUSA MONACHI CVM ABBATE

Quod si monachus habu[er]it causam aduersus abbatem suu[m]
ut aduersus alterum abbatem apud sinodu[m] p[ro]uin[ci]e
iudicet.

DE MONACHO VEI ABBATE HABENTE CAUSAM CONTRA METROPOLITANVM EP[iscopu]M.

Quod si aduersus eiusdem p[ro]uin[ci]e metropolitano ep[iscopu]m
monachus habet querellam. p[ro]cedat p[ri]mo. ut a die co[n]suetor
aut saltem regie urbis constantino politano & apud
ipsam iudicetur.

DE VOCE MORANDA MONACHI

Basilus uocis mensuram definit audiendi modus. Si ergo
b[er]uor fuerit & p[ro]fessio uox quem res possit. p[ro]p[ri]e
est ut murmur potius ut susurratio uideat qua ser
mo. si uox maior fuerit que res sequitur cum possit au
dite ille cui loquimur. & cum silenti[us] loquamur. hoc
uim non h[ab]et uox sed clamor quod e[st] notabile.

DE EXCOMMUNICATIONE CAP. XVI.

DE EXCOMMUNICATIONIS MODIS.

Si peccauerit inter frates tuos uade & compe cum inter te &
ipsum solum. sicut audierit lucratus est frater tuum.
Si uero inter te audierit adhibere eum ad hanc unam ut duos. ut in
o[ra]tionibus atq[ue] iuramentis sit & omne uerbum. Quod si non

audierit per die eccle. Sicut ecclesia non audire fratribus
& hinc & publicanus.

QVOMODO EXCOMMUNICANDVS SIT ILLE QVIMODI

Con huiusmodi necessarium quidem sumere. quicquid socius
lucem tenet & belud. cum uisus.

Tres modos excommunicationis de cetero. hoc est
ex pace & menta & miseric.

DE EXCOMMUNICANDIS MAIUS.

O se amicum denegat qui ei inimico placet & inimicis
aduersatur uisus. qui eide uisus in mente subiungit.
Xp[ist]us antequam pateretur non comedit in hierusalem sed
ibet in bethaniam.

Abraham deu[er]teuit conuiuia chaldeorum.

Tobias excibus gentium abstinuit.

Moyses non comedit de mensa pharaonis.

Judaei machabeis iecit mensas gentium.

Quid dicitur de principatione mense scilicet.

Daniel cibos regis chaldaici execratus ut ille legitur
p[ro]posuit au[tem] daniel in cordesuo nepollue[re]tur de mensa
regis neque de uino potus eius in animalibus ait.

Ezechias excommunicauit nuntios babilonis ut cognos
set si per aduersus adam excommunicatum iecit quanto magis dea.

DE IO QVOD DE BENT MONACHI EXCOMMUNICARI IN ANIMO.

Si peccata tua non nocent tui peccatis alienis excommunicat.

DE NON DICENDO ALIIS PECCATORIBVS P[ro]P[ri]E REPIENDO.

Iohannis in secunda epistola dicit.

Siquis uisus aduersus & hanc doctrinam non ad fest nolite
recipere eum in domu[m] n[ost]ra[m] uel dixerit. qui dicitur
ue[ro] comunicat op[er]ibus illius malignis.

Si bene fecerit scito cui bene fecerit damus misericordie. & ne
accipies peccato rem.

DE IO QVOD NON CLIO EXCOMMUNICANDVS SIT QVIS.

Non noe cham filium suum magice astis scribit. aut uera
aut mentis communice[re] uoluit arce.

Non abra[ham] n[ost]r[us] & israhel. in debellacione. u[el] regum exortit.

Non loth conuiuia sodomorum execratur.

Non isaac mense participationem abimelech & elochi. & phi
chol dicit militam negat. sed post cibum & potum uir
uerunt sibi matuo. sicut idole.

Non iacob exortuit communice[re] filiis suis quos nouit uide

Non ioseph tenuit pharaonis mense & seipho participat.

Non asen sacerdotis idolorum madian mense non sepulch.

Non moyses simulcu[m] israhel hostias & conuiuia iuit.

Non dicit ih[esu]s xp[ist]us publicanos conuiuia deu[m] tabat ut omni pec
catoris & me[di]os & sic sed uerit. ACTE HV[S] GIL DAS.

Sed sciendum e[st] pat[er] chris[ti] ista necessitate cogit[ur] facere.
Pecular conuiuia gentium iuit.
* Dicit anup[er]uly domo sac[er]dotum cum foridic uofte.

NUMERUS

PANT

SINO

SINO

LEVS

ORIG

JULI

HIER

JV

IHOH

SIBENE

GIL DAS

AT

HIVS

SIRACH

DI

JVI

GIL DAS

AT

HIVS

SIRACH

DI

JVI

GIL DAS

AT

DE EXCOMMUNICANDIS COGNATIS.

DE EXCOMMUNICANDIS COGNATIS.

IN EPISTOLA DICIVIS ET VESTIBVS AARON DE.
Quoniam monachi dum patrum matrum fructus foras omniq;
cognatibus dicitur suas animas perdunt. sup patrem &
matrem pollui. non ligabit nobis. quanto magis sup fratres
& sorores ac consubynit.

**DE EO QVOD EXCOMMUNICANDVS SIT QVI EXCOMMUNICATI
CATHOLICVM SVSCIPIT.**

DE EO QVOD N SVS CIPIT ENDA HEMOSYNA EXCOMMUNICATI.

**DE EO QVOD NON DEBIT EXCOMMUNICATVS OBTINERE
VII BAPTIZARI SED SOLVS ORARI.**

**DE EO QVOD DEBIT VNVSQVVSQ; SEPTIMVS MYNDARI
ET SIC QVOS EXCOMMUNICARI.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

DE HERETICIS EXCOMMUNICATIS.
Clerici hereticorum conuiuia & se dulciter eunt
Item cum hereticis non orandum.

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

DE HERETICIS EXCOMMUNICATIS.
Sunt adhuc qui aucherunt quod iohannis discipulus dicitur
apud effesum cum balneari lacuandi gratia fuisset in
gortus. diuidisset ibi cornutum exiluisse conuuios fessit
& dicitur non locutus dicens. fugiam hinc ne & ipse bal
neari corrumpit. in quibus cognatus lacuati uideat in inuicem.

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

DE HERETICIS EXCOMMUNICATIS.
Clerici hereticorum conuiuia & se dulciter eunt
Item cum hereticis non orandum.

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

DE HERETICIS EXCOMMUNICATIS.
Sunt adhuc qui aucherunt quod iohannis discipulus dicitur
apud effesum cum balneari lacuandi gratia fuisset in
gortus. diuidisset ibi cornutum exiluisse conuuios fessit
& dicitur non locutus dicens. fugiam hinc ne & ipse bal
neari corrumpit. in quibus cognatus lacuati uideat in inuicem.

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

In terra aere grana sub paleis pascunt. nec aliter in se
ubrum secessunt. Ita humanum genus mixtum in se
habent quocirca ubi lachrya suo xpi fructum apud
segregat. hoc iustos a peccatoribus. ut sint cyfeseuam.

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

**DE EO QVOD NON TAM ISCA ET POTVS QVAM COGITATIO
ET POTVS PRAVVM HOMINVM MACVLA.**

Regem monent regnum suum solum comendavit.

HIER IN LIBRIS DE STATU MONACHORVM AT

Quidam p[ri]ncip[is] monent[ur] et testam[en]to agellum iuxta ciuitatem comendavit. et monachis eiusdem comendavit. conuentibus eadem delata uenit ad ep[iscopu]m. ip[s]o adhuc igno[r]ante quomodo iudicari. nocte sequenti apparuit angelus in forma comendantis agellum quidam firmetur testamentum ep[iscop]i.

DE PRINCIPE AUT ETIS PROPRIA COMENDANTI

Omnis p[ri]ncip[is] potest comendare suo p[ro]p[ri]e p[ro]mo[n]strato

Ep[iscop]o licet comendare uel in m[en]t[em] quo uel uel.

et legipam et legiam. sic ceteris

DE EO QVOD NON UEST PRINCIPICO MENDARE RES

HIER IN QVISTIONIBVS AT

Jacobus ep[iscop]us hierosolom[itanus] cathedram ep[iscop]i palem in talia kindianam reliquit heredibus successoribus.

Petrus antiochian[us] fratre[m] saluam dereliquit ut in hystoria ruerum libris legitur.

Tome adni in consuetudine significat ecclesie in m[en]te p[ro]p[ri]e ep[iscop]i nullo modo losem.

Omnis p[ri]ncip[is] xp[ist]ianus ut in uel etiam si dereliquit nisi se con sensu ecclesie nihil in m[en]te comendat. et ne maledictionibus post mortem excludat.

DE EO QVOD POTEST PRINCIPIS COMENDARE ALIQUA

DE REBVS ECCLESIAE

Principis in uel in m[en]te aliquid ecclesie aliquid comendare potest hoc p[ro]p[ri]um anelle siue demobili substantia

Sane si quisdam derelictus ecclesie principis de suo agere. necesse est ut sit con sensu: placeat confirmari. quod tamen iubemus et non excedat numerum xx solidorum argenti modum in terra domini ostulm[en]t[ur] quod uel amplius dictum fuerit. post mortem principis ecclesie p[ro]uocabit.

Totum m[en]tum ep[iscop]i siue principis e[st] scriptu[m] sacerdotis dicitur sibi siue fieri solum pauperum autem cibis et commune uel m[en]tum ministris. et h[ec] tamen firmetur ad clerum.

DE EO QVOD ITS OMNIA SUA COMENDARE POTITRII

CVI VOYTRIT NIHIL ALIEM DE REBVS ECCLESIAE

In uel ep[iscop]i qui p[ro]p[ri]e ecclesie ab ecclesia fidelis omnia sua scilicet. et si fidelis ab ep[iscop]o p[ro]p[ri]a ep[iscop]i. ut si con sensu ep[iscop]i migrare de seculo con sensu existens: sed quae sunt ecclesie. ne ip[s]o con lapsu deponant. nec quae p[ro]p[ri]e probantur ep[iscop]i sub occasione p[ro]uocantur ecclesie.

Iustum namque et acceptum conuocando et hominibus. et si uel ep[iscop]i quibus uoluerit derelinquat. et quae ecclesie sunt eadem conseruent ecclesie. et ne ecclesie aliquid p[ro]p[ri]e in commodum. nec ep[iscop]i sub occasione p[ro]p[ri]e ecclesie. et in causa incedant quae ad p[ro]p[ri]e. et ip[s]e post obitum maledictionibus migrat.

P[ro]b[is] et diacon[is] p[ro]p[ri]e ep[iscop]i nihil agere p[ro]p[ri]e. nisi adni

ORIG. Omnis habere p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]e debet. quibus uel pauper et aliorum quibus uel uel uel filiorum habuerit.

populari ipsi commisit. et p[ro]p[ri]a: h[ec] uel reddidit. et rationem. Sicut autem manifeste p[ro]p[ri]e ep[iscop]i sunt manifeste. et dominus ut potestatem habeat de p[ro]p[ri]e moriens ep[iscop]i sicut uoluerit. et quibus uoluerit derelinquat. ne sub occasione ecclesiasticum forum quae ep[iscop]i esse probentur. in se ip[s]is. si testam[en]tum in se ip[s]is habeat. aut filios aut p[ro]p[ri]os. aut seruos. et iustum hoc apud d[eu]m et homines. et ne ecclesie delinquentum p[ro]p[ri]e ignorat. utia p[ro]p[ri]e pontificis. nec ep[iscop]i uel p[ro]p[ri]e sub obtentu ecclesie p[ro]p[ri]e. et in causa incedunt quae ad p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e. et in uel in uel in uel.

DE EO QVOD MONACHVS NIHIL COMENDARE POTEST NISI PERMISSV ABBATIS

Romani dicunt quod nihil monachus in m[en]te sua potest comendare. derelinquat omnia abbat[is]. Cum enim in m[en]te sua nihil p[ro]p[ri]um possidet quanto magis in m[en]te. Item qui in m[en]te nihil sine p[ro]p[ri]e abbat[is] fecit. in se ip[s]is siue quibus d[eu]m et qui accipit fur et raptor est.

DE MONACHO PAUCA COMENDANTE PERMISSV ABBATIS

ORIG. Omnis monachus sine abbat[is] et aliquid quando si abbat[is] sit. abbat[is] uel quam nullus p[ro]p[ri]e habeat. si uero abbat[is] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e comendat.

INUITA. Quidam monachus caesarem eadem fratre[m] comendauit. rae monent qui abbat[is] non p[ro]p[ri]e donec angelus in forma abbat[is] uenit quidam sume hoc.

DE DEGENTI SVBCENSU NIHIL COM MENDANTE

SIHOD. Sicut sine p[ro]p[ri]e abbat[is] monachus sine p[ro]p[ri]e abbat[is] nihil comendare audebit. Item si iubente d[omi]no suo de genti sub censu potestatem non habebit monent aliquid donec.

DE DEGENTI SVBCENSU ALIQUID VOYTRIT COM MENDANTE

SIHOD. Siquis p[ro]p[ri]e sub censu fuerit uel uel. aut abbat[is] et comendat aliquid. si dominus uel uel p[ro]p[ri]e ecclesie non potest uel uel. si uel in m[en]te est.

DE COMENDATIONE PARVORVM RETRAHENDA AUT NON RETRAHENDA

SIHOD. Puer impubertis ut puella nolente p[ro]p[ri]e nullo uel se constringere uel nihil donabit nihil comendabit. si uel adoleuerit. et aliquid p[ro]p[ri]um habuerit quod in se substantia p[ro]p[ri]a sit de comendare uel uel. etio.

DE COMENDATIONE MULIERIS DEGENTIS SVBCIV

SIHOD. Si uel ep[iscop]i uel uel quibusdam diebus non uel uel quod cumq[ue] dedit uxor. si uel non uel in m[en]te est. et si m[en]tum eius p[ro]p[ri]e conseruentur uel uel. et si uel et uel ea conseruentur. Si habuerit ecclesiam conseruentur quae uel in se sit. et conseruentur uel uel p[ro]p[ri]e substantia sua ecclesie conseruentur. et uel uel uel. donec in uel p[ro]p[ri]e et m[en]tum. uel uel p[ro]p[ri]o dist[ri]buente donabit. et uel omnia ad uel et filios et uel conseruentur p[ro]p[ri]e. f. x. ii.

DE ECCLESIA IN MVNDO ET IV

160

DE VERA ECCLESIA NON HABENTE NISI TRES

HIERON. **T**rium in ecclesia videtur & dicitur. Theologum & aliam
aliam & prophetam. Vt in ecclesia sunt necesse dicitur.

DE III QVIAS NON VTI DEBEAT ECCLESIA

ORIGEN. **T**rium in ecclesia videtur & dicitur. Theologum & aliam
aliam & prophetam. Vt in ecclesia sunt necesse dicitur.

DE ECCLESIA NON DE NVDANDA AMVHO

ORIGEN. **S**iquis ecclesiam nudauit anathema est. X
Super illud dicitur & dicitur de ecclesia iocundum.

SIMON. **A**b amico quippiam receperit sustinere ecclesia aucto frau
dicose sacilegium est.

DE ECCLESIA NON REPITENTE SINYDETUR

LYCAS. **E**t ab eo qui auferit tibi vestimentum & iocundum non
prohibere omni enim peccato te tibiue. & quicquid
quicquid sunt non peccat.

PAUL. **Q**uicquid non magis in uiam accipit. quicquid non fraudem pa
tioni. sed uos in uiam facit & fraudat. & dicitur
Cum in lectam in uiam scdm pceptum euangelii & dmi ex
emplum patribus sustinere debuerat. uos & contra non
solum non sufficit sed non facit tibi in dicitur.

NECIAS. **S**idebitur exigendus est differ. si uideat in pellendur in dicitur.

HIERON. **C**olumba si uideat aliam aucto receperit partem pullorum
suorum non mouet pennam neq; ungulam neq; fessuram
neq; gressat. sic ecclesia quicquid uideat columbae rapta sepe.

ORIGEN. **S**icut ovis toniacum suum dimitte. & dicitur in dicitur
suum. sic ecclesia rapta. & tollit toniacum & debet dimitte
quanto enim tibi uideat deminuit. tanto spiritibus auge
tur. & quantum tibi uideat uideat. ut contemditur. tan
tum despiritibus deminuit. inde dicitur. qui tibi uideat
contemditur ecclesie non possidebit.

AGUSTIN. **S**iquis perdidit aliquid & dicitur dicitur dicitur. absque
prostita sententia de placita. aut consensum accipere sius
tur. aut indulgentiam peccatorum si peccator.

INIMAH. **E**t si quis auctorem in iudicio contemditur & dicitur
colleste dimitte & pallum. Hoc ut nemo excusaret
honestatem ut frigus in nudando.

DE CONTENTIONE PROHIBITA CV IN IUSTIS IUS

SALAM. **N**e contendat cum impiis.
ISAIAS. **E**cce cedite & dicitur contentiones ieiunatis
Cum enim in uos sit dicitur & dicitur non mecau dicitur
& dicitur secundum hominem ambulatis.

DE ECCLESIA VITO TAM NON RA F. AT.

PAUL. **P**ax & concordia dicitur & dicitur suburbana tan
tum tribu loci dabantur.

SALAM. **D**e paxem his qui sunt vii & his qui sunt vii.
HIERON. **H**oc paxem qui dicitur & dicitur & dicitur mundi
alibus que sunt vii.

DE ECCLESIA NON DE NVDANDA AMVHO

SIMON. **N**ullus postulat fraudare filios autem autem pro pro quos.
SALAM. **S**iquis fraudat ecclesiam per uiam in communis tribuatur.

HIERON. **I**tem ecclesia non nisi pacem de accipit. cum in hominibus
dicitur. & dicitur ecclesia non nisi pacem de accipit. cum in hominibus
dicitur. & dicitur ecclesia non nisi pacem de accipit. cum in hominibus
dicitur. & dicitur ecclesia non nisi pacem de accipit. cum in hominibus

DE IVRI ECCLESIAI NON PER ENTE UICITAVITA

TEMPORA NON TRANSIERINT.
SIEPT. **S**iept humanitatis obedientia uindicta ut terrarum dicitur
monachis paxem dicitur & dicitur ut paxem dicitur
dicitur. & dicitur si longae temporum spatia & dicitur conpre
bentur ad ecclesiam & dicitur.

DE SECULARIBUS QUOTIIS ACCIPITUR TIBI INCHA

SECULARIBUS QUOTIIS ACCIPITUR TIBI INCHA
SIEPT. **S**ecularibus quocumque dicitur & dicitur & dicitur
non communi dicitur & dicitur & dicitur.

DE MANCIPIIS CLERICORVM NON FATIGANTIS

DE MANCIPIIS CLERICORVM NON FATIGANTIS
SIEPT. **S**iquis mancipia clericorum configit tibi. & dicitur occupan
de paxem ecclesiam dicitur & dicitur.

DE VITIPIATI AUIHARY RERN PROHIBENDA

DE VITIPIATI AUIHARY RERN PROHIBENDA
ISAIAS. **V**ae uobis qui ungitis uillam ad uillam. domum ad domum
& dicitur agro copulatis usq; ad uillam loci dicitur.

PHILIP. **V**ae uobis qui ungitis uillam ad uillam. domum ad domum
& dicitur agro copulatis usq; ad uillam loci dicitur.

HIERON. **N**olite querere aliena. ne propria amittatis.
LEX. **N**on concupiscet serm proximi tui. & dicitur quicquid sunt.

DE IO QVOD NON VETIAT ECCLESIAE SVMERE OMNIA

DE IO QVOD NON VETIAT ECCLESIAE SVMERE OMNIA
Dicitur hostium spolia populi legitur & dicitur
cipit pacem de ab utitur q; dicitur. & dicitur bellorum de dicitur
Daniel simplicitate munerum regis inquit. & dicitur paxem dicitur
Dauid dedit partem spoliarum philistinorum. & dicitur dicitur
Osabel elece. & dicitur dicitur & dicitur dicitur & dicitur
te seruat dicitur & dicitur dicitur in lacrimas dicitur.

DE IAS THEMANDA ECCLESIA ASTEVITIBVS

DE IAS THEMANDA ECCLESIA ASTEVITIBVS
ISAIAS. **E**ruberet sidon aut enim maxe. sidon quicquid dicitur
paxem dicitur ecclesia maxe cum mundum significat.

PAUL. **N**ulli dicitur offensionem ut non utitur paxem dicitur
nrm ab alio qui dicitur sunt.

HIERON. **I**tem non enim xpi blasphematur per uos. & dicitur
Item. prouidete bona non solum corando sed dicitur coram

HIERON. **C**um peccauerit ecclesia a malis se probatur.
AGUSTIN. **C**um bene fecimus laudam. & dicitur ad quicquid dicitur
da nob. cum dicitur dicitur dicitur ut dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

DE INCREPATIONE MVNDI QVAM AB ECCLESIA

DE INCREPATIONE MVNDI QVAM AB ECCLESIA
PAUL. **P**eccatores coram omnibus. & dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

DAVID. **V**ae uobis scribae & dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

DAVID. **Q**uos uno arguo & dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

DAVID. **Q**uos uno arguo & dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

DAVID. **Q**uos uno arguo & dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

DAVID. **Q**uos uno arguo & dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

... in alius rebur quib; suum seplamto uoluntatem similes
r senbuex sedimantum mēdatum & sanguine saluatois

DE VIRIS ET VXORIBVS IN VHOSI PVCHRO SEPULTH

Cobys in ciuitates uiroꝝ uiuax quiam oc sepulchꝝ sunt. **DIS.**
in sepulchꝝ duplici amꝝ; uxꝝ; sui. ut abraham & sarra
isaac & yebeca. iacob & lia. pꝛeꝛ ipꝝum adam & uxꝝ sua eua.

Tobias dicit ad filium suum. Cum accipere de animam mactem
corpꝝ mām sepeliet & honoꝝ dabit mactꝝ tuꝝ omnib; dieb; et
cu au elipꝝe com pleuꝝt tempꝝ sepeliet eam iuxta me in uno

Quor conuixit unū coniugium coniungat unū sepulchꝝ.
sepulchꝝ. quia una caꝝ est. & quod dꝛ conuixit
homo non sepelꝛ.

Vna quicq; mulier sequatꝝ uirꝝ suum siue in uita siue in morte.
Surꝝ gꝛatꝝ sepeliet uirꝝ & yeuꝝ fꝛatꝝ in uenꝝ uxꝝ oꝝm oꝝr
moꝝtuꝝm & tulerunt ad uirꝝ suum.

DE IO QVOD IN SEPULCHRO PATRI NO SEPULCHRO

Vir siue mulier in suo patꝝno sepulchꝝ sepelietur. Dicit
enim. maledictꝝ homo omnis qui non sepelꝛ in sepulchꝝ
patꝝrum suorum.

Iacob ante quā morꝝ uelꝝ obteꝛtetur ioseph filium suum ut
corpꝝ eꝝ sepulchꝝ patꝝno yed dꝝt.

Iac ioseph postea obteꝛtꝝ filioꝝ iꝛt ut oꝝs eꝝ postea iꝛt in
tꝛam yepꝝmissionis dicens. Aspꝝtꝝ oꝝs mea hinc uobꝝ scum.

Notandum ē quod iacob moꝝtuꝝ in eꝝpto ideo yeuꝝ hꝛur ad tꝛ
nꝝ chana. ut significatꝝ quod omnis in tꝛ amicos suos moꝝ
enꝝ ad yeliquas patꝝ sepelꝝndum sit.

Ioseph eꝝ in eꝝpto moꝝtuꝝ ibi sepelꝝtur sed oꝝs sua dꝝffꝝ
mandat. ille enim quæsimundꝝ & iꝛ non sepelꝛ in tꝛ plobilꝝ
in tꝛa in qua moꝝtuꝝ fuit. sed ad sepulchꝝ patꝝ suorum
yeuꝝ hꝛt. Dic uꝝ quæsi eꝝptꝝoꝝm moꝝb; contꝝ amꝝ natus
& sꝛ tꝝ nꝝ mulꝝ; contꝝ mixtus in eꝝpto hꝝ quæsi. & oꝝs eꝝ
quæsimundꝝ yepꝝtꝝota sunt. ut dꝝt eꝝ oꝝnꝝplum mꝝtꝝ
dꝝ yeliquas in tꝛ pꝝtꝝoꝝnib; & tꝛ nꝝ migratꝝoꝝnib;.

Philippꝝ & quatꝝ tuor filꝝ eꝝ apud hieꝝ polꝝm in uno
sepulchꝝ sepulꝝ sunt.

DE IO QVOD DEBET HOMOSITꝝ IRI IN ECCLESIA CUI

Siquis in ecclꝝa conuictꝝ fuit in ecclꝝa sepelꝝtur
Monachus cum in uita sua hꝝ bꝝtꝝoꝝn pꝝeꝛ iꝛtionem abbatꝝ
non habuꝝt. quæto magꝝ in morte.

DE IO QVOD MULIER POST MORTEM VIRI PRIORIS

LIBRASIT. Sicut in uita ita in morte.

Sue uir siue mulier honoꝝn dꝝtꝝe debet coniugꝝ. sepelꝝt
au in sepulchꝝ patꝝno. siue iuxta ecclꝝiam conuictꝝ est.

Mulier alligatꝝe legeꝝm quā diu uiuꝝt. post eꝝ moꝝtꝝoꝝ
uiri. solutꝝa est a lege uiri. quod si hꝛtum ē illi nubꝝe
quæto magꝝ hꝝ bꝝtꝝoꝝn habebꝛ sepelꝝndi.

DE IO QVOD MITTIT DA IST SORS INTER ECCLESIA

ET SEPULCHRVM PATRIVM.

ORIG. Siquis quisq; seculꝝ uoluerit. diuidat totꝝ in ecclꝝiam & in
pulchꝝ patꝝnum. sed dona sua plꝝma ecclꝝe sue confoꝝe debet
nisi pauca in sepulchꝝ patꝝno in honoꝝem patꝝum.

DISPVTVRATIVS QVISE DVOR; AB BATIC; CONTVIX

Siquis comēdauit suam animā & corpꝝ & omnia quꝝ habet
do & pꝝncipi id abbatꝝ ut fꝛatꝝ. & postea exiit ad alꝝm abba
tꝝm & comēdauit illꝝ animā suam & corpꝝ & omnia quꝝ
possidet. cui uerꝝ hꝝc omnia. pꝝoꝝ uidelicet abbatꝝ dꝝbunt om
nia sua. si tꝝm uotum eꝝ illo uiuente nꝝ tꝝt. nouissimo uꝝ
abbatꝝ yelinguatꝝ corpꝝ eꝝ & uotꝝm tꝝm. & equꝝ & uacca ut
fꝛatꝝ honoꝝ fꝛatꝝ. duo equꝝ cum curꝝ & oꝝnamꝝtum sui libꝝ
& uacca de quobꝝ bꝝtꝝ. quomodo enim pꝝoꝝ abbatꝝ offerre po
tꝝtꝝ pro anima monachi sui dꝝcedatꝝ ab eo.

Omne corpꝝ sepulchꝝ habet in uita suo uacca & loquꝝ & uotꝝm
& oꝝnamꝝtum libꝝ sui. nec quicquid hꝝc yedꝝt in ecclꝝa debet
quia corpꝝ eꝝ tꝝ quā uotꝝm debet.

DE MOR IVO RETINENDO

Quicunq; de sua ecclꝝa dꝝcedit. & in alia ecclꝝa sepulchꝝ fꝛatꝝ
quæsi pro pꝝoꝝ uenitꝝ corpꝝ moꝝtuꝝ miracꝝe uolent dꝝtꝝ
pꝝeꝛium sepulchꝝ pꝝoꝝ. hoc uacca & uotꝝm tꝝm eꝝ cō
mune. & yꝝ dꝝtꝝ pꝝncipe loci ut dꝝtꝝ hꝝc eꝝ fꝛatꝝ. si uꝝ ac dꝝ
fꝛatꝝ mꝝtꝝa mꝝtꝝoꝝn amꝝ eꝝ in die septimo fecerꝝ sed dꝝ
amicꝝ pꝝeꝛium eꝝ. & sedatꝝ cōmunionis si sic corꝝ dꝝ postea
lucꝝt. sic eꝝt & simonachus fꝛatꝝ. si uꝝ pꝝeꝛꝝ uer
tes tꝝm dꝝmꝝt.

Quidā dꝝtꝝ in ecclꝝa moꝝentꝝ illic sepulchꝝ est propꝝ quꝝ
au eꝝ corpꝝ illꝝ postulatꝝ; nondimꝝsume. sed ab mꝝtꝝoꝝ
tꝝtꝝm. In ecclꝝa ouium eꝝm ouib; dꝝtꝝ. nec yelꝝmꝝndꝝ
nꝝ dꝝmꝝtꝝ tꝝndꝝ uacꝝ.

DE IO QVOD NON PRO DIST MALIS SEPIRI CVM SCIS.

Cum pꝝeꝛata graua non depꝝemunt pꝝeꝛt moꝝtuꝝ sepelꝝ
in ecclꝝa. quia eꝝ pꝝoꝝ ad sacꝝa loca uenitꝝ pꝝoꝝ sepulchꝝ
pꝝeꝛ dꝝo fundunt. cum uꝝ pꝝeꝛata graua depꝝemunt
nꝝ ad ab solutꝝoꝝn sed ad moꝝtꝝoꝝm dꝝpꝝatꝝoꝝn tꝝmꝝ in
ecclꝝa ponuntꝝ.

Quedam femina septimā in ecclꝝa sepulta iuxta altꝝe. pꝝ
eꝝ una igni consumꝝta uisꝝ pꝝtꝝ in ecclꝝa pꝝmꝝtꝝe id est
in fꝛatꝝ. quia ipsa mulier uirgo fuit. tꝝmꝝ fꝛatꝝ loquꝝm

Quidam patꝝciꝝ locum sepelꝝndi in ecclꝝa sedentꝝ nꝝ uacꝝtꝝ
indemoytuꝝ sepulchꝝ in ecclꝝa. Itaq; in pꝝano tꝝo fꝛatꝝ
tꝝr custodi ecclꝝa apparuit. dꝝcꝝpꝝ. ut pꝝeꝛt fꝛatꝝ casꝝ
quꝝ hic posuit. si hoc non fecerꝝ xxx modꝝ moꝝtꝝoꝝ. Custꝝ
au tꝝmꝝtꝝ in ecclꝝa eꝝpꝝ. xxx modꝝ die sub tꝝ moꝝtꝝoꝝ pꝝeꝛtꝝ.

Quidem defensor alꝝ cuiꝝ ecclꝝe uir mundꝝ; abbatꝝ; imꝝ
tur humꝝtus in ecclꝝa si mꝝtꝝoꝝ. nocte media cꝝtꝝmꝝtꝝ
ab ecclꝝa tractꝝoꝝ alligatꝝ pedib; & in alio loco positꝝ est.

Quidā in ecclꝝa beꝝtꝝ ianuꝝ; humꝝtus a coniugꝝ. & quadaꝝ
nocte clamabat dꝝcꝝtꝝ. ardeꝝ ardeꝝ. Custꝝ au in ecclꝝa
uxꝝ eꝝ. quæ mꝝtꝝe alꝝ ut con siderꝝ yentꝝ amꝝ. qui in uenit
fꝛatꝝ uotꝝm tꝝm eꝝ corpꝝ uꝝ non mꝝtꝝoꝝ.

HITRO
MIA
AGVS
ACTIB
POSTA
MOR
ROM

FADE
SINO
ENDE
SINO

INUITA
MOHA
CHIOY
GREG
INUITA
PATR

ITEM
GREG

ITEM
GREG

ITEM
GREG

ITEM
GREG

ITEM GREG
ITEM GREG

In quibus peccata dimissa non sunt...
Hi quos peccata gravia deprimunt...

DE EXEMPTIO CONSTITUTIO VIRORVM SEMI HARVMQ; SI PARES MERITO SVNT.

Gregorius de sepultura sanctorum benedicti...
Christo quod sibi ipse precepit...

DE ORDINE INQUISTIONIS CVSARUM CAPITVLVM VHVVM.

XVIII
IHOCSTZ
DIC.

De his ergo causis in quibus solvendi ligandi...
me xxii. libydrum uelent...

Sti
Sed et si punitio
congrua dicitur
f. 189.

DE PROVINTIA. CAPITVLVM VI.

AMBROS
AIT.

Provincia quae si possit uicina...
in una lingua. In uno dominatu.

DE RATIONE PROVINTIAE.

AGVST
IN LIBRIS
DIORGE
DT.

Certe provincia est quae...
x. iudices. ad quos iudicia omnes...

HIER

Provincia est ubi unus mos uigil...
DINO GRADANDA PROVINTIA VI DE IUDICET CAUSAS SVT.

SIHOD
ROMA
DT.

Non de gradatur una quae...
habeat iudices & epos.

ITEM

Quicumque causa habuerit...
ad hanc causa uagandi & pter...

CANON
ROMAN
DHT.

Causae unius cuiusque...
maiores causas fuerint...

DE DISPERNENDA PROVINTIA QUANDO NON HABIT PERSONAS DICHAS AD IUDICANDVM.

Sedes patriarcharum & cathedra...
cuiusque iudices & psonas...

SIHOD
ROMA
DT.

Item ab his...
Siquae quosque in hac insula...

INSTITVT
ROMA
DT.

DE PROVINTIIS ET PERSONIS DEVIANDIS AD IVDICANDVM.
Caudum necd aliar punitio...

XXI
GREGOR
HAZANZ
AIT.

DE IVDICIO. CAPITVLVM XXXII.
DE PERSONIS DIC HIS AD IUDICANDVM.
nomib; causis ecclesiasticis...

GREG
HAZANZ

In negotiis au mundibus...
Pae conuocet senba. & senba...

ROMAN
DHT.

DE ANVTITVDINE IVDICV PROMVTITVDINE CAUSARVM.
Iudices sunt. xii. Primus episcopus...
Vener ad sacerdotem...
Honor rusticus...
Contemptibilis ut paulus ait...
paulus de aduocandis dico...
Quo dicitur dicitur: ignis ut paulus...

DE CERTIS CAUSIS QUIBUS MUTANTUR IUDICES

Sunt preterea .v. cause quibus mutantur iudices: .i. ministri mali. .ii. electio. .iii. invidia. .iiii. pugnatus dolor. .v. laceratio invidia. Plerumque boni iudices sunt ministros rapaces habere. hoc figura ut nequidiam tunc qua se ille depingit. ipse qui dem humana specie sed capite; cernit circumdata non alio quibus diem potestatis; accidit. ut ipse humanitate inhumanitas iniquitate sanctorum perturbat.

Verum si iudices elati. ut sapientes uideant non discunt aut causas. sed conturbant iudicium ordinem dum non suo contenti officio aliena precesumunt.

Quidam de iudice incipiunt irascunt. ipsamque iudicium sententiam in insaniam uolunt. Iracundus iudex iudicium ex animi plene contenti non ualeat. qui a caligine furoris non uidet. Quia uero sepulso furoris discunt sine ulla perturbatione. ad equitatem intellegendam perueniunt.

Pro sola invidia iudicium in turbatione subiectorum causas potestates discutere debet. ut nihil ei humanitatis admiscet. quod diuina potestatis uice dispensat. ne confessionis studiis pugnatus dolor excipiat. ne tranquillitatem iudicium aut lacerat inuidia maculat. ut precepta ira perturbat. scilicet.

DE IRACUNDIA IUDICIS QUAE CONTURBET ORDINE IUDICII

Nonnulli enim in disputationum confusione. cum offensa suum sententiam conferunt causa pugnati incipiunt. et mox uelut ne per aliam fuerit omnibus quod superantur. et propter hoc frequenter ex offensa utcumque patientia et quibus in dago disputationis habeat. ut si se aliquid minus fide dictum uideat se potestatem et ceptur licet ex plura parte. sola enim in dago aliter dicit et aliter audiat. dum aut minus lucido profertur. ut minus uigilant aduersetur.

Negotiorum selectio et strenuam eloquentiam. propter proximi dilectionem. seculari negotio deservire debet. ut quod est emanante proximi caritate sequitur negotium. Sed quia primum ut in iudicio et propter caritatem maneat. post ponenda causa. ut pugnatus et dilectio proximi.

Antiqui strenuam eloquentiam caritatem dixerunt facundiam quia causidici inestantibus. causis inuicem se lacerant. et uirga causis ad inuicem suas commouent.

DE PECCATO LINGVAE NON MINORI PECCATO MANUS

Nemo peccatorum et prudentium putat quod minus sit peccatum in uerbis lingua in dago. quam manibus sanguinem effundendo.

DE PROBATIONE IUDICUM

De occasionem sapienter ut sapienter sit. Omnis sapiens gratias agit arguenti se. Argue sapientem et amabit te. Ferrum ferre acuit. sapiens ut sapienter et iustitiam. Omnia probate quod bonum est tenete. Theophilus episcopus dicit ad senes. probate quod dicitur. Nemo subit contra ueritatem. Nemo christum contra fide.

NOV

Nemo se legio sur contra scripturam. Nemo catholicus contra ecclesiam sentire debet.

DE QUIBUS PERIURI VERI IUDICII

Periuri iudex qui uerum in potestate iudicabit. Conuersus iudicium unum in ceteris similitudinem.

DE DELECTATIONE CONVERSIONIS DOCTORIS HECHON IUDICIS SIER RAUERT

Vos estis salutaris. quod fideliter errauit in quo de iudice de iudicio bonorum iudicium non mouet de.

DE NOBIS CONTRADICERE IUDICIS

Audite quos communis consensus elegit non licet aliquo in iudicio prouocasse nulli se episcopi communicat donec obtemperat iudicibus.

Nemo contra dicere uerbis iudicium uideat.

Audens aliquis submouere uerba iudicis potestatem damnetur. Item dicit non de iudice.

DE IUDICIO BONORUM IUDICUM SPIRITUS SANCTI MACHINA DISCERNENDUM

Sed quoniam per dorum hominum deducit amorem. cum iudices ipsi non queant nisi per spiritum iudicare. Denique nobile illud sedamoni iudicium quo in multos discipulos de filio iudicabit.

DE BOHO IUDICE ET IGENDO

Veniet ad facer dote leuitici generis et iudicem qui fuerit in illo tempore quies ab eis qui iudicabant ueritatem et faceret quodcumque dixerint tibi.

DE ETATE NON QUERENDA NE IGENTE IN IUDICIO SED

Non aetas in iudicio habenda sed sobrietas et ueritas in iudicio. Moyses consilium suscepit ab alienigena iethro. Filius sirach. ecce quia bonum et quoniam iocundum ueritatem cum per uerba caritatis et ueritatis. Salamon. ceteris hominibus sensus eius et ueritas. Paulus dicit. loquebar cum paruulis cum esset paruulus. Iherosolymis predicabat in templo cum esset xii annorum.

DE BONIS NON RECIPENDIS PROVERITATE OSTENDIT

Daniel et dicit. moraduech ait. munerata tibi sunt et donadom' tue altitudo. Scripturam autem hanc legem tibi ex ditione eius ostendam tibi.

Intemur danidem continenter munerata qui ab eis pro se ueritatem. Daniel co plant auget. In quo complant auget quod dicit. grecis accepit.

DE IUDICIBUS DIRIPIENTIBUS QUAE IUDICIA RECIPIT

Non accipietis munera quae obsecrante etiam uolunt fieri et mutent uerba iustorum.

DE EO QUAE IUDICIORUM IUDICUM SENTENTIA SPERNI

Iudices autem quos communis consensus elegit non licet prouocare. et quisquis probatus fuerit peccator postolus macula nolle obtemperare iudicibus. cum primo uos dicit sedis episcopo probatum fuerit de iudice et nullus a communis episcopo donec obtemperat.

DE IUDICIBUS QUI IUDICANT IUDICIA SEAE ET IUDICIA

Iudices qui non se iudicant iudicium seae et iudicium

sed facti sunt.

DEUS Duxerunt eum ad caipham principem sacerdotum.
MOYSES dicens iuberet precipere ut pontifex pueri; succedat
generacionis in sacerdotibus; sicut et caiphatur. et fessit
iosephus istum caiphatur unius tantum pontificatum ab
herede prelio sedemisse. Non ergo mixtus simi quis pontifex
inique iudicet.

DE IUDICIO CLERICORVM VT NON SIT APUD INIQUOS

PAV A seipsum alium auobis ipis. Audi aliquis uestrum negotium
habebit iudicium apud iniquos. Et non apud sanctos. Aut nescitis
quo se de hoc mundo iudicabunt. Indignis sunt ergo huius
modi se quidem dominis iudicent. Aut nescitis quo ange-
los iudicabimus. Numquid non magis quam uos, seculorum iudicia
igitur iudicia sibi habent. Et eos qui contemptibiles sunt in cetera
illos constituit ad iudicium.

GR Vt ipsi iudicet dispensationibus; et non in seruiant. quos do-
na spiritualia non exornant. Ac si apertus dicat. qui peribit
se in terra nequibunt. saltem necesse est opera ostendat.

PAV Omnis mundiculus sapientis si sapientis non iudicet iudicia. Et de-
SIN **KAR** **TE** **DEO QD UICHT CLERICO REPETERE CAUSAM SVAM SINE**
Clericus qui causam suam siue iustam siue iniustam ad iudicium
atque fidei iudicis puocat excommunicatur.

SIN **AVR** **TE** **DEO QD UICHT CLERICO REPETERE CAUSAM SVAM SINE**
Siquis episcopus ut de ecclesia ut de proprio iure excedit. et per aliquid
aliquid. Et nihil conuenit aut contentionis aut exminationis obsecrat
eum per sua conuentione. a comunione non licet submoueri.

SIN **MO** **TE** **DEO QD UICHT CLERICO REPETERE CAUSAM SVAM SINE**
Clericus: equa quam presumat. apud secularem iudicem episcopus non
mittit. pulsat. sed si pulsatus fuerit respondet. non
ponat nec caudeat criminali negotium in iudicio seculorum pro-

DE LAICIS NON IUDICANTIB; PRESENTI EPISCOPO UT

OR **HA** **AIT** **DE LAICIS NON IUDICANTIB; PRESENTI EPISCOPO UT**
Sicut et scriba presentis sunt fluctuant iudicium. quia in he-
rum leuicis disputate presentibus; episcopus aut scribis aut se-
Inde alexander episcopus hierosolimitanus addidit. et hunc grecorum legem
numquam auditum nec ab aliquo factum sit. ut presentibus;
episcopis laici disputent. **DE LAICIS CLERICIS.**

DE IO QVOD NON IUDICANDI SVNT CLERICI LAICIS.

RE **ECT** **DE IO QVOD NON IUDICANDI SVNT CLERICI LAICIS.**
Constitutionem rex ad se congregatos ecclesiarum. Diuina consti-
tuit sacerdotum. et potestatem uobis dedit de nobis quoque; iu-
dicandi. Et de uos auobis secleris iudicemur. uos non potestis
ab hominibus iudicari. propterea quod di solus inter uos expecta-
te iudicium. Et in iudicia quocumque; sunt ad illud examina-
foris. Et de omni nobis datus est di. Et non conuenit
ut homo iudicet deo. Et ille solus de quo scriptum est. Et sic
et in synagoga de deorum.

DE IO QVOD OPORTET PRINCIPEM INIRE IUDICIUM

IO **DE IO QVOD OPORTET PRINCIPEM INIRE IUDICIUM**
Non contempni subire iudicium cum seruo meo **SC** **TRINCIPE.**

DE MONACHO ET CLERICO NON DIBENT INIRE IUDICIUM

IN **DE MONACHO ET CLERICO NON DIBENT INIRE IUDICIUM**
Nolunt in deo cum maioribus.
HI **ER** **IT** **EM.** Non oportet membra consurgere contra ecclesiam.

DE VERITATE. CAPITVL. VI.

DE VERITATE IUDICANDA QUOCUMQUE OPERISIT. PATA.
DE VERITATE PRETIOSIORE OMNIRE.

DE VERITATE IUDICANDA QUOCUMQUE OPERISIT. PATA.
DE VERITATE PRETIOSIORE OMNIRE.
Quod generaliter dicitur. Castissimum namque quod neque amicitia.
neque propinquitat generis. neque regni sublimitat. homini
debet esse prior. ut tunc. ut tunc. ut tunc. ut tunc. ut tunc. ut tunc.
in ueritate non est mendacium.

DE IO QVOD NON AMATUR VERITAS.

DE IO QVOD NON AMATUR VERITAS.
Dic nobis quae uolimus et placet. Alioquin mox est.
Sed et hinc.
budi ne te exciderint.

PAV Inimicus factus sum uobis uerum predicant.
HI **ER** **IT** **EM.** Tunc odium parat. si uerum dixerit. et si bonum fuerit. fide-
ueris locuplet fieri.

IT **EM.** Item philosophus; obsequium amicos. ut tunc. ut tunc. ut tunc.
adum pascit. h. d.

DE VERITATE QUANTIEN DA.

DE VERITATE QUANTIEN DA.
Filius sirach ait. Veritas quae ueritas et non frangitur.
Veritas turbat non propter seipsum sed propter
adunatae ueritas eius.

DE TRIB; MODIS QUIBVS AGNOSCITVR VERITAS.

DE TRIB; MODIS QUIBVS AGNOSCITVR VERITAS.
Tribus modis agnoscitur omne uerum. cum non uenit
contra naturam. Et ueris scripturae conueniat. Et cum
eis prudentium non distingat.

DE PRUDENTIB; CORDA HOMINVM CONSPICIENTIB;

DE PRUDENTIB; CORDA HOMINVM CONSPICIENTIB;
Quomodo in aquis resplendent uultus prospicientium. sic
corda hominum in ueritate sunt prudentibus. **DE SENIB;**

DE DOMINATV ET SVBIECTIONE. CAPITVL. VII.

DE MANVS ETVDINE DOMINORVM IN SERVOS.

DE MANVS ETVDINE DOMINORVM IN SERVOS.
Non potest caput dices pedibus; non est tibi mihi necesse. Et
sed multo magis que uidentur membra corporis in seruo.
ne necesse sunt. **DE SENIB;**

DE HIS QUI INGVAM FAMVLIATVS AB IEIUNT. XPIANITIB;

DE HIS QUI INGVAM FAMVLIATVS AB IEIUNT. XPIANITIB;
Siquis seruus presertim diuini cultus doceat dominum con-
tempnere prophum ut discodat ab eis obsequio. nec eum
beniuolentia. Et omnino. et de seruiat anathemat.

DE SVBIECTIONE SERVORVM DOMINIS SVIS.

DE SVBIECTIONE SERVORVM DOMINIS SVIS.
Serui obedite dominis uestris ecclesiasticis; cum timore et re-
uere. sicut christo. non ad oculum seruientis sed sicut domino.
Sciatis quod unusquisque; quocumque; facit bonum. et recipit
a domino. siue seruus siue liber.

DE DOMINATV IN VI ECCLESIAE IN SVB DIOS SVOS.

DE DOMINATV IN VI ECCLESIAE IN SVB DIOS SVOS.
Oportet hominem huiusmodi mansuetum in seipsum
lem. non olatu in superbia. non amolentum. non passivum.

DE SVBIECTIONE SVB DITORY POTESTATIB; MAIORIB;

DE SVBIECTIONE SVB DITORY POTESTATIB; MAIORIB;
TR **AC.** Amicus uobis. Et amari qui ueritas. et
LI **CI.** Uobis laboriose potest. uobis ueritas non potest.

DE SENIB;
qui hominibus p...
ceteris sed quae p...
facit ueritas uobis...
dicitur. et hinc...
uoluntate in...
et

Preddite omnibus debita. cuius tributum tribuitur. cuius et gal
u. et gal. cuius honorem honorem. cuius honorem honorem.

Joseph ascendit iudeam ut sciret de morte pharaonis. **XXV.**
Surrexit iudeus galileus qui pro festo pasche qui ad templum

Exiit ad iherosolimam acesio agusto. ut censu presideret uniuersis:
Joseph aduersus omnem egyptum pharaoni factitiae

Dicens non dandum super ecclesias mundi:
Ergo filii regni liberi in omni regno.

Intellectus uel legendum liberis filios esse. id non esse uel
quod si quis obiecit uel

Ecclia catholica libera est ab omni censu. siue: siue:
Sufficit etate presura presentia siue in ingratum homo

Et tu si uis nihil debere cogitare. uel in quibus omnia
quod etate sunt et sequere christum.

Dereb: pauperum in censum non dandis.
Intra textu mathej. Sed simpliciter intellectus adificat

Intellectus dum tanto dicitur pauperum est. ut unde tributa
apostolus reddere non habuerit. quod si quis obiecit uel

Degravitate imperii regis
Samuel mercurius uerbum dicit ad populum isrl. sege potest

Samuel mercurius uerbum dicit ad populum isrl. sege potest
idem hoc est uel sege qui in per. ut uas e uobis. filios uros

Tributa aduersus omnes gentes. sed in per. ut uas e uobis. filios uros
et preces uos quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Dignitate imperii regis
Samuel mercurius uerbum dicit ad populum isrl. sege potest

Mercurius uerbum dicit ad populum isrl. sege potest
idem hoc est uel sege qui in per. ut uas e uobis. filios uros

Tributa aduersus omnes gentes. sed in per. ut uas e uobis. filios uros
et preces uos quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

rusalem omnibus: filii regni migrationis. ut con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Dignitate imperii regis
Samuel mercurius uerbum dicit ad populum isrl. sege potest

Mercurius uerbum dicit ad populum isrl. sege potest
idem hoc est uel sege qui in per. ut uas e uobis. filios uros

Tributa aduersus omnes gentes. sed in per. ut uas e uobis. filios uros
et preces uos quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

Facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.
facite quoque: filios uros. unguentis uos et ad. et ad. et ad. et ad.

Agrorum quod hanc gentem suam. et con. si uis uel filii
of uros tribunos et curatores et uos et agrorum suorum

172

Item Omnis ordinatio ad opus in meliorem adhibita.
 Maximus namque rex romanorum ad grauius manum in &
 desiam di. cecidit in bello.

DE DOMINIS RAPTIS NON DEBENTIS AVI FRAVDARE.

MOYS. Neminem laesi animam alicuius non tibi.
 IOB. Neminem fraudasti. bouem & ovem alicuius non tibi. nihil

OROS. Boni pastores sunt pecus custodire non de gloriare.
 SINFIVITA.

DISERMONI REGIS OCCIDENTE INIMICV SIVE P MORTI

INREG. Quid salamon dixit. Tu nos si quid fecerit ioab filius saris
 duob; principib; isrl abner filio ner. & umasue filio hi & h s
 quos occidit & effudit sanguinem belli in pace. Tu quoq; non de
 duces contemnes in pace ad inferos. Indemisit salamon bona
 in filium suade & inter fecit ioab tunc tunc cos hua altius. X

HIER. Hinc sermo fegit gladiare adducendum. fuit ad confign
 gendum. tradit in carcerem. in exilium demnat.

AGVS. Time sermone m fegit. punit inimicum honorat amicum.

GREG. Silingue fegit demnat & occidit quanto magis sermo di qui
 uindex est hic & in futuro.

DISERMONI REGIS PROTIGENTE INIQUV AVICTVM SED TAMV MISERICORDIA.

MOYS. fegit pro pulo dicit. si non demiserit populo huic
 peccatum hoc delemo de libro vitae quem scripsi.

INREG. Vidua fegit deuid pro filio suo fratre suum occidente dicit.
 unius hie cogn. ego sua quere filium matris ut tradat pro
 fratre suo. & ob hoc orbabor ut reg; filio. Cuiat deuid uiuit
 dnr quic n cadit quicquam decapillisei super terram.

CONSO LATIO IN HR MORVM.

S. sermo sedechie. israhel de poena soluit. Sermo fegit. desolu
 tio uinctorum & pestis carcerum. Remunbratio bonor.
 Unde quidam ait. ut qn un sermo fegit desoluit & me. & iu be
 re & liberum isrl. ut soluit ioseph de carcerib; & ut demitelli
 bercauit de leccu leonum. & ut mar docham de angustia sua.

DE NON AD VLENDO REGI ET PECCATORI

AMBR. Qui regem im peratoris sequuntur. gratiam pdiderunt
 GREG. Statutum ualde est. si illis placeat quib; mur. quos non placeat de

DESORTI CAPITVLV V.

DESORTI MITTENDA IN DVBIIS ET INCERTIS.

F. filius sirac dicit. Sors in dubia mittit & incerta. ued si in
 su homini distinguit. in ddn sors cadeat quia sursum est
 & udo temperatur.

AGVS. Sors non aliquid meli. sed per indubitatione humana diuina
 nobis indicant uoluntatem. Idemq; dicit. Quic in occulto di iudi
 ciusunt per manus scorum sors manifestat. Idemq; dicit. Solus quic
 sed dicitur diuinitur

DE EO QVOD NON ELECTIO HUMANA IN SORTE.

INPARALIF. In sorte non electio sed di uoluntat. Dicit salamon. Sors ter
 insinu mitant secladno temperatur

OROS. Demultr duos eligere nrm e. diu deduob; iudicase. Inde o
 rant apostoly. Iudne quinoft; corda hominum ostendono
 bis quic melior ex his duob; unu accepere locu ministr; huius.

Misc. haidor si occidit filium in babilon. JI Misc. haidor si occidit iohannem.

& apostolicus de quo pteuay uocare iudicet

DE EO QVOD SEMPER SORTIB; CREDENDVM SED DO.

AGVS. Sors non semper mit tndico sunt quic aliquando fellunt.

HIER. In comm. in tricho tonce
 in quent; hoc ex. in plo sors; cyedoxe uelut de actib; apostoloy
 huic testimonio copulase. ubi sors in postolorum ma
 thias elegit. cum pnuilegia singularum non possunt legi
 fecere communem. sic enim in contem natione balaam asi
 nclagur. & pharaco & nabucodonosor in iudicium sui som
 nui futura cognoscunt. & tam dnm non intellegunt. seu
 lantem. Ceteri quoq; prophetae ignorant.
 pedixit unum perise pro cunctis. Itad hic fugi uos in ex
 sorte deprehenditur. non uis; sors; idem.
 maxime ad hieorum. sed uoluntate ei q sors; fegat in ceteris.

DE III INQVIN; SORS IGITVR MISSA.

I. In sortibus inior modis inuenitur sors.
 P. primo sup regnum in tibus. ut sup in regum. Ad phice samu
 el om tibus isrl. & cecidit sors sup beniamin. & selig; usq; ad
 ad faul filium chir.

De hac sorte in canone legitur. Contradic tione se
 pmit sors. In tibus potentes quoque diuidit.

S. secundo sup facer dotum mit tatur ut fuerit xxiiii. semper
 templi am quib; abia ostia uis in ordine fuit. & in nouo stacur
 duos. id est beniamin & machin; & numer; xxiij. cum; apostoly.

De hac sorte in tibus ait. Statuunt duos apostolos per
 meris. sed professe alterum alteri di erat.

T. testio sup accusam peccati in ceteris mit tatur ut de achon ligule in
 furente legitur. & in a propheta unde dicit. uenit mit tami
 sors ter ut cognoscant cuius causa malitiae habet sup nofio

Q. quarto sup diuisiones regionum ut ad ierum dicit.
 in sorte diuidit israhel in populo huic. De hac sorte dicitur
 Tunc cecider; mihi in pteclur. Inde hie dicitur al
 quando sors dicit. ut p dicitur ad simonem dixit. Nomen sors; q
 in hacuita. In psalmo. non de seling; dicit uirgam peccator
 super sortem iustorum.

DE EO QVOD INTERDVNA MITTI DEBET SORS.

S. sors aut in duo dubia aut inter duo equalia aut inter
 duo catholica mitti debet. **CAPITVLV XXV.**

DE SCELERIB; ET VIN DICTIS RIOR.

DE MODIS QUIBUS OCCVLTVS SCIVS DE MONSTRAT

T. tribus modis omne scelus occulte commissum dephendit.
 sors; spu sco. prudentie ingritie.

I. in legemq; ierur filius inun sorte peccatum achon deph
 dit. & cecidit sors; sup tibus iuda. & selig; usq; inuenit ach
 Scelus ionis sorte deprehensum est ut cec.
 dit sors; sup ionam

D. daniel deprehendit spu sco peccatum iudicum iniquorum
 israhel & libercauit su scennam.

P. p dicitur quoq; spu sco deprehant peccatum ananis & sephise.

Prudentia utat. Alamon hie dicitur mulier iudicavit & peccatum altius deprehendit acusatorum altius multavit.

Prudentia quoque David peccatum Saul deprehendit uolens occidere eum.

DESCEJRE MANIFESTO *in* occidendo eum.

DE NUMERO TESTIVM TESTANTIVM SCILICET

Nemo uno testante puniri debet sed omne uerbum moysi duorum uel trium testium.

DE TRIBVS PERSONIS AD PUNITIONEM VOCANDIS

Tres personae ad punitionem vocantur In hoc canonicum sunt. Ioseph ut deponeret sceler. Episcopus ut tempore istius regis. Populus ut hoc exemplo terreatur.

DE VINDICTIS SCILICET IN VETRI TESTAMENTO

In lege quinq; uindictae erant.

Prima lapidatio ut supra acham. unus quisq; manum in re debet.

Tribus scilicet casibus.

Primo ut signum peccati eius manifestum. Secundo ne amicis inimicum uindictae essent. Tertio ne super regem uindicta uindictae punitionis eius.

Secundo igni combustio ut iudicet aut de hominibus. Sed uindicta eam ut comburatur.

Testis gladio cedi ut sineer moysi & heronum cum uisus suo uno secuit ut cito moysen fuerunt.

Quarta crux sed moyses testimonio seruus poenitentia.

Quinta scilicet membris uindicta ut iacob beniamin apopulo israhel summi testibus manuum & pedum truncatus est.

DE VINDICTIS SCILICET IN NOVO

In nouo testamento uindictae sunt.

Prima crux uel templo christi consecrata. In decem dicitur pro uocat deo dicitur. salua crux salua crux. quae de coelum & pulchritudinem de membris christi postea est.

Secunda membrorum scilicet. Hinc hieronimus ait. Romana ecclesia exemplum scilicet membris christi apophily sumpsit. aptum enim membris christi quidam sit ecclesia. Intus & foris ut pudor aut sceleris signum custodiat. nec non apopulo israhel exemplum sumptum qui membris ut pharaonem uel omni beniamin secuit.

Testis in carcere tradit ut in beniamin clausus in carcere qui diabulo excedatur sceler commisit.

DE ADHINQ; TATE PUNITIONIS SIMILITATE

Filius contumax contumacis monita patris adprehendit eum patet & adducit ad seniores & obruendum populus ciuitatis & uisus malum de medio tui.

Non misit fecerit fructus nec occulte eum sic primum manus tuas super eum.

Siquis est ut iugetur mihi. & occidat unus quisque proximum suum.

DE VINDICTA PROHIBENDA IN NOVO TESTAMENTO PERSONIS DIGNIS AD VINDICTAM

Quia percutit malos meos quod malis sunt & haec est ecclesia in ter scilicet ut percutat per simos minister dicitur est.

Occidat unus quisque fructum & amicum & proximum suum.

Rex coereat iniquos & constringat & puniat quia ecclesiae nominem punit.

Homicidus & sicologos punire non effusio sanguinis sed sanguis ministerum. & dum percutit peccatorum sic de totis moluntur in totum.

Quae istae uirtutes uni percutit & omni indisciplinam inducit. polluitur enim populus uno peccatore.

Mortificabunt animas quae non moriuntur & uiuificabunt animas quae non uiuunt.

Non morientem quippe mortificabit qui iustum damnat. & non uiturum uiuificabit qui iustum a supplicio soluit.

DE VINDICTA IN NOVO

Neque hic uindicta prohibetur quae ualeat & com ad coeptione ipsa sui per se admittit concordiam. nec impedit illud quod posita quo quisque paratus est ab eo quo correptus esse uult & plures ferre. sed huic uindictae se ferendae non idoneus. nisi quod uindicta quo solent homines flagellare qui se uindictae desiderant.

dilectionis magnitudine superauit. non enim melius est eum neodisse paruulum filium uideat percutit cum ab eis uapulit. peccans. ut non peccet amplius & coepto per se dilectionis.

Ipsi uindictae imitatione nobis proponit exemplum cum sequentibus dicit. diligite inimicos uos. & uel qui sequuntur. quibus de se dicitur per prophetam. quibus diligite deos & filios. Omne filium quo uisus percutit. magni & boni scilicet qui se ob me scierunt mortem istam quo animam desoluit & coepto non esse formidandum sed in eo animam quae uindictae non nulla peccata morte punirentur quo & uiuificabunt. ut uisus melius incerta scilicet. & illis qui mortem punirent non ipsam mortem coepto quibus. tale iudicium donauerunt. id est quo helius mulier ad se. & propria manu & ligni diuinitas impeto.

Cum & heli magni & diuinitas eodem spiritu consolentur uelut se; humanis non tunc fecerunt. itaque postea quam eos docuit quid est diligere proximum te qua in se & uisus quem misit. non desuerunt tales uindictae. quae uisus mulieris huius quae in uindictae testimonio. nec uisus bis apostoli. ananias & saxon eius ex animis occidit. & si huius libro hexaici aduersus sicut & uisus testimonio. ex deo paulum apostolum in uindictae. de quoda peccatore quoniam tradidit sic tunc in membris eius ut anima salua sit. & si uisus huius mortem intellegere scilicet se enim in coepto quae libet uindictam. per tanan factam ab apostolo fuerunt. quod non odio non sed amore fecisse. manifestat illud ad iudicium ut anima salua sit. ut in illis libris quibus ipsi tribuunt auctoritatem anim aduersus quod dicimus ubi scriptum est apostolum thoma in peccati cuidam quod palma percutit & sic tunc mortis supplicium. animam ei tunc commendat ut in futuro ei se peccatorum cuius deone occisi & deo coepto de coepto manu uisus tunc mortis quibus. conuincit apostolus. huiusque agust.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

Thomas in peccati scilicet. Melius est tibi in futuro seculo indulgentia ubi nullus plures finis occidit. hic autem isto seculo plures tunc scilicet ista tibi reddat ut tunc in seculo.

DE VINDICTIS MAGNIS MAGNORUM PECCATORUM

Intium omnis peccator superbia & per quia dicebatur factus est quibus bonis angelis per n. cau. amado conditum hinc in sompniis hunc dicitur.

Adam primus homo transgressione diuini mandati moysi dicitur.

Can primus homicida septem uindictas soluit.

Deliam primus adulter & homicida septuaginta septem iniquitates mundi diluuium tetigit. uindicta.

Vanungloson tulle edificanti lingua confusio dicitur.

Pro scelye naturalis ignis sodoma & gomorra comburitur.

Egyptus crudeliter plebem di. captiuam ad fligrau. x. plagis & immenrabyd nouissime mergitur.

Choxe quoque hostiis indignum immolante cum suis alio no igni crematur. Apofuo terra & deglutitur diathan. & operit sup congregacionem abiron.

Occidit populum adnumerante adrogante caute exercitus sui lxx milia uiuorum occisae sunt. hostis.

Duo filii aydn ignem alium offerentes moriuntur iuxta.

Occidit milie obsequi per transgressione mandati in honore peccati.

In uindicta crucis undecies centena milia obsequi. glectio fieri: hiey solimis pegerunt. & c. milie publice uenudate sunt.

DE GRANDIS VINDICTIS PECCATORUM MINORUM

In sicbeto ligna congregans coram omni populo occisae.

Quimaledixit patry amatoz moysi moriatur.

Oner subleuant arcem boue cadente moriatur. suocud.

Pueri xlii. ad helisum dicentes ascende calue. duoussi de.

Moyser pp. uniuersu. bi paruum infidelitatem thran. y. promissionis non intereunt.

Zacharias pat. iohannis baptiste contradicenti angelo in uno sermone. viii. mensibus mutatur.

Quid dicit frater suo reche siuo fictae. yeur. y. geheno igni.

Ananius quoque & sciphira mentientes de propna pecunia moriuntur.

Qui trun. gyediar unum mandatu. facture omnium yeur.

DE VINDICTIS PECCATA MAGNORUM

Daniel dicit ad nabucodonosor yedime peccata tua ele.

Sicut aqua extinguit ignem sic elemosina extinguit peccata.

Immo dicit per eum. si dixeris iniquo moysi moriatur. sicubstata. se ab iniquitate; sunt uita uiuel & non moriatur.

In quocumque die conuersus fuerit peccator a malitia sua omni iniquitate illius obliuioni tradentur.

Remittuntur illi peccata multa quia dilexit multum.

Oio prius iniquitates tuas & delicta tua.

Persequitur ecclesiam xpi obitocit. y. in dicitur. a sco conuersetur. ad dnm.

Qui furebatur uen non furatur. sed labor & meritis un do tribuat indigentibus.

Confitemini peccata ura altericorum scilicet.

HIER Dicit patiens & multemiser cordis ueritatem & dicitur per caritate & diligere tribuat.

DE VINDICTIS TARDIS IN PECCATORIBUS

Dicit in adun post multos annos deccc. xxx. uindictat.

Can frater eida non subito int. fieri sed septem generat.

Lemeh puericida puericidat p. malum tempus consumit.

Saul similiter peccans non cito moritur de quo dicitur. art. penit. & me. saul ordines in yegem.

Salamone peccato in filio uindictatur. uindicta.

Filiorum iacob peccata in septem & quatuor generatione.

Dicit dechananeis ad moysen dicit. nondum completi sunt iniquitates eorum.

In prophetis. Non uult dicit moysen peccatoz. & y. y. q.

Minatur dicit peccatoz p. carita. sed p. multos annos ex p. dicit sic a passione dicit nri ihu xpi p. xl. annos ex p. dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Pelegitur art. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit. Plegitur dicit.

Primo ut pro beatorum patrum... Secundo ne addant peccata in potestate con...
summant. Inde peculiaris ait. de di homine huiusmodi in in...
tatum abut. Et ut thomas cito in captionem amideat...
ut dicitur in futuri misefecatur. Testis quia unimes foye sub...
arredi clamare. uindicta sanguinem nostrum.

DE VINDICTIS IN VNUM PECCATUM MUTUATIS

LECTIONALIS PECCANTIS
In tegum ad dicitur. Trium tibi optio datur eligere. Vnum tibi; annis ubi et tibi fuerit. aut tibi; mris tibi; fugas ad usque ramos tuos. aut confiteri tibi diob; est post tibi; ite in tibi; tuis. Dicitur. melius e' ut incedam in manus d'ni. et moriantur de populo ad con usq; ber seobe lxx milia uisram. eo quod numerantur dicitur populum suum.

DE REATU REFORMA DIMITTENTIS SES VINDICTAS

Sedimisi' uix dignum morte est animata panima Item quicumq; damnata morte dignu dimiserit illius se pro eo constituit.

In tegum achuair di ad achab regem debenedeb sege syruce dicit. quia dimisisti uirum dignum morte dema nutua est animata pro anima illius et populus tuus pro populo illius.

Item hieremias clamat pro fugar d'ni nede fendat. Item egyptus pro fugor d'ni suscipiens delatice.

Item t'ubar beniamin defendens feos unius ciuitatis to ta delatur et ex terminatur.

Item iofias n'isur defendere cherehamis. apharione. nec ab se cum ex exercitu delatur quimissit ad se nuntius respon dit ne uenidiquo sumte sed pugno contra alie domu ad quam ipe d'ni p'ice cepit.

DE ADIVVANTIB; BOHO ANIMO APOSTATAS

Raab mex'rix defendens nuntios iosue inimicos hiericho cum toto domo sua selucebitur.

Populus di arguitur non defendens sed prodens semson philistinorum inimicum.

Leu dicitur iosue gabaonites inimicos di sub hebreu lugu by uenienter suscipiens.

Abraham nitetur cor uindno defendere sodomitae in Item in maymo. pio omni sollicitudo maymo non solum xpi anor sed etiam hebreos libere.

DE DEFENSA SIAVIS OFFENS; ET DEFENSORIS RIOR

Defendens inimicum destruet. et pena similis dem nentur defensor et defensor.

Nede fendat iniuste ut sius alligetur iuste et subide tur poenae alienae.

INTERROG. SUI QUI CONSENTIT PECCATO ALIORUM HIC PRO

RESPONS. Hic de som'nta manifestae exatribit' quib; ut ad pilatum dicens. qui tradidit me sibi in aut peccatum habet. manifestum namq; e' ex hoc quia et pilatus ad quere'ntis his qui tradiderunt peccatu

habeat. licet minus quam illi ostendit. ut hoc dicit meo quod adum ad quere'ntes.

DE HIS QUI NON RECIPIVNT VAGOS IN CRIMINANDIS

Item ad moab et ammon dicit. non defendisti populum meum et non occidisti fratre' cum pane et aqua. et folij.

DE ECCLESIA DEFENDENTE DIGNOS ET INDIGNOS

Columba aut simplex quae alienos pullos uel de fendit sic ecclesia debet fieri.

DE INTERITIA SUSCIPIENTIS TROVAGOS TVBIENDA

Mundi et in periti suscipientes. tonam pro fugum d'ni pu nitunt. et uic' in quere'ntes per secl' abatur.

DE VINDICTA INTERCIDENTIS RIXOS

Si habuerint duo uiri inter se sanguinem. et unus contra al terum n'x'cu' cooperit uolensq; exor aliorum ex se uix suum deman' s'f'ioris uiri. simiserit manum suam et si adprehenderit u' secundu ei. ab scider' ei manum nec flebitis. uelc' misefecor die super eam.

DE INTERFICIONE MAIORI IN DIEB; ISTIS PHIBENDA

In chronice' dicitur. Oportebat in his dieb; inter fieri in quibus seluatozem exic' s'xerunt.

DE EO QVOD LIBERAT ANIMAM REOR. PVNITIO PRESTH

Thomas apostolus ad perussione suam ait. u' post d'ur ma nuse' confidit a canib; anima' tamen e' comm'ndat ut in futurum per celur' ei.

DE CIVITATIB; REFUGII. CIVITATIB; ET CIVITATIB; ET SEX CIVITATVM REFUGII NUMERO

Et dicitur in iudic' cadet in galilee monti' nort'clum. Et sechim in monte eff'raim. Et caspar bar. ipse est cebron in monte iuda. Et tycon in iordanen' contra ohen ta'lem plaga' hiericho. s'raet' b'osor qui s'raet' in camp' ty' solitudine. del'bu ruben. et r'emoth in galilee d'nybu gad. et geulon in iudicia d'nybu manasse.

DE HIS QVOS CIVITAS REFUGII DEFENDIT

Qui occiderit hominem nolens et inone insidiator scellu' tradidit d'ni in manus ei' constitutum q'bilocum quo

Haec est lex homicidice fugientis cuius. Fugiet et obeat. utra' ser' uand' e' qui percussit proximum suum nesciens h'ay et nudus testis nullum odium contra eum habuit se sed simpliciter cum eo in siluam ad ligna ca'sand' exiret et uic' in ligno' f'oc'at' fugient' manu' et ferrum lep sum deman' ubiq; unicumq; percussit et occidit. hic et unum arborem supra dicitur con fugiel' d'nu' n'ozim' e'ur' cuius sanguis effusus e' stimulo dolo'it' percussit h'ic

DE QUOD IN NOVO TESTAMENTO INTERESSA SINGULI

Recordandis sunt In quantum se non de miterendi in quantum proximi.

Concedo gladium tuum in locum suum. Hanc sententiam ad nō notandam ut de te uindictam corporalem non sinat. & gladium ubi bicti qui pēdē rabilior ē omni gladio ancipiti. & de sine personarum postet acceptione. sed iudicatur.

Non cedere rum defensionem factam ē de te persuadendum ut spū uel mox te eos occidant qui ad sinū de te trāsfu

DE VIRTIO CAPITULA VIII

DE VIRTIO PRO HIBENDA

Non furtum facies. In furtum nōm q: utichur de. v. c. n. m. i. n. a. c. o. n. g. n. e. n. t. u. r. Primo. odium proximi. contra id. diliger proximum tuū & sicut. Secundo. cupiditatem sicut aliena. Contra id. Non cupis cor sicut proximi tuū. & sicut. Tercio. gula sicut cibis uel legunt hī quorū dicitur est. Quarto. pium. qui sicut furtur. tē m. s. e. p. i. u. r. a. b. i. t. Saluone dicente. & ne ego sicut compulsus furer & p. i. u. r. a. n. o. m. e. n. d. n. i. d. m. e. i. Quinto. suspensio animi proximi in diuersis quod prohibita est. ut nos suspen dā animū proximitū in malum.

DE QUOD IDEM SIT APUD Dm VTRUM TALIUM AN MAGNUM QUAE QVIS FURATUR

Incōm mētra cō epistula ad tiam. fur non solum in m. a. i. o. r. i. b. i. s. e. d. & d. i. c. i. t. & i. m. m. i. n. o. r. i. b. i. s. c. o. n. t. r. a. i. u. d. i. c. a. t. u. r. n. o. n. ē. n. i. q. u. o. d. f. u. r. t. o. s. u. b. l. a. t. u. m. ē. s. e. d. q. u. i. d. m. ē. n. i. s. f. u. r. a. t. i. s. a. d. t. e. n. d. i. t. u. r. q. u. o. m. o. d. o. I. n. a. d. u. l. t. e. r. i. o. a. u. t. i. n. f. o. r. n. i. c. a. t. i. o. n. e. n. i. d. e. c. i. r. c. o. d. i. u. e. r. s. i. t. f. o. r. n. i. c. a. t. i. o. a. u. t. a. d. u. l. t. e. r. i. o. s. i. p. u. l. c. h. r. a. s. i. t. a. u. t. d. e. f. o. r. n. i. c. a. t. i. o. n. e. a. u. t. p. u. p. t. i. m. e. t. e. l. i. x. c. a. t. a. d. u. l. t. e. r. a. s. e. d. q. u. a. l. i. c. u. q. i. l. l. a. f. u. e. r. i. t. u. n. i. e. f. o. r. n. i. c. a. t. i. o. & n. u. n. a. d. u. l. t. e. r. i. o. n. e. I. t. e. m. & i. n. f. u. r. t. o. ē. q. u. e. n. t. u. m. c. u. q. b. i. n. i. s. f. o. r. u. u. r. a. b. s. t. u. l. i. b. i. t. f. i. s. t. i. c. h. m. i. n. c. u. r. t. e.

DE QUOD FUR MORTEM NON MERET SED RETRIIB

Gen. 22. hic paululum utique fōmanoxx ille imp. b. e. l. i. c. u. d. i. t. & u. m. d. o. p. u. c. i. d. i. t. a. p. p. e. l. l. e. t. u. r. Hic fubit consorsus f. e. b. i. u. b. u. g. o. n. e. n. s. f. l. i. u. s. u. m. f. u. s. t. i. i. n. s. i. m. u. l. a. t. u. m. i. n. t. e. f. e. c. e. r. i. t. d. i. g. n. u. m. g. r. a. n. d. e. s. e. i. h. e. l. f. a. c. i. u. r. q. u. o. d. p. a. t. p. u. c. i. d. i. o. p. l. e. b. e. n. d. u. m. d. u. c. o. x. e. l. q. u. o. d. n. o. l. e. g. e. r. q. u. i. d. e. m. n. i. s. i. m. u. l. t. a. e. p. e. c. u. n. i. a. a. u. t. s. u. m. m. a. e. x. i. l. i. c. i. r. e. u. q. u. o. n. l. y. b. e. l. h. o. m. i. n. e. m. c. o. n. s. u. o. r. a. n. t.

DE VIRTIO GRAVITR PUNIENDO

Siquis furctur ficut bouem aut ouem ut uen didit. v. boues pro uno boue festucl. & u. oues p. u. n. a. o. u. e. s. i. n. o. n. h. a. b. u. e. r. t. q. u. o. d. p. r. o. f. u. r. t. o. f. e. d. d. i. t. u. n. d. u. b. r. e. & i. p. s. e. s. i. m. u. l. t. u. m. f. u. e. r. t. a. p. u. d. a. m. u. i. u. s. n. i. q. u. o. d. f. u. r. a. t. u. m. e. s. t. s. i. u. e. b. o. s. s. i. u. e. a. s. i. n. u. s. u. e. b. o. s. s. i. u. e. a. s. i. n. u. s. u. t. d. u. p. l. u. m. f. e. d. d. a. t. S. i. p. e. c. u. n. i. a. m. o. s. t. a. l. e. q. u. i. s. f. u. r. a. t. u. r. f. u. e. r. t. d. u. p. l. u. m. f. e. d. d. e. l. I. T. E. M. I. N. E. O. D. E. M. S. i. q. u. i. s. f. u. r. a. t. u. r. f. u. e. r. t. h. o. m. i. n. e. m. & s. i. u. e. n. d. i. d. e. r. t. e. u. m. c. o. n. u. i. d. e. r. t. n. o. x. i. a. m. o. s. t. e. m. o. n. e. a. t. u. r.

DE NOTATIONE VARI ETATIS ANIMANTIV IN FURIO

In boue ideo quinq; reddunt. qui abor. v. u. g. h. t. e. c. c. e. r. c. o. m. p. n. e. l. a. r. a. t. u. e. h. e. t. I. m. m. o. l. a. t. u. r. m. i. n. i. s. t. r. a. t. t. e. m. p. l. o. d. i. d. e. f. e. n. d. i. t. u. e. c. c. a. r. A. l. i. t. e. m. d. i. c. u. n. t. q. u. o. d. b. o. s. n. o. m. c. o. m. m. u. n. e. s. h. i. c. p. u. r. t. i. q. u. i. s. o. x. u. p. o. n. i. V. a. c. c. a. q. u. o. q. i. i. i. u. g. h. t. e. c. c. e. r. h. a. b. e. l. i. m. m. o. l. a. t. u. r. n. u. c. i. t. u. u. b. n. e. t. a. r. a. t. i. n. p. a. l. y. s. t. i. n. a. Q. u. i. s. s. i. m. i. l. y. e. i. i. i. u. g. h. t. e. t. e. r. h. a. b. e. l. c. a. s. t. r. u. b. i. s. e. t. i. a. t. i. m. m. o. l. a. t. u. r. l. a. d. i. t. e. a. l. t. e. l. a. n. a. u. s. t. i. t. S. i. u. e. i. d. e. o. h. u. n. c. n. u. m. e. r. u. s. f. i. x. e. r. f. e. d. d. u. n. t. u. t. d. u. p. l. u. d. n. o. f. e. d. d. i. t. c. u. i. h. e. c. a. n. i. m. a. l. i. a. o. f. f. e. r. r. i. s. o. l. e. n. t. : : V. I. R. S. I. T. A. T. I. S. : : & d. u. p. l. u. p. r. o. m. e. c. u. i. h. a. b. e. t. u. r.

DE VARIIS PUNITIONIBI FURII ET DE CAUSIS DI

Fures inter dum duplum. inter dum quadruplum. inter dum quintuplum. inter dum septuplum. inter dum ipsi uindant. inter dum mostificanti. inter dum lepidi dicitur. & omni ge neratio eorum & p. e. c. c. o. r. a. & p. e. c. u. n. i. a. & d. o. m. i. c. o. n. b. u. r. a. n. t. u. r.

Aliquando duplum reddunt. ut de inmundis animalibus. & substantia mosticy reddi solent. aut si in uentum fuerit uiuent animal apud eum qui furatus est. De boue Ali quando quadruplum ut de oue dixim. Aliquando quin tuplum. ut aliquando septuplum. ut in pro uerbis legit. Deprehensus quoq; reddet septuplum. & omni sub stan tiam domi sup. Iure enim deprehensus in die cum furto at q; uinculis alligatus. si substantia sit sic reddet septuplum. Si inops & tenuis tota substantia in domo sup reddet. Si autem tante paupertatis sit ut nihil quod p furto reddat habe at tunc seruet. Aliquando fur uindat. si conphensur fuerit fur. nec habuerit quod reddat. ipse seruet. sed hic bibit proximus ei liquidum reddendum. Aliquando fur mostificat. nempe si nocte fur occidat innocens qui occidit. Aliquando fur lepidet. & similia. et cetera sub stantia conburntur. sic in lege scribitur. Tollent itaq; ioseph ach. an filium achasym. argentum & pellium. & ligule auser. filiar quoq; ei & filices. boues & oues. ipsum quoq; t. e. b. e. s. h. a. c. u. lum. & cuncta sub pollatyle & omni sicut aeneo. duxer eum ad uallem achor. ubi dixit ioseph. qui acontur b. e. s. t. y. nos. ex tunc balte di in hacc die. lepidatū ēi omni sicut. Notandum qd hęc uindictę grauior est omnib; uindictis furariorum. quia nō sibi solum sed omni populo plaga p. e. s. t. i. g. e. t.

DE VIRTIO IN ECCLESIA PIRACTIO

Primum furtum in ecclia paratum. uero tam reddi & p. e. n. i. t. i. o. n. e. a. d. i. u. d. i. c. i. u. m. s. a. c. e. r. d. o. t. i. s. & h. o. c. & s. i. s. e. c. u. n. d. o. f. e. c. t. u. m. f. u. e. r. t. d. u. p. l. o. u. t. q. u. a. d. r. u. p. l. o. f. e. d. d. i. Q. u. o. d. s. i. m. u. n. d. i. a. l. i. s. h. o. m. i. n. i. s. p. e. c. u. n. i. a. a. b. l. a. t. e. s. i. t. & b. e. c. t. a. s. i. t. e. c. c. h. o. l. i. c. a. & b. o. m. n. i. c. o. n. s. u. l. i. b. e. r. a. d. e. m. n. u. m. d. o. m. i. n. o. f. e. s. t. i. t. u. d. i. t. u. r. & s. i. u. s. q. u. a. l. i. u. s. e. r. t. b. e. c. t. e. S. i. u. e. s. u. b. c. e. n. s. u. b. e. c. t. a. f. u. e. r. t. f. e. g. e. l. y. d. e. m. n. u. i. d. o. n. d. o. m. i. n. o. f. e. s. t. i. t. u. e. l. u. r. & s. u. r. a. s. i. n. t. f. e. g. e. l. i. m. & b. e. c. l. e. s. i. a. m. d. i. u. i. d. e. l. u. r.

DE PENITENTIA FURANTIS IN ECCLESIA

Qui furatur fuerit pecuniam ab ecclia scilicet uero uirtute inter ubi m. a. s. t. y. s. e. r. & u. b. i. c. o. s. p. o. n. a. s. c. o. r. u. m. d. o. r. m. i. u. n. t. m. i. t. a. t. o. s. f. o. r. s. u. p. t. o. b. i. a. u. t. i. l. l. u. s. m. o. s. i. t. p. e. r. c. i. r. c. u. i. d. a. t. a. u. t. i. n. c. a. s. o. s. e. m. m. i. t. a. t. o. s. i. e. m. u. n. i. t. e. r. e. m. p. o. r. g. e. t. u. b. e. a. u. s. i. n. t.

* Hanc salomon uidens nequicia populi cetero reddere supra scriptis. uero cetero uita populi. Sicut uigil utongore. ut. Idem qd salomon dixit elox. hanc. Sicut dophantur fure reddet. sed in lege de p. n. a. n. i. m. a. s. u. i. t. u. i. n. d. e. a. t. s. a. l. o. m. o. n.

seniores et faldat Integrum quod abstrahit. aut in pege
synnationem abiciat et faldat duplicem. & dicitur
quod non faldatur donec impleant penitentiam. & p
penitentiam erit monachus.

DE PENITENTIA FURANTIS SIMON DE ECCLIA

PATRIC Qui furtum fecerit dimidium annu penitet. x dies in
pane & aqua uiuat & recepta faldat si fieri potest.
Et sic in ecclesio recipiatur.

VIRGINIA HVSD Clericus si furtum fecerit quadruplum reddat. & annum
integrum penitet.

DE FURTO VENI TER SA HAN DO

APOST Qui furebatur lam non furetur. sed magis labor & arbor
beate uideri uult indigentibus.

SALAM Non grandis est culpe cum quis furcatur furti. furcatur
enim uoluntatem animam impleat. & si dicit. si necessi
tas fecerit quoniam cogit minoris culpe si furetur.
Sed notandum quod non dicit non culpe. sed dixit n
grandis culpe est. Sic fecit dauid in templo cum esset
Clericus exigentis negotia defuito auctura. & sp. lucy
gratia abiciatur a clero & ab omni a se regula.

DE COMMENDATIS CAPITULI VI

DE FURTO COMMENDATI INTEGE REDDENDO

EXOD Siquis commendauit amico suo pecuniam suam auctur
in custodia & ab eo qui suscipiat furto subleuatum
fuerit simulacrum fur duplicem reddat. Si loci domini
domus applicetur addat & iurabit quod non excedo
ut manum suam in rem proximi sui ad fraudem ppe
trandam non moue quam moue. & quicquid in fesse
diuini potest addat ut usque accusa pueniat. & si illi
iudicauerit duplicem reddat proximo suo. & si illi
dixerit & si illi. Id si persona cui commendat non tam dig
na ut suspicionibus non fectur. sed iure conpellit
ut pnegligentiam custodie ponent. aut si fuerit in loci
depositor sedulo ipe pmissit. aut salua manente pecunia
sua alicui perierit pecunia. & similia. Tunc duplicem
reddere cogetur ut fur quidem mortalem furctus est
ut quia animal uiuum apud am pperat. Ideo duplicem
reddat. nam si digna sit persona que suspicionibus non
est factigenda aut pnegligentiam aut simplicitatem
perit depositum. aut una cum pecunia sua raptum est
damnum tantum reddere conpellendum. Hac depo
situm nauum in tabernaculo fuisse dicitur. sed plebilis plebi
li commendat. Nam in depositum quod plebilis plebilis
commendat. & depositum quod dicitur ad ecclesiam com
mendat multum in est. furtum enim ideo in lege ui
cerum iuramento reddunt. Venec domini domi que si fur
quadruplum reddat sic sepultur. nec dominus se p
dicitur sine uice depositi abcedat. nec tam omnis
custos depositi custodiendo rem rem proximi sui secu

ni fuerit ita ergo etiam nunc dicitur iudicari sicut secu
lari sit deo facta questio accusa depositi pariter.

DE PERDITO COMMENDATO IN NOVO REDDENDO

HIER Quicumque amiserit pnegligentiam commendatum p
misit reddat quantum amiserit. & si furtum duplicem reddat.
ORIG Si accepit commendatum obseruare pdidit. si pdidit
reddat negligentiam.

SIMON SARDO Siquis commendat pecuniam placent ut accipiat
quod commendat.

LEVS Noli negligere commendatum proximi. ne coram iudice
diuinaur reddat quod negligens.

DE VIVENTE SUPER MORTUUM TESTAN TI COMMEN

STORIA Spiritio capitur episcopus uinuar ex ordine propheticum
filiam habuit hi yenen nomine que ex amministrate
yol uirgo defuncte. post eius obitum uisit quidem
dicens se quod dicit depositum commendat. se gestie
ignorauerat pater si quidem in tota domo nequaquam
quod perceretur in uentum. pstitit ille qui uisit
sua quoque in lectu se esse de quibus nisi commenda feci
pisset testatur. pnotus aut ei lacrimis senex ad so
pulchrum filie proporat. atq; eam suam nomine clon
tiet. Dum illa desupulchris quid dicit pater commen
datum inquit illi ubi posuisti. & illi locum designat
illie aut inuenit depositum se seffur addomum. yem
sicut desupulchro respondet se seffur tradidit se
Item in uita paterum egypti alius monachus fur a pcedit
cipioni depositum fructus in se repta. & angelus
quidem committitur non sine se in se quoniam animi
donec demonstrat depositum quod commendatum e
In de illo se seffur in se pter indicat eisdem fructu quo
situm. si hinc amostur se quoniam quicquam magis a uis
deposita uiuorum.

DE COMMENDATO PECORIS

THOMAS Jacob ad lebam respondit. dicitur se seffur non comedi
nec acceptum ab estia ostendi tibi diuini omnes sed
debem. exigo bitor ame quicquid furto perierit.

EXOD Siquis commendauit proximo suo alinum bouem aloue
& omne lumbricum ad custodiam & mortuum fuerit
aut debilitatum. aut acceptum fuerit ab estia & nullus
hac uident iurandum est in medio. quod non fecerit
manum in rem proximi sui. & suscipiat dominus iuramentum
& ille reddere non cogetur. quod si furto subleuatum fuerit
reddat & damnum. id autem pro anima prope no
gligentiam si amestum ab estia deseret ad am get
occisum est & non reddat.

DE COMMENDATIS AD ECCLESIAM CATHOLICAM RED

ORIG Si id depositum accipit ut reddat. non accipiendum
ut quilibet est alicuius peccatum alicuius non acci
piendum. Omnis locus seffur non debet. p
ledere. aut in nullo lodi. seffur seffur
SIMON Placet ut nullus grauel eorum qua seffur seffur ma
& peccatum unius cuiusque non ubi sup eam.

DE INSOSETIS INCERTIS. Symon uidetur. Hec fuerunt scilicet scilicet filii eius. Hec fuerunt scilicet filii eius. Hec fuerunt scilicet filii eius.

Siquis de herorum depositum accipit & p[ro]stitutum licitum fuerit iurandum est & illud non reddet. si enim reddiderit non accipiet. & si non accipit non iuratur. si iuratur non accipit. si non accipit non potest defendere.

Omne depositum redditur nisi depositum & de matris omnium baptizatorum. sicut enim omnis mater uicem depositi patris filio suo non reddat. tunc omnis ecclesia catholica filios suorum deposita quamuis sint patris redderent.

Siquis custodierit cleuid domi & fur suffoderit debet. eam & furatur fuerit depositum alicuius non reddat. si qui accipit. nisi tantum iuramentum unius cuiusque de familia illius. quanto magis si cum pecunia sua fuerit.

Inde dicitur. Si pater dicitur esse deus benefactor nam quam dicitur esse. Isaac osau dilexit. tunc dicitur esse offendentis animam ei mali eius exortibus. Dauid dicitur ab sion contempnere in rebus suam non tamen sequitur eam.

DE INIQUITATE PATRUM TRADENDA IN MANUS FILIOS

Status de lege uos. sed propter hebraeam & isaac & iacob non dauid post eedubium homicidium qui agit p[ro]p[ri]etate sua ex qua iustitiam habuit. quae post mortem ei & uicem postulat pro fuit. Nam & sion non dignum illo mortis. propter dauid concorsit in t[er]ra dicens. sicut domus fignu[m] est domus. tunc & dabo illud seruo tuo. uixit enim in diebus tuis non faciam propter patrem tuum. sed domus tua filii tui accipiam illud.

Filius simeon pater edificat domum & filium dicitur fecit mores autem filium.

Dauid. Propter abraham & isaac lib[er]os.

Item. Peccatum tibi dicitur & tibi dicitur nos in misericordia u[ost]ra. sed lib[er]os propter meritum patris tui.

DE INIQUITATE PATRIS MALI FILII NON ADIMINUI

Ipsi anima quae peccauit moritur. homo autem qui facit iustitiam in iustitia uiuit.

Item. Si genuerit filium pestilentem & fundentem sanguinem. & in uia pietatis sui iustus non ambulauit. in peccato suo moritur & uita non uiuit.

Item. Qui omni iniquitate istas fecerit in se moritur. & sicut quis eius super ipsum est.

Item. Iustitiam non edificauit chum & genus eius.

Item. Iustitia isaac non edificauit osau.

Item. Iustitia iacob non edificauit duos filios melior.

Item. Iustitia dauid non edificauit ab salon.

Item. Iustitia salomonis non edificauit manasse.

A personam filii nequam si pater iustitia non meliorat de malis mens. ponit ergo an agam & bene iustitia libere ruber me & pro genem meam.

DE INIQUITATE FILIORUM IN PATRIS SVOS TRADENDA

Ad heli sacerdotem dicitur. quae est in calce u[ost]ra. & muner amae quae precipi ut offenserit in templo. quae honore est magis filios tuos quem me. ut comode fecerit p[ro]p[ri]etatis populi istius. **ITEM** dicitur. Ego uideam domum heli pro iniquitate filiorum. quia contempnentes deum male locuti sunt filios & non corripuit eos.

ITEM ibidem dicitur. Pyedixit quod iudicatus sum cum domum eius in & sion. quia nouerit male agere filios suos & non corripuit eos.

Male agere. hoc est iniquitatem agere. & qui nescit domum propria regere non potest regere alienos. Quae sunt inuenos composita audet qui propheta sua non gubernat.

DE INIQUITATE FILIORUM PATRES NON TAMINARI

Noe comp[er]it chem quantum potuit & monuit pietatis contempnit. hinc dicitur clara uoce se chem maledictus.

Abracham separauit ase & filios suos isaac. filios concubinae. & dicitur in b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]e p[ro]p[ri]etatis illis male agere & non dedit illis hereditatem sed dona largitus est.

ITEM. Peccatum salomonis in filio suo ysbobam.

DE PATRIB; FILIIS & TVLX

DE ANIMA MORTIFICANDA IN PECCATO PROPRIO

Non moriantur filii pro patrib; nec pater pro filiis. in suo peccato moriantur.

Amaesias. p[er]cussit seruos suos qui inter fecerunt patre suum filios autem eorum qui occiderunt non occidit.

DE PECCATO PATRIS VNIQUIS IN FILIOS

Primus filius quem peperit ben-sibue dauid pro peccato dauid cito subleuauit uindictam eius.

DE INIQUITATE PATRUM TRADENDA IN MANUS FILIOS

Ego sum dicitur d[omi]n[us] & heli & heli & heli uisitans iniquitatem patrum tradenda in manibus & quae sunt generationem eorum qui dederunt me. Inde peccatum ruben in dath & labi son uindictam eius. Et peccatum leui in chofe. Et peccatum simeon. In suauitatem non habentem h[er]editatem miserit. nisi cum iuda. Hinc dicitur pater tuus anonyseus mater tua cothea. Et peccatum iacob in suos postea se traxit.

DE INIQUITATE FILIORUM IN PATRIS SVOS TRADENDA

Ad heli sacerdotem dicitur. quae est in calce u[ost]ra. & muner amae quae precipi ut offenserit in templo. quae honore est magis filios tuos quem me. ut comode fecerit p[ro]p[ri]etatis populi istius. **ITEM** dicitur. Ego uideam domum heli pro iniquitate filiorum. quia contempnentes deum male locuti sunt filios & non corripuit eos.

ITEM ibidem dicitur. Pyedixit quod iudicatus sum cum domum eius in & sion. quia nouerit male agere filios suos & non corripuit eos.

Male agere. hoc est iniquitatem agere. & qui nescit domum propria regere non potest regere alienos. Quae sunt inuenos composita audet qui propheta sua non gubernat.

DE INIQUITATE FILIORUM PATRES NON TAMINARI

Noe comp[er]it chem quantum potuit & monuit pietatis contempnit. hinc dicitur clara uoce se chem maledictus.

Abracham separauit ase & filios suos isaac. filios concubinae. & dicitur in b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]e p[ro]p[ri]etatis illis male agere & non dedit illis hereditatem sed dona largitus est.

ITEM. Peccatum salomonis in filio suo ysbobam.

PHET

DI

quod & filius non accipit...
fieri in peccatis suis quibus peccavit...
Duo contra exalantur. filius enim a patre iustus...
nec ab ipso auctore. sic enim dicitur. ubi semper auctore nono
dicitur. hoc filium patrem iustum non iustificat.

**DE MODIS PATRIS AD FILIOS. HOC EST DE CONRECTIO
DE IUSTITIA. SECVNDA DOCTRINA DE**

Rogemus nos ut pater filium doceat.
Qui pater in ego odit filium.
Pater nolite ad iracundiam provocare filios vestros.
sed in disciplina domus et correptione domini.

DE LEGITIMIS FILIORUM PARENTIBVS SVIS

Honora patrem tuum & matrem tuam. ut sit longe iustus
partem suam & beneficium tibi interire.
Ordine patrum filiorum.
Filius sapiens edificat patrem.
Filius obediens parentibus suis hoc enim iustum est.
Pater autem omnia utitur bonum vite presentis. & pmissio
nem vite future habet.

DE IMPROBIS FILIIS QVI IN PARENTES SVOS FUERUNT

Qui percutit matrem suam vel patrem morte morietur.
Qui maledicitur patri vel matri morte morietur.
Maledictus est qui non honorat patrem suum & matrem
suam. & dicitur omni populo. & non.

DE HIS QVI PARENTIS XPIANITATIS OCCASIONE CON

Quicumque filius a parentibus suis proceperit diuini cultus
reprobationem vel a parentibus non dependit illis quid diuini
tibi cultum proculdubio differunt. & athei nascuntur.

Qui patrem suum in necessitate vel iniquitate ex
comunicandum esse confusum.

DE PATRE MATREM IN HONORANDIS

Nolite uocare patrem aut matrem super terram
quia non est deus qui sit super eos. sicut dicitur.
Quia non est deus qui sit super eos.

Filius debet suam matrem inuicem relinquere
sequi christum.

Reddamus precibus quos pro nobis fecerunt
sicut enim ait dominus.

Nem a peccatis vestris quos propria uiscera diligem
succedat uos ut sit christum xpi prohibuerit. nonis
pulsaturis uis debetur.

DE QUOD PARENTES NON SINT IUSTIANS IUSTI

Quod dicitur. uis patris & matris. pro quod dicitur.

Auctoritas uita. Auctoritas uita. quidem non sunt. sed mi
nistri. Non enim uitam prebent. sed magister dandi nobis adhuc
uitam exhibent officium. Auctoritas uita. uis uis est
quod dicitur. ex nihilo.

DE RATIONE PARENTIS IN AFRATRI SVIS

Quod dicitur. primo genito suo. decunlar que habebat cum
duplex. Ipse enim principium liberos dicitur. Duplex aut
aliquid. hoc magis & pateribus. & in omni substantia &
benedictione. Si enim primo geniti & primo geniti.

In nouissimis diebus pater equaliter diuidit omnibus filiis suis.
& sibi ipsi quasi uni ex filiis de hereditate & omni substantia
partem preterit. quam commendat primo genito suo. & illi
est iustitiam. siue post mortem primo geniti in hereditate
eius & filii sui & successores eorum diuidetur.

DE HIS QVI XPIANITATIS OBTEHTV DISTICIVNT FILIOS

Siquis filios velinquit nec eos amare. & quod ad se pertinet
paterem diuinitatem in formam. sed per occasionem con
tinetur neque negligit anathematit.

Quicumque filios proceperit causa post mortem non debet
neque sui uis homicida siue dispellat existit. dicitur enim
scriptura. uis tuam necis proceperit.

Quicumque enim cooperatur fratri uis uis copule coopera
tor enutriendi fieri debet.

DE QUOD DE PATRE NON DVS SIT TRO INQUIS IN

Quicumque domum suam aut patrem aut matrem aut filios
aut filias non relinquit pro tempore non emendat.

Sicut discipulus domini frater. filios aut filias relinquit.
Sicut xpi sequi liber esse debet. quicumque non relinquit
et quod plus dilexit. id est filio aut filie discipulus domini esse non potest.

Dignus. ut omnis penitentis omnia sua relinquit filii sui
& liber expellet xpi quomodo necessaria debet.

DE PARENTIBVS ET EORVM HEREDITATE

Hec dicitur exercitum dicitur. pro eo quod obediunt. io
nec dicitur patris & custodit ut uniuersa que precepit uob.
Propter hoc non deficiat heres desit pro uis in prelium.

DE BENEDICTIONE PATRIS CONFIRMANTE HEREDIS

Salomon benedictio patris multiplicat annos. &
Benedictio patris domus filiorum confirmat.

DE PATRE NON DIVIDIT IN HEREDITATE SVIS

Pater non potest dote hereditatem filio dilecto secus filium
odisse. Primogenitus sit habebit duplia. hoc in hereditate
& pateribus & benedictionibus.

DE QUOD PATER POTEST PARTI PARTI IN VNI FILIOS

Iacob dedit partem in tunc. ioseph filio suo.

DE QUOD PATER POTEST ORDINARE NEPOTES SVOS IN QVI

Iacob dedit partem in tunc. ioseph filio suo.

